

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nova akcija zapadnih velesil:

Nov sestanek francoskih in angleških državnikov

Na povabilo francoske vlade bosta 23. t. m. prišla v Pariz Chamberlain in Halifax — Na sestanku, ki bo trajal tri dni, bodo proučili novo nastali mednarodni položaj in nadaljnjo skupno akcijo glede vseh perečih mednarodnih problemov

PARIZ, 5. nov. br. Sinoči je bilo izdano uradno poročilo, da je francoska vlada oficijelno povabila angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra lorda Halifaxa, naj v času od 23. do 25. novembra obiščeta Pariz. Chamberlain in Halifax sta povabilo sprejela.

V diplomatskih krogih pripisujejo temu obisku velik pomen. Kakor se zadržuje, bodo imeli francoski in angleški državniki pri tej priliki važna posvetovanja, nanašajoča se predvsem na spremenjeni položaj v Srednji Evropi in pa na odnose med velesilami. Francoska vlada želi podroben sporazum z angleško glede nadaljnje skupne politike v Srednji in vzhodni Evropi, kakor tudi glede reševanja problemov, ki jih je sprožila Nemčija s svojimi akcijami in predlogi.

LONDON, 5. nov. e. Dočim v službenih krogih označujejo namen obiska Chamberlaina in Halifaxa s tem, da se vrne obisk Daladiera in Boneta, ki sta bila aprila meseca v Londonu, v poučenih krogih v Londonu izjavljajo, da

bosta v Parizu razpravljala o pripravah za zaključitev pakta štirih velesil. Poleg tega se želi Angliji sporazumeti s Francijo o nadaljnjem postopanju zapadnih velesil glede kolonialnega vprašanja. Poleg možnosti sporazuma med obema osem bosta tudi pretresali druge načrte, tako o omejitvi oboroževanja in preprečevanju bojevanja s strupenimi plini ter bombardiranja civilnega prebivalstva. Razpravljali bodo tudi o možnosti zblizanja med Francijo in Italijo na podlagi dejstva, da stopi v veljavo angleško-italijanski pakt in eventuelno o posredovanju v španskem konfliktu po programu, ki sta ga izdelali Anglija in Francija. Ravno tako bodo razpravljali o Srednji Evropi in o bodoči politiki obeh držav na Balkanu. Govorili bodo tudi o usodi zveze med Francijo in Sovjetsko Rusijo. Dobro informirani krogi zatrjujejo, da bo Chamberlain zastavil ves svoj vpliv, da v Parizu doseže odpoved pakta z Rusijo, kar je potrebno za dober razvoj nemško-francoskih odnosov. Po trditvah tukajšnjih diplomatskih krogov, je

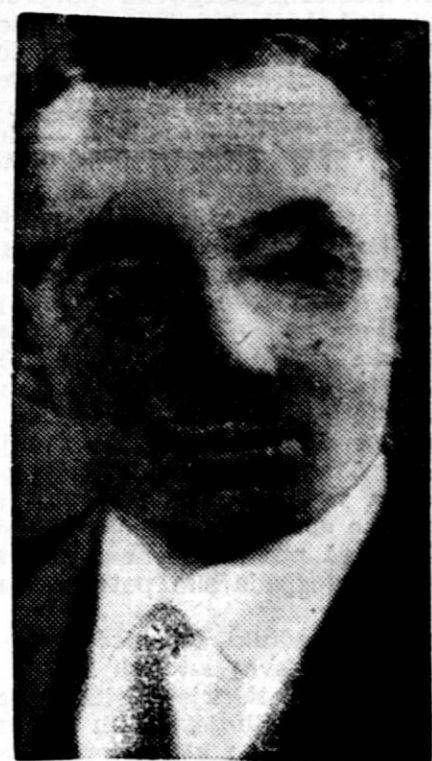
bil čas obiska izbran zaradi tega, ker obe vladi želita dokumentirati popolno soglasje zapadnih velesil, še predno bodo postale nemške kolonialne zahteve akutne.

LONDON, 5. nov. Chamberlainov in Halifaxov obisk v Parizu ima dvojni namen: da poudari moč tesnih vezi med obema državama in da francoskim ter angleškim državljanom omogoči doleteti stališče, ki ga bodo v bodoče zavzemali. Chamberlain in Halifax sta tudi zadovoljna, da odhajata v Pariz prav tako zaradi tega, da bi odstranila nekatere rezerve, ki so bile izražene v Parizu glede angleške zunanje politike. O priliki obiska v Parizu bodo francoski in angleški državniki ugotovili, da politika pomirjevanja nasproti totalitarnim državam v ničemer ni bila škodljiva francosko-angleškimi vezmi. To bodo ugotovili, ker so v Londonu prebrani, da bosta francoska in nemška vlada v kratkem dali izjavo, podobno tisti, ki sta jo dala Hitler in Chamberlain. V Parizu bodo, kakor se je zvedelo, razpravljali tudi o vprašanju bodočih sti-

kov Francije in Velike Britanije z Nemčijo in o vprašanju Sredozemskega morja.

Ko se angleški veleposlanik v Berlinu Neville Henderson vrne v Berlin, — to bo, verjetno čez kakih 15 dni — bo dobil v zvezi s tem posebna navodila. Sam Chamberlain je izjavil pred nedavnim v parlamentu, da je treba nadaljevati z izvajanjem monarhovega sporazuma in je pri tem verjetno mislil na omejitve oboroževanja, na gospodarske interese balkanskih držav in morda tudi na kolonialno vprašanje. O vsem tem bodo zdaj v Parizu tudi govorili. Kar se tiče španskega vprašanja, posebno onega dela Sredozemskega morja ob španski obali, je to vprašanje z italijansko-angleškim sporazumom do neke mere olajšano, samo špansko vprašanje pa s tem še ni rešeno. Z načrtom o umiku protovojcev iz Španije še ne gre povsem gladko, kar najbolj potrjuje mislija Haminga v Burgozu. Se pred tednom dni se je pričakovalo, da bo Haming prišel v London poročat, tega pa zdaj še ni storil.

Paul Reynaud

Francoski finančni minister, ki je prevzel težavno nalogo ozdravljenja francoskih državnih financ

Nj. Vis. knez Pavle v Bukarešti

BUKAREŠTA, 5. nov. AA. Sinoči ob 18. je dospel z dvornim vlakom preko Zombolja v Bukarešto Nj. Vis. knez namestnik Pavle. V njegovem spremstvu sta prispele tudi ministri dvora Milan Antić in adjutant Nj. Vel. kralja polkovnik Durbešić. Na dvorni postaji v Bukarešti so se pred prihodom dvornega vlaka zbrali predsednik rumunske vlade patriarh Miron, več ministrov in generalov, bukeški župan in mnogi drugi predstavniki. Nekoliko pred 18. uro je prisel na postajo Nj. Vel. kralj Karol v družbi prestolonaslednika Mihaila.

Knez namestnik Pavle je izstopil iz vagona v uniformi rumunskega 3. obmejne bataljona, katerega častni poveljnik je. Najprej se je prisrčno pozdravil s kraljem Karolom in prestolonaslednikom Mihailom, potem pa se je z vsemi prisotnimi člani vlade odločil z rumunskim kraljem in prestolonaslednikom v novi dvor.

Vstop francoskih socialistov v vlado

PARIZ, 5. nov. br. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, vodi Daladier razgovore z Leonom Blumom o možnosti vstopa socialistov v vlado. Daladier bi rad pritegnil nove skupine leve in desne, da bi se mogla vlada nasloniti pri izvajanju nameravanih dalekosežnih reform na močno parlamentarno večino.

Volitve na Poljskem

VARSAVA, 5. novembra. AA. Havaš Jutri bodo volitve narodnih poslancev poljskega sejma, katerih se bo udeležilo 17 milijonov 400.000 volilcev. To pomeni, da bo šlo na volitve približno pol poljskega prebivalstva. Zdi se, da je že zdaj zagotovljena zmaga vladnega nacionalnega tabora, in sicer z najmanj 70% glasovi, kar so tri velike opozicijske stranke sklenile, da na volitve ne gredo. V političnih krogih ne izključujejo možnosti, da bo predsednik republike spremenil vlado še pred novim sklicanjem parlamenta. Predvsem bo spremenjen predsednik vlade, in bo prišel na to mesto general Svarzinski.

Hitler bo govoril prihodnji teden

RIM, 5. nov. o. Sinoči »Giornale d'Italia« poroča, da bo imel Hitler 9. novembra velik govor, v katerem se bo podrobno bavil s poslednjimi mednarodnimi političnimi dogodki.

Eksplodizija na nemškem tovornem parniku

OAKLAND, 5. novembra. AA. Havaš. V strojni nemškega tovornega parnika Vancouver je prišlo do strašne eksplozije ravno v trenutku, ko je parnik zapuščal zaliv pred San Franciscom. Vzrok eksplozije ni znan. Parnik, ki ima 5500 ton, sedaj počasi tone in se je že nagnil na eno stran. Več članov posadke je ranjenih.

Nov ameriški zrakoplov

WASHINGTON, 5. nov. Zedinjene države bodo začele graditi nov zrakoplov, za katerega je kongres odobril tri milijone dolarjev kredita. Zrakoplov bo dolg 325 čevljev.

Borzna poročila.

CURIE, 5. novembra. Beograd 10.—, Pariz 11.7425, London 20.7925, New York 440.875, Bruselj 74.575, Milan 23.175, Amsterdam 239.85, Berlin 176.62, Praga 15.12, Varšava 3.25.

Madžari marširajo...

Danes dopoldne ob 10. se je pričela okupacija prve cone Madžarom prisojenega ozemlja

BUDIMPEŠTA, 5. nov. e. Davi ob 10. so začele madžarske čete korakati na ozemlje, ki je bilo po dunajski arbitraži prisojeno Madžarski. Danes bodo Madžari zasedli žitni otok ob Dunavu od Bratislave do Komarna. Madžarske čete so prešle na dosedanje češkoslovaško ozemlje po pontonskih mostovih, ki so jih Madžari zgradili preko Dunava. Ob uri, ko so prve čete prekoračile dotedanjo mejo, je bil v Budimpešti za dve minuti ustavljen ves promet. Na Trgu Svobode je bilo istočasno veliko zborovanje, na katerem so navdušeno manifestirali za Veliko Madžarsko in vzklikali vladi ter regentu Horthyju. Okupacija odstopljenega ozemlja bo končana do 10. novembra. Tega dne bodo Madžari zasedli Košice, Mukačevo in Užhorod.

Kakor javljajo, bo regent Horthy kmalu obiskal novo ozemlje. Iz obveščenih krogov poročajo, da bo v kratkem, verjetno že prihodnji teden, skli-

can parlament. Čas še ni znan, mislijo pa, da bo to prihodnji teden. Najbrž bo to sklenjeno na današnji seji vlade.

Posebne komisije, ki jih je sestavila madžarska vlada in katerih naloga je urediti vse, kar je v zvezi z likvidacijskimi vprašanji, ki so nastala z zasedbo novega ozemlja, so včeraj začele poslovati. Ta naloga ni lahka, saj je prebivalstvo novozasedenega ozemlja doslej živelo v državi, ki je imela mnogo bolj napredno zakonodajo, kakor jo ima Madžarska. Prebivalstvu bodo ostale vse pravice, ki jih je doslej uživalo na Češkoslovaškem, seveda pa je vprašanje, kako se bo to dalo dejansko urediti. »Pesti Hirlap« pravi, da bodo novi državljani Madžarske vse to, kar so uživali dobrega v socialnem pogledu za časa 20letnega življenja pod češkoslovaško oblastjo, v neizpremenjeni obliki imeli tudi pod madžarsko upravo. Madžarska se bo pač v tem pogledu morala prilagoditi razmeram v teh krajih.

Ukrajinske demonstracije na Poljskem

Krvavi izgredi v Lvovu in Pšemislju

VARSAVA, 5. nov. e. Včeraj popoldne je prišlo v Lvovu in Pšemislju do spopada med poljskimi nacionalisti in Ukrajinci. V Lvovu so po zborovanju, ki so ga priredili na univerzi, poljski dijaki odšli pred ukrajinski hotel, kjer so razbili okna. Iz hotela je padlo več strel in je bilo ranjenih več dijakov. Tudi Poljaki so streljali. Policija je razgnala demonstrante in blokirala hotela. Aretiranih je bilo 15 Ukrajincev in ena ženska, pri katerih so našli orožje. Poljski dijaki so se nato zbrali v Ruski ulici, v trgovskem središču ukra-

jinskega okraja, kjer so začeli razbijati trgovine in skladišča. Ukrajinsko prebivalstvo jih je obmetavalo s kamenjem. Policija je napravila red in aretirala 30 dijakov in 50 Ukrajincev. Po mestu križarijo policijske patrulje, ki branijo dostop v ukrajinski del mesta. Pri spopadih je bilo mnogo ljudi ranjenih. Vojvoda Lvovski je dal predstavnikom poljskega ukrajinskega tiska navodila, naj pišejo v pomirljivem duhu, da ne bo novih izgredov. Slučni dogodki so se odigrali tudi v Pšemislju in drugih mestih.

Notranji razvoj nove ČSR

Priprave za volitve novega prezidenta

PRAGA, 5. nov. b. Pogajanja in posvetovanja o ustanovitvi nove narodne stranke, katere jedro naj bi tvorila agrarna stranka, so se včeraj nadaljevala. V agrarnih krogih upajo na uspeh svojih prizadevanj. Včeraj so se v parlamentu sestali predsedniki vseh strank pod vodstvom predsednika agrarne stranke Berana. Opaziti je bilo, da so imeli zastopniki češke narodno socialistične stranke več razgovorov z Beranom in Hampelom, voditeljem stranke delovnega ljudstva, kakor se sedaj imenuje bivša socialna demokratska stranka. Zdi se zelo verjetno, da se bo del narodnih socialistov pridružil agrarcem v novi narodni stranki, dočim bo drugi del pod vodstvom praškega primatorja dr. Zenkla vstopil v delavsko stranko.

Danes so se začele širiti vesti o skorašnjem sklicanju parlamenta in senata, in pa vesti, da bodo volitve novega prezidenta republike že prihodnji teden. Te vesti še niso potrjene in so, kar se tiče pre-

zidentske volitve, tudi malo verjetne, ker je traja najprej doseči sporazum med vsemi tremi vladami, kako naj se novi prezident izvoli. Pojavljajo se namreč mnoga nasprotstva proti temu, da bi se volitev izvedla na osnovi sedanje ustave, ki je praktično že razveljavljena.

V ministrstvih so trenutno močno zaposleni s predajo agend avtonomnim vladam na Slovaškem in v Karpatski Ukrajini. V kratkem je tudi v tem pogledu pričakovati večjih reform osnovnega značaja, ki naj definitivno uredijo vse kompetence, kakor bi kasneje o njih določala nova ustava.

Na čelo pomembnejših vsedržavnih organizacij in ustanov bodo začasno najbrž imenovani ugledni generali. Tako se govori, da bo vodstvo mladinske predvojaške zveze prevzel general Aleksander, trenutno vojaški ataše v Rimu. Vodstvo organizacij za telesno vzgojo pa bo najbrž prevzel general Čížek. Za predsednika no-

vo ustanovljene državne zveze češkoslovaških rezervistov in bivših vojakov je bil izvoljen general Herman.

Madžarski poslanci ostanejo v ČSR

PRAGA, 5. nov. e. Narodni poslanci Madžarske zedinjene stranke v ČSR so sklenili, da pojdejo v Prago in da bodo obnovili svojo prisego češkoslovaški republiki, tako da bodo lahko obdržali svoje poslanske mandate. Večina poslancev razen ene-

ga, je namreč doma iz krajev, ki so ostali češkoslovaški republiki.

Seton Watsonov spomenik v Ružomberku

LONDON, 5. nov. e. »Times« objavlja pismo Setona Watsona, ki ga je poslal že svojočasno županu Ružomberka in v katerem zahteva naj odstrani spomenik, ki so mu ga svojočasno postavili Slovaki v znak hvalečnosti za podpiranje njihovih nacionalnih teženj. »Times« poroča, da se je to sedaj že zgodilo.

Načrti francoskega fin. ministra

Reynaud ima izredno težavno nalogo, doseči ozdravljenje državnih financ brez novih bremen

PARIZ, 5. nov. AA. V ponedeljek zvečer bo finančni minister Reynaud razložil predsedniku vlade Daladierju rezultate svojih proučevanj, gospodarskega in finančnega položaja. Reynaud namerava Daladierju razložiti tehnične rezultate svojega posvetovanja in sklepe čisto politične narave, kakor je n. pr. razširjenje vlade in podaljšanje posebnih pooblastil, zatem spojitve onih državnih ustanov, ki se bavijo z gospodarskimi vprašanji, s finančnim ministrstvom. Ukrepi, ki jih Paul Reynaud namerava podvzeti so: 1. zmanjšanje državnih izdatkov; 2. zagotovitev novih državnih dohodkov in 3. ukrepi za gospodarsko ozdravitev.

V Marseillu je predsednik vlade Daladier že naglasil, da je treba varčevati in zmanjšati državne izdatke. Zato je gotovo,

da se Daladier in Paul Reynaud glede tega strinjata. Na finančnem polju so nove možnosti zelo omejene in bo moral z ozirom na to Reynaud najti takšnih dohodkov, ki v jedru ne bi pomenili velikih bremen. Novi finančni minister bo posebno delal na gospodarskem polju in bo poskušal zlasti ozdraviti in okrepiti gospodarsko delavnost in preskrbeti nove dohodke. V ta namen bo verjetno prakticiral politiko širokega obsega pri dajanju kredita. Zatem bo posebno poskušal zadostiti potrebam industrije ter pomagal do razvoja trgovine in finančnih operacijam, ki so neobhodno potrebne za procvit države. Paul Reynaud ima namen ustvariti boljše ozračje za vrnitev francoskega kapitala, ki se je nakopičil po tujih denarnih tržiščih.

Huda razkritja v tirolskem samostanu

Zaradi nenaslovnosti so aretirali 8 menihov, samostan pa zaprl

INNSBRUCK, 4. nov. AA. V preiskavi v servitanskem samostanu v Inostumu je državna policija odkrila, da v tem samostanu vladajo take nemoralne razmere, da tega ni mogoče povedati javnosti. Z merodajne strani se doznava, da imenovani samostan predstavlja pravi brlog pregreh, tako da pred njimi obledijo celo protidržavne mahinacije, ki so jih dognali z dokumenti, katere so našli v samostanu. Državni komisar Bürckel je odredil na

temelju izda preiskave in obširnih priznanj, da se samostan takoj zapre. Dosedaj je bilo aretiranih 9 menihov tega samostana, razen tega pa tudi veliko število prebivalcev v Inostumu. Listi pišejo, da je treba odločno napraviti konec nemoralnosti v samostanih in sicer predvsem v moških samostanih. Listi naglašajo, da bi zatvoritev vseh samostanov pomenila umesten ukrep za zaščito prebivalstva.

»Mrtvi pas« v Ukrajini

Rusi hočejo izolirati zapadno mejo

BERLIN, 5. nov. b. Nemški listi objavljajo iz washingtonskih diplomatskih krogov informacije, po katerih je začela Rusija z vsjo naglico graditi poseben varnostni in utrbeni sistem na svoji zapadni meji. Ruski vojaški krogi so opustili izvedbo vseh ostalih svojih načrtov, samo da bi čimprej izgotovili nujno potrebne obrambne pozicije v Ukrajini. Ruski varnostni načrt obsega šest točk: 1. V vsem obsejnem pasu, ki se ponekod razširja na 150 km, se morajo izsekati gozdovi. 2. Prebivalstvo se mora v vsem tem obsejnem pasu takoj evakuirati, da bo mogoče v vseh namestiti vojaštvo, ki ga bodo tvorile same izbrane čete, ki uživajo popolno zaupanje politi-

čnih činiteljev. 3. Vsi mostovi, ceste in železnice v obsejnem varnostnem pasu se takoj porušijo. 4. Na vzhodni meji tega varnostnega pasu se zgradi velike utrdbe. 5. V zaledju se zgradi nove ceste in železnice. 6. Čimprej se morajo zgraditi tudi nova letalska oporišča v vsem zaledju varnostnega pasu.

Po teh informacijah namerava torej Rusija izolirati svojo zapadno mejo s tem, da ustvari ob njej pravi »mrtvi pas«, ki naj tvori prvo obrambno črto v Ukrajini.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Trgatev v Slovenskih goricah končana

Po stari navadi so fantovski pretepi tudi letos pogosti

Gornja Radgona, 4. novembra. V naših obmejnih goricah postaja polagoma spet tiho; umolknila so klepeti klopoti in nič več ni slišati ubranega petja, ki se je med trgovci že prve dni tega tedna razlegalo po vinogradih. Ta teden namreč končava trgatev tudi veleposelniki, zlasti tukajšnja tvrda Clotar Bouvier, Admont in dr., ki radi obsebnosti svojih vinogradov in obilice sadu ne morejo opraviti trgovatve v enem samem tednu. Zavelela pa se je trgovatve letos zlasti radi izredno levega vremena, ker je večina vinogradnikov pričela s trgovatvijo to leto šele tedna dni po terezijevem okrog 23. oktobra. Vsem je šlo za to, da pridobi vinški pridelek ob ugodnih in toplih jesenskih dneh na kakovosti; to čakanje seveda ni bilo zaman in se je vsakemu vinogradniku vinogradniku to tudi plačalo, saj ima pri teh klosterneburgovka povprečno 18 do 20 stopinj sladkorja, so pa tudi sorte, ki so imele tudi nad 20 stopinj celo do 24.

Mnogo letošnjega izbranega pridelka je šlo tudi letos preko meje. Bil je to pridelek takozvanih dovolastnikov — inozemcev, ki so prodajali svoj vinški most od preše po 80 penigov in celo do 1 RM, ali v naši valuti do 15 din. Slaba pa je cena pri nas, ko dobi ubogi vinogradnik le 2,50 din do 3,50 din in le v izrednih primerih izbranega pridelka do 4 večjemu 4 din; ne glede na to slabo ceno pa so tudi kupci bile dokaj slabe, saj ni bilo po nudi. Za to naravnost slabo ceno so prodajali samo oni mali vinogradniki, ki so se skozli vse leto zadovoljili, da sedaj z borim izkupičkom vsaj delno krijejo svoje dolgeve na vseh straneh ter oblačajo svojo raztrgano dečo in ji pripomorejo do rednega solakega pouka, obenem pa nabavijo najnujnejše gospodarske potrebščine za zimo.

Večji vinogradniki, ki niso tako v stiski, so spravili svoj letošnji vinški pridelek skrbno v kleti, kjer čaka ugodnejši ponudbi. Radi toplih jesenskih dni in obilnega sladkorja je po kletih prišel že vrti most in v njem se razvija alkohol. Ti plini so dokaj strupeni in le za las je ušel nedavno smrti kletarski delavec tvrde Clotar Bouvier, ki je stopil po opravilih v veliko klet. Da je letošnja kapljica izredno dobra, kar kaže na to, da je več let ter bo tudi močnejša, pričajo že sedaj številni fantovski pretepi. Letošnja sadna letina je v poletju vrgla marsikateremu posestniku lepe dohodke in posledica tega je, da se tudi po gostilnah opaža živahnije vrvenje; fantovske družbe, ki so poprej posedale ob borem kislem in cenemem jabolčniku, sedaj sedaj ob sladkem vinskem mostu, ki že dolgo let ni bil tako sladek in zapefljiv,

kakor letoš. Pitan in lahko tistim vinski most ogreva po preveč zaužitem alkoholu fantovske družbe in posamezniki postajajo korajžni junaki vinogradnih kolov in novej, ki so spremljevalci razhajajočih se posnih gostov.

V nedeljo 30. oktobra je popivala večja fantovska družba v gostilni Marije Puhar v Zibogovcih. Pijani dobrega vinskoga mosta so se pričeli odpravljati domov in slovesu je sledil preprič, ki je končal s prete, pom. Fantje, oboroženi z vinogradnimi kolji, so prišli udariti drug po drugem, pri čemer se je zlasti junakega izkazal mešarski pomočnik Albert U. iz Gornje Radgona, ki je prizadel obdane podobne po glavi čevljarstvu pomočniku Ivanu Zemljicu tako, da je le ta obležal nezavesten. Prvo pomoč mu je nudil tuk. zdravnik g. dr. Rudolf Rožič, ki je odredil takojšen prevoz v bolnico v Mursko Soboto, kjer se poskodovane baje bori s smrtjo.

Na praznik Vseh svetih je popivala 10 članska fantovska družba v gostilni Janeza Mencingerja v Črešnjem. Ko so se zvečer okrog sedmih vračali ljudje s pokopališča domov, je vinjena družba na javni pesopiti napadla družinskega očeta in mater, zakonska Caputa v navzočnosti tujih nedoletnih otročičev. Junak vseh junakov je bil Jože H., posestnikov sin iz Črešnjega, ki je prizadejal obema zakoncem Caputa več poškodb. Rešitelji svojih staršev sta bila prav za prav nedolžna otročiča, ki sta obupno klicala na pomoč ter jokala. Na kricanje in jokanje otrok so se napadli razbežali ter se kmalu zopet sestali v isti gostilni ter popivali dalje, kakor da se ni nič zgodilo.

Tudi pri Kapeli so se spopadli fantje, katere je okorajili letošnji vinski most. Dan za dnem ima orožništvo opravka s pretepi vinjenih razgrajev, med katerimi se zlasti udeležuje v veliki meri še nezrela mladež, ki pričinja s svojim junastvom že tako zgodaj.

Naša znamenja in čuvarki obmejnih Slovenskih goric: grad gornjeradgonski, nadalje takozvani Beristek ter na kapelskem griču daleč naokrog vidna in v zarji svetiljaka se kapelska cerkev z žalostjo gledajo, kako pada list za listom raz onemoglo trto, ki klone počasi zimskega spanju naproti. Težko bodo čakali vso dolgo zimo na pomladno sonce, ki bo zbudilo njihove vinograde spočite in prepane k novemu življenju. Toda, ko bodo te gorice zopet obujene k življenju, bo ob letu dni na Vseh svetih marsikatera žalostna mati, oče, žena ali sestra stala ob svežem grobu svojega sina, moža ali brata, ki bo padel kot list s trte onemogel kot žrtev preveč zavzete dobre kapljice. —St.

Kovačič trdi, da ni vzel niti beliča

Obtožnico je državni tožilec čital dve uri — Sodba bo izrečena najbrž drevi

Ljubljana, 5. novembra. Včeraj ves dan je trajala razprava proti nadodolcu Franu Kovačiču, ki ga državno tožilstvo dolži poverbe, kakor smo včeraj že poročali. Predsednik senata je s. o. s. g. Ivan Brelih, prisodnika pa sodnika okrožnega sodišča gg. Ivan Kralj in Fran Gorečan. Obtožnico zastopa g. Fran Sever, brani pa Kovačiča dr. Pegan. Mestno občino kot zasebno tožilko zastopa komisar g. Slavko Pelc.

Obtožen Kovačič, ki je visok, že ves osivel, a sicer še trden in krepek mož, star 64 let, se je zagovarjal z obudovanjem vredno mirnostjo in sigurnostjo in je odgovarjal na vsa vprašanja, pri čemer so poslušalci dobili vtis, da nima na vesti kdo ve kakšnih grehov. Kovačič ima šest odraslih že preskrbljenih otrok in je posestnik hiše v Apihovi ulici. Hiša je vredna okrog 300.000 din, obremenjena je s hipoteko 170.000 din. Kovačič ima tri razrede gimnazij in Mahrovo šolo. Med vojno je bil računski podoficer.

Državni tožilec Fran Sever je čital dolgo obtožnico skoraj dve uri. Po kratkem odmoru nato je predsednik začel zasliševati Kovačiča.

NITI KRAJCARJA ZA SEBE

Predsednik: Ste razumeli, česa ste obtoženi?

Kovačič: Sem!

Predsednik: Se čutite krivega?

Kovačič: Ne, popolnoma nič, niti krajcarja nisem vzel za sebe.

Obtoženec je pojasnil, da je v mestni službi že 35. leto, 31 let je bil pri mestnem fizikatu, od l. 1930. je opravljal delo pri desineksijskem zavodu, ki je mestno podjetje v okviru mestnega fizikata. Poleg plače ima dohodek od najemnine, ki znaša okrog 700 din na mesec, od otrok ki stanujejo v hiši in v skupnem gospodinjstvu, pa ima okrog 3000 din dohodkov. S temi pojasnilmi je obtoženec hotel reči, da je imel dovolj dohodkov za preživljanje samega sebe in žene in se mu ne more očitati, da je bil v denarni zadregi, če je zaradi tega utajil denar desineksijskega zavoda.

Branilec dr. Pegan je takoj v začetku razprave pojasnil, da se zavod imenuje desineksijski zavod, kar pride od besede inekt ali mrčes. Po slovensko bi rekli zavod za »razmrečevanje«, to je uničevanje mrčesa v stanovanjih, tako stenice, škurkov, mravljincev itd. Desineksijski zavod je trgovsko podjetje mestnega poglavarstva, a desineksijski zavod, ki deluje v okviru mestnega fizikata, ni trgovsko podjetje, temveč spada po zakonu k obligatornim funkcijam mestnega poglavarstva.

Prva točka obtožbe Kovačiča, da je vpisal v blaginjsko knjigo zavoda manjši znesek kot jih je v resnici prejel za desinekcijo pri 18 strankah, razliko v znesku 3800 din pa je obdržal zase. — Res je, da so stranke toliko plačale, se je zagovarjal Kovačič, toda jaz sem dajal za desinekcijo svoje blago. Stranke so mi rekly, naj opravim desinekcijo temeljito. V takih primerih sem porabil pri delu dvojno porcijo uničevalnih strupov iz svoje zaloge. Od vplačanih zneskov sem obdržal zase, kar je meni prišlo, za kemikalije, katere sem porabil iz svojega. V

primerih, ko so stranke plačale, pa nisem zneskov vpisal, je šlo za čisto zasebno delo, katerega sem jaz izvršil s svojimi kemikalijami in s svojim orodjem.

BIL JE OMAMLJEN OD STRUPOV

Predsednik: Tega niste povedali med preiskavo!

Branilec dr. Pegan: Desinekcija je obrt! Obtoženec je imel pravico opravljati razmrečevanje kot zasebnik.

Obtoženec: Začeli smo z delom zgodaj zjutraj že ob 5. uri, med uradnimi urami nisem smeli delati. Ko sem se vrnil po delu v urad, sem bil poln tistega strupa, ves omamljen. Napisal sem na lističe vplačila in nisem utegnil takoj vpisati vse v poslovne knjige.

Predsednik: Saj ste imeli maske!

Obtoženec: Da, ali kolikortoliko se požre tudi z masko tistih strupov. Desinektorji lahko to potrdijo.

Druga točka obtožnice pravi, da je Kovačič vpisal v knjige, da se ostanek plačila ene stranke črta v znesku 78 din zaradi nezletljivosti. Obtoženec: Tega primera se prav dobro spominjam. V naglici sem v knjigo vpisal, da je ostanek 78 din nezletljiv, nakar so stranko terjali. Ker sem sprevlel, da sem se zmotil pri vpisu, sem sam znesek takoj poravnal, ko je stranka intervenirala.

Ko je beseda zopet nanesla na kemikalije, ki so bile last obtoženca, je Kovačič izjavil, da je predložil vse račune, ki naj bodo dokaz, da je nabavil vse zane in s svojimi sredstvi potrebne kemikalije in orodje, kar je uporabljal, ko je opravljal desinekcijo na svojo roko.

Tretja točka obtožnice dolži Kovačiča, da je 12 strankam računal desinekcijo, a v knjige je napisal, da je bila desinekcija zaradi siromašnosti strank plačana iz mestnega zaklada. Plačane zneske, skupaj 3040 din je obdržal zase.

Obtoženec: Res je, gospod sodnik. l. 1934 je bilo rešeno, da bo revizija. Nasil sem, da račun nisem v redu, manjkalo je okrog 3000 din. Ta primanjkljaj sem kril na ta način, da sem pri nekaterih strankah, ne glede na to, ali so plačale ali ne, pripisal »Predupljiem«, s čimer je bilo rečeno, da je te zneske nosil mestni sklad. Se pred koncem revizije sem te zneske iz svojega kril, tako da mestna občina ni imela nobene škode, pripombe »Predupljiem« so pa ostale v poslovnih knjigah.

Predsednik: To je tudi novo.

Obtoženec: Tako sem povedal že pri zaslišanju na kontrolnem uradu. Priznam, da nisem ravnal pravilno, ker sem si na ta način pomagal iz trenutne zadrege, toda oškodovani nisem občino, ker sem pozneje vplačal vse zneske.

Četrta točka obtožnice dolži Kovačiča, da je ponaredil podpisane strank na poštinih nakaznicah, po katerih je poslal mestnemu poglavarstvu zneske za desinekcijo, ko je poglavarstvo terjalo stranke, ki so že plačale Kovačiču.

Obtoženec: Imen strank nisem ponaredil, napisal sem jih pa na nakaznice, da sem na ta način sam poravnal zneske za stranke, pri katerih sem, kakor sem v prejšnjem primeru pojasnil, pripisal pred revizijo besedo »Predupljiem«.

SEJ JE VEDEL ZA MANIPULACIJE

Peta točka obtožnice čita Kovačiča, da je 41 strankam računski stanovanja, plačanih zneskov pa sploh ni vpisal v knjige, skupno vsote 11.014 din pa obdržal zase.

Obtoženec: V teh primerih sem opravljal desinekcijo kot zaseben podjetnik s svojimi sredstvi in orodjem ter izven uradnih ur. Svoje pomočnike sem za to delo plačeval plačil, kar lahko potrdijo.

Predsednik: Strankam ste pa le izstavljali račune z uradno štampiljko.

Obtoženec: To je res.

Predsednik: Ali je seš dr. Rus vedel, da tako delate?

Obtoženec: Seveda je vedel! Vedel je, da delam s svojimi blagom in tudi račune sem mu pokazal. Cene in nagrade je določil dr. Rus.

Branilec dr. Pegan: Sedanje tarife za desinekcijo so celo višje kot prejšnje.

Kovačič je nadalje pojasnil, da je pri dveh strankah zaradi tega obdržal ob plačilu nekaj zase, ker je dal svoje blago in orodje. Vse, ki je dvignil s knjigami pri Mestni hranilnici, je porabil za nabavo kemikalij za zavod. Stenice, katere je prodal, so bile same v napotju in ni dobil za stenice niti krajcarja, glede potrdila dr. Reji Dušan, da je ta praktičar v lekarni Hočevar, pa je bil v veri, da je vse v redu. Podkupnine ni dobil.

Tako se zagovarja Fran Kovačič. Nato so bile zaslišane številne pričje, zasliševanje priče se bo danes nadaljevalo vse dan, pozno v noč pa bo senat najbrž izrekel sodbo.

Neža Vrbovska ni bila umorjena

Celje, 5. novembra. Vse je kazalo, da bo umor, čigar žrtev je postala v noči na praznik Vseh svetnikov neka ženska, katere truplo so našli ob Voglajni v Čretu pri Celju, kmalu pojasnjen. Včeraj pa je prišlo do nenadnega preokreta, ki je povzročil pravo senzacijo: »umorjena« Neža Vrbovska se je v petek živa in zdrava pojavila v Celju. Pazniki okrožnega sodišča v Celju in tudi njen mož, 66-letni posestnik Franc Vrbovšek iz Ratanjske vasi pri Rogatcu, ki so ga priveli orožniki v četrti zvečer v Celje, so izjavili, ko so jih orožniki pokazali fotografijo umorjene, posneto v mrtvašnici na Teharju, da je umorjena žena Neža Vrbovska. Šlo pa je za pomoto, ki je razumljiva, ker je obraz umorjenke seveda spuščen.

V petek ob 11.15 je stopila v pisarno odvetnika dr. Ernesta Kalana v Celju »umorjena« Neža Vrbovska. Izjavila je, da je pozvana za prihodnje dni na sresko sodišče v Rogatcu zaradi prestopka krive obdolžitve po § 140 k. z., in je prošla za pravni nasvet. Malo prej je bila izvedela, da so njo označili za umorjenko, in je bila zaradi tega seveda silno presenečena. Vrbovska ni vložila priložnosti, da bi se za ločitev zakona, marveč zahteva samo premoženjsko razdelitev. Odvetnik g. dr. Ernest Kalan je takoj obvestil orožništvo v Št. rahi, ki vodi preiskavo o umoru, da je Vrbovska živa.

Zadeva je postala sedaj še zagonetnejša. Prebivalstvo govori skoraj samo o tem in ugiba, kdo je neki umorjenka, ki so jo v četrtki pokopali na pokopališču na Teharju. Oblasti upajo, da se jim bo kmalu posrečilo pojasniti zagonetko, ugotoviti identiteto umorjenke in izslediti storilca.

Očetova ljubezen

Maribor, 5. novembra

Dobro poznamo toploto matrine ljubezni. Pa tudi očetova ljubezen in skrb za otroke pogosto ne zaostajata za materino. Značilen in poučen primer očetovske skrbi in ljubezni so imeli v Ritoznovu pri Slovenski Bistrici. Tam je 18-letni vinčarski sin Ivan Piš, ki je stopal po bregu, hotel skočiti preko jarka na cesto. Nesrečno namkljuje je pa hotelo, da je padel. Obležal je na cesti, ker si je zlomil desno nogo. Piš je pregledal slovenjebiški zdravnik dr. Jagodič, ki je odredil prevoz v bolnico. Prišli so zašiti tako v stisko. Nima jo konja, nimajo voza, pa tudi denarja ne, da bi si preiskrbeli ceno vozila, s katerim bi pomenečnega Franca Piša lahko prepeljali v bolnico. Skrbni oče pa ni dolgo okleval. Brž se je odločil, v mrzli noči je v četrtki ob 23. naložil ponesrečenega sina na ročni voziček in ga zapeljal proti Mariboru. Pred tem pa je položil v voziček še ajdove slame, na katero je položil sina. Nato pa ga je še pokril s koruzno slamo, da bi ga ne zeblo.

Polnih 7 ur in še več je vozil skrbni oče svojega sina proti Mariboru. Ob šestih zjutraj ga je končno pripeljal pred mariborsko bolnico, kjer se niso mogli dovolj naučiti zgledni poštovanosti dobrega očeta. Zdravniki so prevzeli poškodovanega in vsega premraženega Franca Piša. Skrbnemu očetu pa so obljubili, da mu bodo sina izlečili.

Iz Zagorja

— Vlogar ponesrečenega Antona Fakina je pokazal, kako zelo je bil nesrečni mladenič priljubljen. Na zadnji poti ga je spremljala nenavadno velika množica prebivalstva. Pred hišo mu je pevski zbor zapel »Vigred«, v sprevedu pa je sviral rudačarska godba, na čelu spreveda je korakal močan oddetek Sokolov, ki so spremljali tudi krato. Za užalostanimi domačimi se je razvil sprevod z obratovodjo kišovskega obrata ing. Karnovskom na čelu. Pevec so pokojniku zapeli tudi v cerkvi in ob odprtem grobu, kjer se je v imenu Sokolovskega društva poslovil od pokojnega brata starosta br. Lojze Kolenc. V poslednje slovo je zazviral še godba, nakar so začele padati grude na krato z zadnjimi ostanki rudarskega trpina, ki mu bodi semlja lahka.

— Vlogar v Zvezno, o katerem je poročalo časopisje, so po vsej priliki zagrešili trije potepuhi, ki so, v omenjeni zvezi povzročili dovolj strahu, ko so 28. oktobra okrog ene po polnoči vložili v hišo posestnice Jojpine Drnovske. Policijska uprava podaja popis osumilcev, ki so stari med 30 in 30 let. Prvi je visoke, sloke postave, podolgovatega, črne obraza, brez brk, temnih, nazaj počesanih las, goliglav, oblečen v temno, ponošeno obleko. Njegova pajdala sta majhne postave, okroglega obraza, črni, nazaj počesani las, goliglav, eden oblečen v temno, ponošeno obleko, drugi pa v sivo obleko s pumparicami.

— Sokolsko gledališče proslavi dvajsetletnico Cankarjeve smrti s njegovo dramo »Jakob Nada«, ki jo vprizori v nedeljo, 6. t. m. ob 19.30 na svojem odru v Sokolskem domu. Režija je v vseh rokah br. Janeza Koprivca, a zasedba vlog po naših najboljših igralnih obeta, da bo ta predstava, s katero začnemo naš odred, svoje delo, v polni meri zadovoljila tudi razvajene obiskovalce sokolskih predstav. Obilnostno pa naj s svojim posetom vije igralni družini veselja in volje do nadaljnega dela. Pridite prav vsi!

SAH

— Razdelitev šahistov na razrede. Na podlagi novega pravilnika, ki ga je že potrdil savezni predsednik, bo ljubljanski šahovski podsavez razdelil verificirane igralce na razrede podobno, kakor je to pri nogometnih klubih. Predvideni so trije razredi in sicer tako, da bo lahko nastopal igralec nižjega razreda tudi v višjem, obratno pa ne. V svrhu sestave rangliste bodo klubski prvenstveni turnirji. Od članov podsaveza je LSK že sestavljal po razredih razdeljeno listo svojih igralcev, v I. razredu so: dr. Milan Vidmar, Vasa Pirc, Milan Vidmar ml., Furlan, Preinfalk, Sorli, Šiška, Sikošek, Geržinič, Marek, Ciril Vidmar, Čiblic, Iskra, Majcenovič, Muslovčič, Samec, L. Gabrovšek. II. razred: Peterman, Kumelj, dr. Valentinčič, Milnar, Samobor, prof. Čop, P. Pinter, V. Slokan, M. Slokan, dr. Sever, Ocvirk, Poljansek, Kavečič, Vadal, Stojcar, Jeran. III. razred: M. Gabrovšek, Skušek, Omladič, Müller, Oster, Dečman, Novak, Oražem, Arrigler, Bolha, Štrager, Korbar, Levčič, Hreščak, Slokan st.

8 filmskega platna

— Kino Matica: Manuela. Paramountov film iz Hollywooda, in sicer eden izmed tistih 650, ki jih narede v Hollywoodu za zabavo in razvedrotilo ameriške kinopublike, in ne eden izmed 50 iz tistih atelejev, s katerimi si ameriška filmska proizvodnja osvodi tudi Evropo. Mlad postaven pisatelj, ki so ga hollywoodski podjetniki poslali v Mehiko, da bi napisal knjigo o ljubezni, ki naj bi služila kot scenarij za nov filmski slager, spozna v Mehiki, kaj je ljubezen. Dolej je samo pisal o ljubezni. Zaljubi se v lepo Mehizanko (Dorothy Lamour), po operetnih zapletljivih najde tudi njegova nevesta, ki je filmska diva, svojo srečo, takisto tudi pisateljeva tajnica in tako dalje. Lepa je glasba, lepe so pesmice, ki jih poje zbor in Lamour, lepi so nekateri posnetki pokrajine ob mesečini, nekaj dobre komike je v filmu, nekaj posrečenih šal, katere tudi nas spravijo v smeh, dasi so dokaj ameriške, zanimivi so narodni kostumi in plesi, ki jih pokažejo, režiran je bil v dobrem tempu, a kakšne posebne iznajdlivosti v tem pogledu v filmu ni najti. Film, skratka, s kakršnimi Hollywood zabava svojo publiko, ki sedi v dvorani, kadi cigarete in cigare ter pije vino ali pivo ter se hoče pri tem tudi malce nasmejati, ter si raznežiti dušo ob ljubavi pesmi.

Skrivnostne tatvine

Laverca, 5. novembra.

Z Laverce nam poročajo, da se že delj časa govori o skrivnostnih tatvinah raznega blaga, ki ga prevaja prevozniki s skladišč ljubljanskih veletrgovcev v Zuzemberk. Izginili so med nočnimi vožnjami z vozov sodi, napolnjeni s petrolejem, svečnjim usnja, velike pletenice vina itd. Sirijo se govorice, da se je nekaj teh ukradenih predmetov že našlo v stelji nekega tukajšnjega posestnika, ki pa se baje izgovarja, da mu je bilo vse podtaknjeno. Ker prevozniki trdijo, da jim razno blago izginja že delj časa, se orožništvo živo zanima za stvar in je upanje, da bodo prišli skrivnostnim tatovom kmalu na sled.

Sploh bi kazalo izslediti tudi druge tatove, ko se gospodje skoraj vseh hiš na Laverci pritožujejo, da jim kar čez noč zmanjkujejo kokoši iz zaprtih kurnikov. O stvari bomo še poročali.

Iz Poljčan

— Odhod priljubljenega bokega oskrbnika v Sl. Bistrico. Te dni je odšel z Boča dolgoletni oskrbnik g. Martin Jerman, kjer sta z ženko v splošno zadovoljstvo podružnice SPD Rogaske Slatina in Poljčane vršila oskrbnišvo nad tamošnjimi postojankami 7 let. Jermanova sta bila obenem vso to dobo tudi oskrbnika nad posvetom podružnice šentjurske kmetijske šole in nad njeno živino, ki je bila gori čez polje. Vsem bo žal, da sta odšla. Žal pa bo tudi mnogim obiskovalcem Boča, ki so se z Jermanovima prav dobro razumeli. Saj sta jim ona, ča sta je mogla čim boljje postregla. Gospa je splošno znana kot dobra kuharica, saj je znala postreči tudi bivšega finančnega ministra Djordjeviča, ko je bil ta ob priliki letovanja v Rogaske Slatini pred leti tudi med gosti v njeni restavraciji. Bila sta velika prijatelja narave in sta kot taka želela svoje goste vedno zadovoljiti. Če ni bilo drugače je ob čemerih dneh snel s kota g. Jerman kitaro in kmalu sta zakonca ubrano zapela, da je takoj zavladalo veselje. Želimo obema obilo sreče in uspeha tudi v dolini. Boč pa naj bi dobil čim prej potrebnega oskrbnika.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 5. novembra: Žene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene

Nedelja, 6. novembra: Trideset sekund ljubezni. Izven

Ponedeljek, 7. novembra: Potopljivi svet. Red A

Torek, 8. novembra: zaprto

Sreda, 9. novembra: Žene na Niskavuoriju. Red B

Četrtek, 10. novembra: Brezov gaj. Premiera. Premierski abonma

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 5. novembra: Traviata. Gostuje ga. Zlata Gjurgjeva-Gavella. Izven

Nedelja, 6. novembra: ob 15. uri: Mala Floriana. Izven. Globoko znižane cene. Ob 20. uri: Grofica Marica. Izven. Globoko znižane cene

★

Ponedeljek, 7. novembra: zaprto

Torek, 8. novembra: Aida. Premierski abonma

Sreda, 9. novembra: Na sinjem Jadranu. Red Sreda

Četrtek, 10. novembra: Poljub. Red Cetrtek

Premiera detektivske komedije »Brezov gaj« bo predvidoma sredi prihodnjega tedna. Brezov gaj je idilični kraj, kjer imajo premožni meščani svoje vile in kjer žive tih in idilično življenje. Ko gospodarska kriza nagljuje materialno osnovo ene takih družin, sečne v stiski družinski oče ponarejati denar. Okoli tega prestopka se razvije nešteto veselih in zelo napetih dogodivšev.

V vlogi Violeta v Verdijevi operi »Traviata« bo gostovala drevi odlična pevka in umetnica ga. Zlata Gjurgjeva-Gavella, ki šteje to vlogo med najboljše partije svoje bogate opernega repertoarja. Alfreda bo pel g. Banovec, njegovega očeta — g. Janko, Floro — ga. Spanova. V ostalih vlogah nastopijo: Ramakova, J. Rus, Dolinar, Jelmar, Lupša in Perko. Dirigent: kapelnik Stritar, režiser: B. Kreft. Predstava izven abonmaja, veljajo običajne operne cene.

Beleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 5. novembra katoličan!

Emerik

JUTRI: Nedelja, 6. novembra katoličan!

Leonard

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Manuela, matinea »Bul-falo Bill« ob 14.15

KINO UNION: Glasba za Tebe

KINO SLOGA: Kraljica zračnih višav

KINO MOSTE: »Plavi dinamite« in »Lord Nelson«

KINO SLOKA: Kdo je kriv?

JUBILEJNA PROSVETNA AKADEMIJA GRAFIKOV ob 20. v Delavski zbornici

LEGLJA KOROŠKIH BORCEV zvečena akademija ob 20.30 v dvorani Kazine

DRUSTVO »SOCA« predavanja prof. dr. Vinka Sarabona »o svetovnih dogodkih zadnjih 20 let« ob 20.30 v salonu pri Levu

SENTJAKOBSKI GLEDALSKI ODER »Sokoljica« ob 20.15

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

OTVORITEV KOLEKTIVNE RAŠTAVJE SLIK BOZIDARJA JAKCA ob 11.30 v Jakopičevem paviljonu

DEZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Bakarič, Sv. Jakob trg 9. Ramor. Milodolčeva cesta 20. Murmayer, Sv. Petra cesta 78

MESTNO DEZURNO ZDRAVNIŠKO SLUŽBO bo opravljal od sobote od osmih zvečer do ponedeljka do 8. zjutraj zdravstveni svetnik dr. M. Franta, Poljanska cesta št. 16/II, telefon št. 32-84.

Ozpod sita

Slovenec sem, toda že dolgo let živim v tujini. Služba me pogosto popelje v sosedne države in tako imam čisto priliko primerjati one majhne, a tako važne usluge, ki jih je deležen potnik-tujec na železnih postajah. V vseh mestih izpolnjujejo postrežki-nosači svoje dolžnosti točno, diskretno, pošteno in — brez Res je, da tu in tam naletiš na kakšnega špekulanta, ki skuša izkoristiti konjunkturo viske tujske sezone, ampak takemu tiču kaj kmalu pristrižejo peroti ali ga pa kratkoma odgajajo.

Kako pa je pri vas v Ljubljani? Kdo nadzoruje kolodvorske postrežke? Pomnil sem se v času najživahnijega prometa vlakov na kolodvoru in opazoval postrežke. Poveril sem bil nekemu postrežku svoj kovčec in ko sem ga kmalu pozneje rabil, ni bilo ne kovčega ne postrežka. Njegov tovarnik me je končno opozoril, kje naj ga iščem. Našel sem ga v buffetu pred kolodvorom. Moj kovčec je pa dremal v prtljagini. Račun za »obas« je znašal din 25.— za — pol ure! Napravite rad! Pozneje sem dve uri čakal v restavraciji. Najboljši gostje so bili pri točilnici uniformirani postrežki, ki so »borne« zaslužke takoj pretakali v »frakeljčke«. Preporočite stalež postrežkov čim prej! Če je to drugje mogoče, bi šlo morda tudi pri vas! Do spomladanih ni več daleč! Kar ni za rabo, pa v muzej starin! Seveda se to ne tiče vseh postrežkov, ker je večina med njimi poštena in vestna, a take izjeme kvartijo ugled drugim.

Potnik

Pomembna izpopolnitev golniškega zdravilišča

Seasoma bo Golnik nedvomno postal osrednje zdravilišče za jetične

Dr. Robert Neubauer

Ljubljana, 5. oktobra. Če pridete kadarkoli na Golnik, ne morete verjeti, da bi tja hodili ljudje umirati ali hirati. Narava je prelepa, zrak predobro in solnce preveč božajoče, da bi človek tam postal pesimist. Tudi tja, ki izgubijo veselje do življenja in boja zanj. Tudi tja, ki so v Ljubljani dušni v megli, ko so vse barve v naravi že skoraj povsem ugasnile, človeka na Golniku prevzame lepota okolice s svojimi živimi veselimi ter bogatimi barvami, ki se prelivajo po Storžiču, Zaloški gori in bližnjih gozdovih. Zjutraj in zvečer planine plamte v najlepših barvah, da strmiš nemo pred to lepoto ter takoj prirasel s srcem h kraju.

Ko je ugasnila večerna zarja, razlita čez vse obzorje tja do Storžiča, ki je žarel v vseh odtenkih vijoličaste barve in se je shladilo, so nekateri bolniki vendar še ležali v odprtih ležalnicah glavnega poslopja; utrjeni so že in vajeni ostrega planinskega zraka, ki je balzam za pljuča. In šele tedaj mi je zdraviliščni ravnatelj dr. Robert Neubauer lahko posvetil nekaj svojega dragocenega časa. Zdravilišče se je zadnje čase zelo izpopolnilo in pred tedni so delavci zasidili lopate, da izkopljejo temelje velike depandance. V kratkem nevezanem pogovoru je g. ravnatelj lepo opisal razvoj zdravilišča, ki stopa zdaj v novo fazo.

no povečanja, pač najbolje dokazuje od leta do leta večji naval nanj. Letos je čakalo 5 mesecev od aprila povprečno 150 bolnikov, da bi jih sprejeli v zdravilišče. Tudi zdaj jih še čaka okrog 70.

Mirno lahko trdimo, da vse glavne pobude za smotno zatiranje jetike v Sloveniji, pa tudi v državi, izhajajo z Golnika. Boj proti jetiki ne bo izvojevan v samih zdraviliščih, ki pa lahko postanejo tudi glavna opora organizacije proti jetiki. Tega se na Golniku dobro zavedajo. Ne le, da sprejemajo brezplačno bolnike v ambulantni in da dajejo pobude za ustanovitve krajevnih protituberkuloznih dispanzerjev, so dosegli zadnje čase izreden uspeh: Golnik je dobil najbolj moderno rentgensko aparatur (Siemens), ki omogoča nezmotljivo ugotavljanje diagnoze. Aparat je najbrž najmodernejši na Balkanu. Nikomur iz naše države ne bo treba več hoditi na preglede v tujino. Boljših priprav nimajo v nobenem velemestu. To v splošnem še ni znano, zato je treba posebej naglašati. Aparat so dobili šele septembra. Kdor se vsaj nekoliko seznani z upravo golniškega zdravilišča, se ne more načuditi, kako se jim je posrečilo nabaviti tako dragoceno aparatur. Pomisliti je treba, da se zavod vzdržuje povsem sam. Pri tem moramo predvsem upoštevati da so potrebe zdravilišča od leta do leta večje glede na razvoj vede o jetiki, med tem ko dohodki ne morejo naraščati, dokler je zdravilišče nerazširjeno. Proračun zavoda znaša na leto okrog 4.5 milijona din. Aparatura pa velja okrog 430.000 din. Lahko si mislimo, da ni malenkost prihraniti takšne vsote.

Vsa vprašanja zatiranja tuberkuloze so tako tesno povezana, da se zdravilišče nikakor ne more ločiti samo zase od skupnega boja proti jetiki. To pa zahteva izpopolnitev zavoda znotraj in njegovo razširjenje ter čim tesnejšo povezanost z vsemi pomembnejšimi čimilitelji, ki odločajo v organiziranem boju proti jetiki. Predvsem je potrebno prepricati vse, ki odločajo, kako potrebno je zdravilišče za jetične otroke in da ga lahko dobimo brez večjih žrtve le, če bo sestavni del Golnika; prepricati je treba tudi odgovorne ljudi, da bi bil najboljši izhod, če bi tudi OUZD zidal zdravilišče za svoje članstvo na Golniku kot depandanso obstoječega zavoda.

Uprava bolniškega fonda za državno prometno osobeje kr. Jugoslavije, ki je zbrala že nad 5 milijonov din denarja, se je od-

kolikor ni že zdaj. Sloves golniškega zdravilišča je že zelo velik, kar kaže tudi lep odstotek bolnikov, ki se zdrave v zavodu, iz inozemstva, vidno pa tudi, da prihajajo v krasno zdravilišče iskat zdravljenja bolniki iz vse države. Značilno je, da se prihaja zdraviti izredno mnogo bolnikov tudi iz sosodne, savaške banovine, ki ima sva tri zdravilišča za jetične.

Zdravilišče je zdaj notranje v resnici že skoraj idealno izpopolnjeno, od najpopolnejše knjižnice z vsemi najnovjšimi strokovnimi publikacijami do modernega rentgena in kinografa. Vpliv Golnika postaja čedalje močnejši. Blagoslov zavoda se ne očituje samo v tem, da koristi splošnosti z uspešnim zatiranjem najhujše socialne bolezni, temveč tudi, da neposredno po-

maga kmetički okolici. Pomislimo samo, da porabi po 400 litrov mleka na dan! Z Golnika pa izhaja tudi mnogo plemenitih pobud, kako pomagati revnim jetičnim bolnikom, zlasti domačinom, zdravilišču so draga in revnim ljudem pogosto zaprta. Na Golniku upravljajo sklad za podpiranje revnih bolnikov. Razen tega zdaj ustanavljajo Društvo prijateljev bolnika. Društvo bo delovalo po vsej državi.

S tem smo se pa samo v glavnem dotaknili vprašanj razvoja Golnika, razvoja, ki ga ne bo mogel več nihče ustaviti, in velikega pomena zdravilišča za vso državo. Prihodnjost si bomo nekoliko ogledali, kakšna bo nova depandansa, ki bo eno največjih stavbnih del pri nas zadnje čase.

DANES PREMIERA Rob. Stolzove OPERETE GLASBA ZA TEBE

S meh, sladko opojne melodije, duhovita komika, zabavna vsebina, film prijetnega razvedrila

Predstava v nedeljo ob 11. uri dopoldne odpade!

DANES ob 16., 19. in 21. uri, JUTRI (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21. uri!

Magda Schneider

Hans Söhnker

Paul Kemp

in Fritz Imhof

Kino Union

Tel. 22-21

Sokolska proslava 1. decembra in 20 letnice Jugoslavije

Vsem bratskim župam, društvom in četam

Savez Sokola krajevine Jugoslavije obvešča vse svoje župe in edince, da bo proslava 1. decembra letos obenem tudi proslava našega osvobodjenja in zedinjenja.

Letošnja proslava državnega in sokolskega praznika 1. decembra bo imela tri dele: dopoldansko svečano sejo z zaoblubo novega članstva, popoldansko akademijo za naraščaj in deca in njihove roditelje, zvečer pa akademijo za članstvo in ostalo občinstvo. Obe akademiji naj obsega čisto tehnični in prosvetni del. Vseh svečanosti se mora udeležiti članstvo in naraščaj v slavnostnih krogih, kdor pa kroja nima, v meščanski obleki z znakom.

Dopoldanska svečanost se mora izvršiti po zahvalni službi božji, najprimernejši čas je ob 11. uri dopoldne. Na svečani seji se mora prečitati poslanica Saveza SKJ in zaoblubiti novo članstvo. Ostali program svečane seje naj določijo uprave same po dosedanjih izkušnjah.

Popoldanska akademija za deca in naraščaj naj bo v isti dvorani, oziroma prostoru, kjer je bila dopoldanska svečanost. Spored akademije naj obsega govor o pomenu 1. decembra za sokolstvo, telovadne točke moške in ženske dece, moškega in ženskega naraščaja, deklamacije, recitacije, petje in godbene točke, ki jih naj po možnosti izvajata deca ali naraščaj. Svečanost naj se zaključi s petjem sokolske himne »Hej Slovani«.

Večerna akademija za članstvo naj se priredi s posebno izbranim sporedom, ki naj obsega telovadne točke, nastop sokolskega pevskega zbora, nastop solistov, or-

kestra in točke prosvetnega značaja. Večerna akademija je za vse edince obvezna, samo kjer lokalne prilike tega ne dopuščajo, naj se izvršijo samo dopoldanske svečane seje društvom in četnim uprav. V krajih, kjer je več sokolskih edinic, naj te priredijo po možnosti skupne proslave in akademije. Brate društvene in četne staroste ter prosvetarje predvsem opozarjamo na to, da imajo spominke govore o pomenu 1. decembra za sokolstvo in podčrtajo pomen 20 letnice našega osvobodjenja in zedinjenja. Bratska društvena in četna načelnikstva dalje opozarjamo, naj članstvu in naraščaju razdelijo diplome vsekakor na dopoldanski svečanosti, le v izrednih primerih naj se diplome s tekom razdelijo člansko na večerni telovadni akademiji.

Vse prireditve v proslavo 1. decembra morajo biti na dostojni višini in morajo pokazati vso ljubezen in vdanost do Jugoslavije in kraljevskega doma Karadjordjevičev.

Pozivamo vse brate, sestre, naraščaj in deca, da se temeljito pripravijo za letošnjo proslavo 1. decembra, da pred javnostjo pokažejo sadove sokolske vzgoje po Tyrševih načelih.

Vse bratske edince prosimo, da pošljejo prosvetnemu odboru Saveza SKJ točno in izčrpno poročilo o letošnji proslavi 1. decembra najkasneje do 15. decembra tega leta. Zdravo!

Beograd, 5. novembra 1933.

Savez Sokola krajevine Jugoslavije.

Otroci zaigajo

Gornja Radgona, 4. novembra. Pogosti požari, ki jih povzroča šolobvezna deca, ponovno opozarjajo vzgojitelje, zlasti pa starše, da po znanem pregovoru: »škarje, vilice, luč in nož, otroku proč« posvetijo malo več pozornosti vzgoji otrok. Ko je šla v sredo šolska deca iz Črešnjevec proti Gornji Radgoni v šolo, je bil med njo tudi okrog 10 let stari »vinčarski sin L. K. iz Orehovega vrha. S seboj je imel vžigalice in cigaretno ogorke. Ko je šel mimo posestnikov Antona in Ane Dokl v Črešnjevcih, si je hotel prižgati cigareto, vrgel pa je gorečo vžigalico v kup slame ob gospodarskem poslopju. Ker je bila slama suha, se je kaj hitro vnela in ognjeni zublj so zajeli tudi gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo, kar vse je bilo pod eno streho in s slamo krita. Domači, ki so bili ob tem času na polju, so opazili požar, ko se je iz grabe že precej kadilo. Prihiti so domov in pričeli reševati, kar se je še rešiti dalo. Od živine je bila ena krava že ožgana, svinja pa oamamljena od dima, da so jo morali zaklati. Škoda je tem občutnejša, ker so uničeni vsi letošnji pridelki krme in živil. Škoda znaša okrog 15.000 din.

Takoj potem je zadela podobna nesreča posestnika Janeza Jaušova na ščavnici, kjer mu je poročnik 8 letni vinčarski sin J. K. iz Plitviškega vrha zažgal kopicu slame, okrog 50 stotov, ki je bila nekaj metrov od gospodarskega poslopja. Deček beg od kupa slame je domačin pokazal, da se je moral nekaj zgoditi in res se je takoj dvignil oblak dima. Na pomoč poklicani sosedje so jedva preprečili, da ni požar zajel še gospodarskega poslopja, toda slama je zgorela, precej pa je uničene od polivanja in ognja, ki se je zariž že globoko v razkopavajoči kup.

Za skupen vojaški grob

Litija, 2. novembra. Na Vse svete so bili mnogi ljudje prvič na našem trškem pokopališču, odkar so ga razširili. Novi del je že zagrajen, vendar dejansko še ni za uporabo. Treba ga bo še drenazirati, parcelirati in utrditi pota. Na novem delu pokopališča je tudi poseben oddelek za drugorodce in samomorilce. Čuli pa smo kritiko zaradi ograje, ki deli splošni del pokopališča od ločenega. Ograja naj bi bila, če je že sploh potrebna — vsaj tu na pokopališču naj bi odpadle pregrade, ki dele ljudi — čisto nizka pri tleh. Sedanja ograja iz betona pa je še najbolj podobna tramom, ki jih opazimo največkrat na živalskih sejmiskih. Prav zato so se čule kritike.

Kdaj bo novi del pokopališča uporabljen, še ni določeno. Najprimernejši začetek bi bil prenos živalskih ostanov vseh vojakov iz svetovne vojne, pokopanih na našem pokopališču, v skupen grob. Skupen vojaški grob bi se dal napraviti prav z majhnimi stroški, saj imamo v našem kraju več društev in organizacij, ki bi prav radi podprle akcijo, da dobe vojaški skupen grob. V znak, da počivajo v njem žrtve svetovne vojne, pa naj bi se postavil skromen simbol iz vojne dobe.

Sedanja vojaški grobovi so razmeščeni na več krajih pokopališča. Vsak je zase.

Za večino se sorodniki prav nič ne brigajo. Edino za nekake madžarske vojakke, ki je služboval med vojno v Litiji pri vojaških konjih — tedaj so bili vojaški hlevi na Posi — in je postal žrtev razdivjanega konja, ki mu je s kopitom razbil lobanjo, da je pri priti umrl — skrbijo njegova vdova. Kakor oddaljen spomin je vedno njen prihod na tukajšnje pokopališče. Pride k nam vsaka tri leta. Žena je vedno bolj osivela in upognjena, spremilja pa jo tudi sinček-edinec, ki je ob vsakem obisku bolj razvit. Skrušeno prihajata mati in sin na očetov grob, ki je umrl daleč od doma in mnogo prezgodaj. Za vzdrževanje grobov ne bomo v zadregi. Litjska ljudska šola skrbi zgledno za vojaške grobove. Deca prinaša na nje vsako leto obilo cvetja in dovolj sveč. Letos so izdelali krasne vence za vojaške grobove tudi naši skavti. Toliko zanimanje za grobove sicer neznanih vojakov je najzgovornejši dokaz, da nam dorasča v Litiji dobro vzgojena mladina. Prihodnje leto bo minilo četrto stoletje, odkar so padle prve žrtve v svetovni vojni. Izkopljimo jim na našem pokopališču ob tej priliki skupen grob.

Živilski trg

Ljubljana, 5. novembra. Na trgu je zadnje čase nekoliko pozitivljen promet, vendar se prodajalci pritožujejo, da ni posebno dobra kupčija, češ, meščani so precej izdali o vseh svetih in zdaj varčujejo. Najslabše cvete kupčija na Sv. Petra nasipu, kjer je vsak tržni dan naprodat na debelo mnogo lepega krompirja in zelja. Letos je krompir zdrav in ljudje se lahko zalagajo z njim za zimo brez posebne previdnosti, ne da bi se jim bilo treba bati, da bi jim zgnil, vendar ga doslej še niso mnogo kupovali. Tudi trgovci in gostilničarji ga ne kupujejo mnogo na trgu, pač zato, ker imajo stalne dobavitelje, ki jim dovajajo blago neposredno.

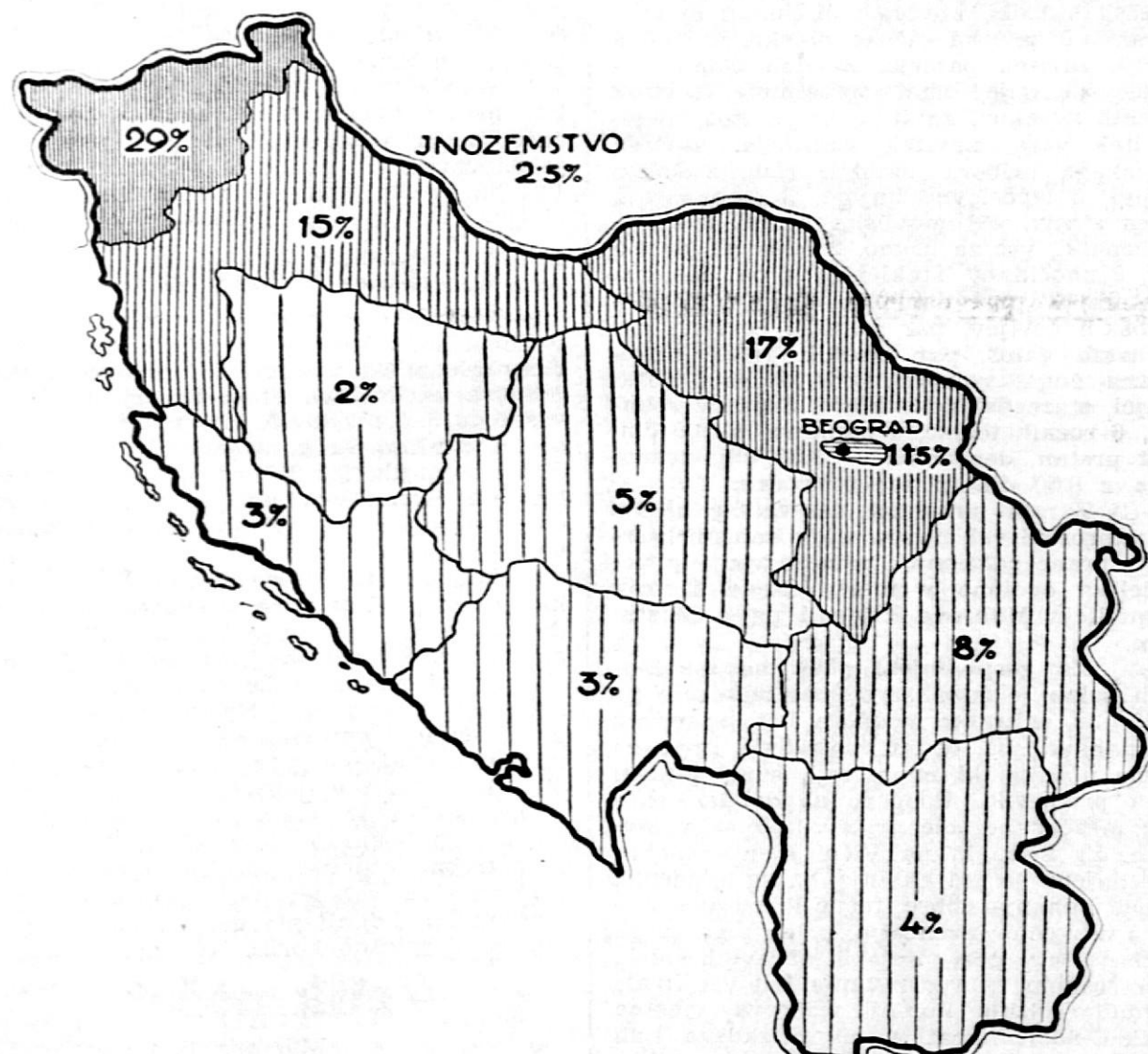
Na kmečkem sadnem trgu je že nekoliko manj blaga. Treznih zimskih jabolk kmetije iz okolice nimajo mnogo, v Ljubljano pa dovajajo jabolka le redki prodajalci iz oddaljenih krajev. Zato kmetje prodajajo navadno le slabše sadje. Lepša jabolka imajo naprodat stalni prodajalci, in sicer po 5 din kg navzgor.

Po daljšem času je bilo danes nekoliko več blaga na perutninskem trgu. Gospodinjke posegajo po perutnini najbolj v začetku meseca in danes je kupčija precej cvetela. Kokoši in petelinji so po 25 do 30 din, piščanci pa povprečno od 15 din navzgor. Trg je dobro založen z jajci, ki so po 0.75 — 1 din komad.

Ker je še vedno toplo in suho vreme, je naprodat mnogo lepe zelenjave kakor prejšnje tedne. Zelenjava se v splošnem še ni podražila. Zelo mnogo je motovilca, spinacea, endivije, zelja in ohrovtja, pa tudi cvetčete je še na izbiro. Endivijo prodajajo po 50 par navzgor glave, motovilec in spinacho po 1—1.50 din merico, cvetčete srednje kvalitete po 2—6 din komad itd.

Trg je dobro založen z gobami mrazovnicami, predvsem s sivkami, ki so po 1—2 din liter. Meščani jih ne cenijo posebno, čeprav so dobre. Jurčki so zdaj na trgu že prava posebnost in jih prodajajo samo po komadih.

Na stalnem sadnem trgu, ki je še zelo dobro založen z grozdem po nespremenjenih cenah, so zdaj novost sveže smokve v venci (po 1.25 din), razen banan, ki so

Grafikon nam kaže dotok bolnikov na Golnik iz vse države v %

Najpomembnejše je nedvomno, da je golniško zdravilišče zdaj že v resnici na stopnji svetovnih zdravilišč za jetične, kar se tiče njegove opreme, organizacije in zdravniških uspehov. G. ravnatelj je lahko ponosno naglasil, da zdaj ni treba več nikomur iz naše države potovati v tujino na preiskave. Prav tako bi se lahko zdravili vsi bolniki doma, ako bi bilo za nje v zdraviliščih dovolj prostora.

Razvoj zavoda, ki od 1.1928, ko so h glavnemu posloppju prizidali manjši prizidek, ni pridobil nič na prostorih, se je usmerjal zadnja leta predvsem ustrežajoče novim zahtevam vede o jetiki. Pred 15 leti so zdravili jetične v zdraviliščih z dieto in da so bolniki morali čim več počivati ter mirovati na dobrem zraku. Operativno še niso zdravili. Razen tega tedaj niso imeli še tako dobrih aparatov za preiskovanje in ne poznali takšnih metod ugotavljanja bolezni kakor dandanes, zato so se bolniki navadno prihajali zdraviti pozno. Dandanes pripisujejo preventivnim zdravstvenim ukrepom večji pomen kakor zdravljenju samemu na sebi. Zdaj pa tudi zdravljenje niti v hujših primerih navadno ne traja dolgo, ker je že uvedeno operativno zdravljenje. Spoznali so tudi, da dolgo zdravljenje, ko bolnik poležava leta in leta, ne vpliva dobro na bolnikovo duševno razpoloženje. Samo po sebi se razume, da dolgo zdravljenje ni ekonomično in ne v večini primerov izvedljivo.

Zato je vodstvo golniškega zdravilišča zadnja leta zlasti stremelo, da bi zavod čim bolj izpopolnilo notranje, ga prilagodilo novim potrebam in zahtevam časa. Začeli so uvajati operativno zdravljenje, čeprav je ostala osnova dietična. Pri tem so se zavedali, da je v naši državi mnogo premalo zdravilišč za jetične, odnosno, da so pretesna. V vsej državi je le okrog 1200 postelj za jetične bolnike. Pomisliti je treba, da bi bilo treba najmanj 30.000 postelj, če bi se zdravilišča hotela uspešno upirati zlu. Golniško zdravilišče ima samo 240 postelj. Povečati bi ga lahko še za okrog 500 postelj, ne da bi bilo treba zidati nova gospodarska poslopja in da bi čim bolj ekonomično izrabili vse zdraviliške naprave. Kako je zdravilišče potreb-

Najmodernejši röntgen v naši državi; na desni miza s stikalno ploščo, na levi aparat

ni aparaturnimi itd. Vsega v tem primeru ne bo treba, ker bo depandansa sestavni del obstoječega zdravilišča. Strokovnjaki računajo, da je za vsako bolniško posteljo treba izdati pri zidanju sanatorija najmanj okrog 100.000 din, pri zidanju depandance pa le 80.000 din.

Nedvomno bo Golnik postal seasoma naš osrednje zdravilišče za jetične bolnike,

Za Vaš teint
pravilna nega
**ELIDA
MILA**

Predvsem:
Elida milo 7 cvetlic
Tako blago je in zraven
kozmetično deluje

že začele rumeneti. Na naš trg namreč prihajajo po večini še precej zelene in niso takoj naprodaj, dokler ne porumene.

Danes je bilo naprodat nad 30 vozov krompirja na debelo, kar znaša približno 10 ton. Tudi zelja je še vedno mnogo naprodaj. Danes ga je bilo okrog 20 vozov. Prodajajo ga povprečno po dinarju 3 glave ali po 25 par kg, med tem ko je krompir po 70 par kg.

Legija koroških borcev v Ljubljani, priredi v soboto 5. t. m. ob pol 9. uri zvečer v dvorani Kazine

SVEČANO AKADEMIJO S PLESOM

Ples vodi plesni mojster gosp. Jenko. Igra vojaška godba.

Vlomi in sleparije

Ljubljana, 5. novembra. V Metliki so se pojavili oni dan vlomilci, ki so vdrli v gostilno Pavla Cara in mu odnesli sivo svrtnico, nekaj druge obleke, nalivno pero in denarnico z manjšo vsoto drobiža. Iste noči je bilo vlomljeno v hišo Ivana Voljavca. Vlomilca so pa zalotili pri poslu, naka je zbežal proti postaji in skočil v že odhajajoči vlak. Predno pa je dosegel vlak postajo Rencalnica, je vlomilec skočil iz drvečega vlaka in zbežal v noč. Neznane je bil visoke postave, obrbit in je imel na sebi temno obleko.

Iz Metlike poročajo orožniki tudi o drznem ženitvenem sleparju. V Drašičih pri Metliki se je pojavil pred dnevi okrog 40 letni možki zagorelega obraza, čedno oblečen, ki se je zglasil pri posestniku Josipu Prusu, nato pa še pri posestniku Antonu Nemančiču in pravil, da prihaja iz Kanade. Že takoj prvi dan se je jel zanimati za Ivanko Nemančič in ji naslednje dni izjavil, da jo hoče poročiti, potem pa opepeljati v Kanado. Pod pretezo, da se bo poročil z njo, je izvalil od nje 1000 dinarjev, od očeta Antona 200 din, od Terezije Nemančič dva kanadska dolarja, od Josipa Prusa pa nekaj obleke. Po posrečeni slepariji je slepar, ki se je izjavil za Mihaela Jakliča, pobegnil in ga seve ni bilo več na spregled. Kakor so ugotovili orožniki, gre res za Jakliča, ki je pa že znan navihanelec in potepuh, doma iz Medjeda v občini Srebske Moravice.

Iz okolice Celja pa poročajo orožniki o slični slepariji. Pri posestniku Francu Vengustu v Vodružu, občina Kalobje, se je pojavil oni dan okrog 30 letni možki, srednje postave, okroglega obraza, temne polti, kostanjavih, nazaj počesanih las in kratko pristrizanih brk, na sebi je imel čedno modro obleko. Možakar se je v hiši kar hitro udomačil in navtežil domačin nekaj o dedščini, ki ga čaka, naka je kar na lepem zaprosil za roko domače hčerke. Nato ji je izvalil lepo 1000 din vredno zlato zapeslno uro ter izginil. Popreje pa je še izročil Vengustu drobno zapeslno veržico, ki jo je najbrž neke ukradel.

V Ormožu je bilo pred dnevi vlomljeno v podružnico Delavskega konzumnega društva. Vlomilci so odnesli 25 samovznic, 6 možkih srak, 6 možkih jopic, več parov nogavic, veliko možkega spodnjega perila, nahrbtnik, nikelnasto možko uro in okrog 500 din. Škoda, povzročena po vladu, znaša okrog 2500 din. Kot vlomilca prideta v poštev dva mlada možka, stara po 18 do 20 let, ki sta bila v Ormožu pred vladom in ki sta govorila mari-borsko narečje.

DANES ob 16., 19. in 21. uri
premiera odličnega francoskega filma
V naslovni vlogi priljubljena filmska umetnica ANNABELLA, poznana iz preloženih
filmov »Ciganska krila in »Trdnjava tišine«. Sijajen prikaz tovarštva in požrtvovalne
ljubezni ter veselih in žalostnih trenutkov v življenju najmlajših osvajačev
zračnih višav. — KINO SLOGA, tel. 27-30.

DNEVNE VESTI

— Vodnikova družba bo letos izdala po-
vest »Večne vezi« izpod peresa znanega
slovenskega pisatelja dr. I. Šorlija. V tej
svoji najnovejši povesti je zajeel pisatelj
problem slovenskega vojnege begunca. Po-
dal nam je živo sliko beguncem-Sloven-
cem, ki so leta 1918 s težkim srcem zapu-
stili svojo rodno zemljo ter bežali. Mnogo dru-
zin se je ločilo. Toda čas leči vse rane —
na koncu povesti doživimo spravo in mir
v srečnem družinskem življenju. Povest
je pisana izredno spretno in zajemljivo.
Vodnikova družba prav vpludno vabi čita-
telje »Slov. Naroda« v krog Vodnikovcev.
Priprave sprejemajo poverljivi in družbe-
na pisarna v Ljubljani, Knafjeva ul. 5.
Članarina znaša 20 din; za ta mal denar
dobite štiri knjige, med njimi Vodnikovo
pratiko.

— Umrl je bivši tehnični ravnatelj
Kranjske industrijske družbe ing. Leo Do-
stal. Pokojni je bil priznan železniški stro-
kovnjak in prav njemu se imajo Jesenice
zahvaliti v veliki meri za svoj razvoj v
zvezi z izpopolnitvijo jeseniške železarnice.
Ing. L. Dostal se je rodil l. 1878 v Opavi
(Slezija). Služboval je v mnogih znamen-
itih železarnah bivše Avstrije in nekaj ča-
sa je bil tudi profesor na visoki monta-
nišni šoli v Leobnu. L. 1930 je postal
tehnični ravnatelj tovarn Kranjske indus-
trijske družbe. Pod njegovim vodstvom
je tovarna naglo napredovala. Največji
uspeh njegovih prizadevanj je novi mož-
nosti plašč. Zadnje čase ga je bolezen čeda-
lje bolj ovirala, da je moral zapustiti svo-
je delo pri podjetju, ki mu je služil z vso
vnemo, ter iskati zdravja v Švici. Zdalj ga
je tam, v Davosu, prehitela smrt. Zadelo
ga je kap. Zapustil je družino, ki živi na
Dunaju. Bodi mu lahka zemlja!

— Na dan Zedinjenja se bomo na Oplen-
cu poklonili manom Viteškega kralja Ale-
ksandra I. Zedinitelja. Zveza za tujski
promet, Ljubljana, Tyrševa cesta 11, pri-
redi poklonitveno potovanje na Oplenec s
posebnim vlakom. Odhod iz Ljubljane 30.
novembra. Povratek 2. decembra. Infor-
macije v vseh biljetarnah »Putnikac«.

— »Zvonček« milo po 4.— Din v milarni
Zg. Šiška 92. Zaloga: Vodnikov trg pod
lemenatom.

Kraljica zračnih višav
— Okrožni urad za zavarovanje delav-
cev v Ljubljani je izdal brošuro: »Pravice
delavcev, katero je pridobil ravnatelj g.
dr. Bohinjec. V brošuri so na 179 straneh
na lahko razumljiv način opisane posamez-
ne določbe zakona o zavarovanju delavcev
in drugih predpisov. Knjižica je važna za
delavce, delodajalce, občine in dr., ki imajo
opravka z delavskim zavarovanjem. Do-
bi se pri vseh uradnih poslovalnicah za
ceno din 5.

— Skupna balkanska potujoča gospo-
darska razstava. Poročali smo že o konfe-
renci izvoznih institutov držav balkanskega
sporočaja v Atenah. Udeležili so se je
delegati Jugoslavije, Rumunije, Turcije in
Grčije. Med drugim je bilo na nji sklenje-
no ustanoviti skupno balkansko gospo-
darsko razstavo, ki bi bila potujoča, namešče-
na v posebnem vlaknu, da bi jo lahko pre-
važali iz ene države v drugo. Sklenjeno je
bilo tudi, naj vlade držav balkanskega spo-
razuma naroče svojim trgovskim ataše-
jem in agentom v inozemstvu, naj nasto-
pajo v vseh gospodarskih vprašanih skup-
no in s skupnimi predlogi. Končno je bilo
tudi sklenjeno, da se bodo ravnatelji gos-
podarskih institutov balkanskih držav
sestali vsako leto.

— Izvoz našega tabaka v inozemstvo.
Iz Dalmacije in Hercegovine prihaja zad-
nje dni mnogo tabaka v Split, največ ga
dovajajo iz Trogira, Metkovića in Ljubu-
škega. V Split prisplo v kratkem izveden-
ci nekaterih tujih držav v prvi vrsti Nem-
čije, Francije in Poljske, ki bodo kupova-
li naš tabak. V Splitaskem skladišču bo v
kratkem okrog 2.000.000 kg dalmatinskega
in hercegovinskega tabaka.

— Za inženirja se je izdal. Josip Ra-
dović je poveril na veterinarski fakulte-
ti v Zagrebu 50.000 din. Kosa je pa nale-
ta na kamen. Uradniški pripravnik pri
direkciji državnih železnic Boris Zaharović
je izvalil od Radovića okrog 60.000 din.
Tudi njega so aretirali. Zaharović je ob-
tožen tudi, da je prevaril neko natakario
za 13.000 din. Predstavil se ji je za inže-
nirja, čes da gradi most na Savi in da
nujno potrebuje denar. Mož ima na vesti
še več sleparij.

—lj Svoje 18. sezono otvorijo Sentjakob-
čani drvi ob 20.15 z dr. Alojza Kraigher-
ja družinsko dramo »Školjček«. To domače
odsko delo, katerega jedro je notranji boj
v življenju razočarane Pepine za novo oči-
ščujočo ljubezen, so Sentjakobčani uprizo-
rili prvič že pred 10 leti s velikim uspehom
in gostovali z njim tudi v ljubljanskem
Narodnem gledališču. Od igralcev, sode-
lujocih pri prvi uprizoritvi, igrajo še: Pe-
trovič-Wrščarjeva kot Pepina, Kosač
kot Tonin in Gnidovec kot dr. Lubin. No-
vi pa so: Bučarjeva kot Strelkova, Hanžič
kot Maks in Weber kot dr. Podboj. Igra je
izvrstno naščitana in na novo oprem-
ljena. Jutri ob 20.15 se igra ponovi. Ker je
za predstavo veliko zanimanje, kupite
vstopnice že v predprodaji, ki bo danes in
jutri od 10 do 12, 15, do 17. ure ter eno
uro pred začetkom predstave.

—lj Najpomembnejši koncert letošnje se-
zone bo ponedeljkov koncert Glasbene Ma-
tice ljubljanske, na katerem se bo izvajalo
škerjandevlo delo za soli, zbor in orkester
Zedinjenje. Kratka izvedba tega dela bo
na slavnostnem koncertu, ki spada v okvir
prireditve mestne občine ljubljanske ob 20.
letnici našega osvobodjenja in zedinjenja.
Poseben poudarek koncertu daje tudi dej-
stvo, da je bila Glasbena Matica obvešče-
na od maršala dvora Njegovega Veličan-
a, kralja, da je prevzel kralj Peter II. pokro-
viteljstvo tega koncerta. Izvaja se celove-
stno simfonično delo, solistne vloge pojo
člani naše opere gđ. Valerija Heybalova,
ga. Mila Kogejeva, g. Svetozar Banovec ter
ravnatelj Julij Betetto. Pevski part bo iz-
vajal pevski zbor Glasbene Matice ljub-
ljanske, orkestralni orkester ljubljanske
Filharmonije. Vodstvo koncerta bo v ro-
kah zborovodje Matičnega pevskega zbora
ravnatelja Mirka Polića, ki je vodil vse
skušnje od prve do poslednje za krstno iz-
vedbo tega najpomembnejšega dela novejš-
e slovenske glasbene literature. Sklada-
telj Škerjanc je izredno plodovit in je v
poslednjih 2 letih komponiral poleg Zedi-
njenja še Prešernov sonetni venec za soli,
moški zbor in orkester, ki pa še čaka kon-
certne in krstne izvedbe. Simfončna kanta-
ta Zedinjenje je izredno važna in po-
membeno delo naše literature in na krstno
izvedbo v ponedeljek, 7. t. m. ob 20. uri
v veliki Unionski dvorani ponovno opo-
zarjamo. Vstopnice se dobe v knjižarni
Glasbene Matice, ravnatelj tudi sproveda
knjižica, ki prinaša analizo dela.

—lj Na koncertu v ponedeljek, 14. t. m.,
ki ga bo izvajal ljubljanski kvartet (Pfel-
fer, Stanič, Šušteršič in Müller) se bo pri-
vredno javno izvajal v ljubljani kvartet zna-
nega violinista Riharda Zike, ki je bil po
prevaru koncertni mojster našega oper-
nega orkestra, pozneje primarij znanega
Zikovskega kvarteta. Zikov godalni kvartet
ima tri stavke ter je bil nagraden na fes-
tivalu v Ženevi leta 1936. Poleg Zike bo
izvajal godalni kvartet na tem koncertu
še Beethovnov kvartet op. 59 št. 2 v e-molu
in Verdiev kvartet v e-molu.

—lj Rezervnim oficirjem. Sporočamo čla-
nom, da bo 9. t. m. ob 10.30. v Novem Sa-
du svečano odkritje spominske plošče ob
proslavi 20-letnice osvobodjenja Vojvodine.
Za to priliko bo imel pododbor po vsej
verjetnosti na razpolago nekaj prostih vo-
zov, ki jih bo razdelil članom, ki bodo
pripravili udeležbo. Samo osebne prijave se
sprejemajo v ponedeljek 7. t. m. med 18.30
in 19. v društveni pisarni. Udeležbeni rez-
ervni oficirjev pododboru ljubljani.

—lj Življenje v morju je naslov zelo za-
nimavega filma, ki se bo predvajal pod
okriljem Jadranske straže in Prirodoslov-
nega društva 8. t. m. ob 18. uri v kinu
»Sloga«. Že iz naslova samega se vidi, da
bo nudil vsem ljubiteljem morja nekaj
prav posebnega, zato vabimo vse članstvo
Jadranske straže in njene prijatelje, po-
seben mladino, da se tega edinstvenega
predavanja udeležijo. Vstopnina 2, 4 in 6
din.

—lj Nezaposleni družinski oče se težko
bolno zeno, rednik petih nedoletnih otrok,
se je obrnil v veliki bedi na naše uredni-
štvo s prošnjo, naj bi potrkali na usmilje-
na srca za njegove otroke. Družina stanuje
v kamniški okolici v človeka nevrednem
stanovanju. Oče je živčno bolan. Naslov v
uredništvu.

—lj In jetična... Pred tedni smo poro-
čali o neki jetični ženski iz Gramozne ja-
me, ki berati z otroki po ljubljanskih uli-
kah. Helena Zapešek, mati treh otrok iz
Gramozne jame, nam je zdaj poslala zdrav-
niško potrdilo, da namreč zdravnik ni več
našel pri nji v izmočku haetov tuberkulo-
ze in prosil, naj bi jo ugotovili.

—lj Nenavadna senca v nebotičniku
je vseakoli komični duo Witaly in Oriwe,
ki nastopa te dni v nebotičnem baru.
Duo Witaly in Oriwe je svetovna atrakci-
ja, saj je gostoval že po vseh evropskih
velemestih in povsod za svoje nastope žel
največjo pohvalo in priznanje. Ta duo nam
reč združuje komiko z nenavadno spretno
akrobatično in je kot tak res posebna svo-
jevrstnost. Cisto gotovo je, da ljubljanci
ni kaj takšnega še niso videli, pa naj zato
izrazijo redko priljubljenost in si ogledajo to
svetovno atrakcijo. Poleg cmenjenega duo
nastopajo v nebotičnem baru tudi res
odlične plesalke Ujheszy Bocita, Luci Pe-
ten in Peggy Lee, ki izvajajo nekaj prav
zanimivih in težkih plesov, od katerih po-
sebnost rekateri zahtevajo veliko uvežba-
nost in spetnost. Bar v nebotičniku pa je
tudi sicer privlačna točka za naše ljub-
ljance, saj je eden najbolj priljubljenih
ljubljanskih plesnih lokalov. Ki nudi za
malo denarja odlično potražbo, prvost-
ne atrakcije in najprijetnejšo zabavo. Obi-
sčite ga tudi vi!

—lj V društvu »Sefca« bo v soboto 5. t.
m. v salonu pri Levu ob pol 9 zvečer go-
voril o svetovnih dogodkih zadnjih 20 let
g. prof. dr. Vinko Šarabon. Govoril bo naj-
prvo o dogajanjih v Evropi od španije do
Rusije, potem o najnovejših dogodkih v
Srednji Evropi. Življenje v bližnjem orien-
tu, reforme paše Kemala in borba Indije
za samostojnost. Preko Avstralije se napo-
tamo v Južno Afriko in v bivše nemške ko-
lonije. V Zedinjenih državah in v Mehiki
bomo zaključili pregled z obiskom Gran
Chaka, kjer je vendar enkrat prišlo do spo-
razuma. Vabimo vse člane in prijatelje k
mnogobrojnem obisku. Vstop prost.

—lj Plesni zavod »Jerko« v Kazini ima
vsako nedeljo ob 16. uri »poldnevni« ples
s poukom letošnjih noviteta — članarina
znižana. Vsak ponedeljek in četrtek ob 20.
uri »začetniški« tečaj — nove prijave se
še sprejema. Vsak torek ob 20. uri »zna-
ljevalni« tečaj. Posebne plesne ure in in-
formacije dnevno. Dijaški-nje pupst.

—lj Evangeljska cerkevna občina slavi
v nedeljo 6. t. m. ob obletnici smrti veli-
kega podpornika in borca protestantizma,
švedskega kralja Gustava Adolfa, praznik
reformacije s slovesnim bogoslužjem do-
poldne ob 10.

Filmska romanca, ki Vas bo 100% zabavala
od začetka do konca! Komična bikoborba, revija najlepših pesmi in zborov,
humor in smeh, MEHIKA — HOLLYWOOD in vrhu vsega še
DOROTHY LAMOUR kot MANUELA
KINO MATICA, tel 21-24
Danes ob 16., 19. in 21., v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri. Najnovejši zvočni tednik!

— Oblastni odbor udruženja vojnih in-
validov vabi svoje članstvo, da se drvi ob
pol 21. udeležijo proslave 20-letnice Jugosla-
vije, ki jo priredi krajevna organizacija
Legije koroskih borcev v Kazini.

—lj Otvoritev poljudno-znanstvenih pre-
davanj Prirodoslovnega društva. Prirodo-
slovno društvo otvori svoja poljudno-znan-
stvena predavanja za letošnjo sezono s
predavanjem filma »Življenje v morju«, ki
ga je napravil sin bivšega francoskega
ministra predsednika g. Painlevé.

—lj Gostilna »Strelšček« Podrožnikom
»pri Nežki« vabi na domače kolone, izbor-
ne krvavice, pečenice, piške, kokošjo obo-
ro — izbrana vina. Pripravljeno za dirka-
če in gledalce moto-dirke na Večni poti.

—lj Sobno streljanje Strelske družine
v Ljubljani je letos vsak torek pri »Le-
vu«. Gospodstvska cesta. Prvo streljanje
se prične 8. novembra in sicer od 17. do
19. ure mladinski odsek, od 19. ure na-
prej pa za ostalo članstvo. Prijatelji strel-
skega športa vabljeni.

—lj Seznan najdenih predmetov, prijav-
ljenih upravi policije v Ljubljani v sep-
tembru: 100 din, 50 din, zlata ovratna ve-
rižica s podgovratni členi, srebrna mo-
ška ura z verižico, zapetna ura iz bele
kovine, denarnica z monogramom KM z
2 din 50 p, mala denarnica na levem vo-
galu z malo podkovic v njej 16 din, 50 p
in 2 železniški karti, rjava denarnica z
210 din in vozno karto ljubljana-Kamnik,
denarnica v obliki podkve z 22 din 25 p,
usnjata denarnica z 56 din, ovalna broša
iz rumene kovine z modrimi kamni, naoč-
niki, kovinasto obrobnico v etuiu, hra-
nilna knjiga ljudske posojilnice v Ljub-
ljani na ime Kos Marjan, siv moški klo-
buk, aktovka, v njej par umazanih nogav-
ic, prometna knjiga od koleasa na ime
Schäffer Georg, zidar, Količevu št. 23. V
železniških vozovih so bili najdeni tile
predmeti: 64 denarčkov, 7 palic, 14 aktovk,
aktovka in palica, 20 klobukov, 5 slam-
nikov, 14 čepic, 11 jopic, 8 plaščev, dam-
ski plašč in jop, 3 otroški plašči, otroška
pelerina, pelerina, nov telovnik, platen
suknjič, povrknji, suknjič, kovčeg perila,
kovčeg s 6 din, kovčeg z listinami in bro-
šurami, 2 zavitka moške obleke, karton s
čevlji, zavitek papirja, zavitek blaga, za-
vitek špecerije, omo posteljnine, zavitek
soljskih zvezkov, zavitek, oglja, kos blaga,
zavitek vate, zavitek sladkorja, zavitek
brivskega pribora, zavitek risb, 2 solski
knjigi, 3 lepilne knjige, 3 fotoaparati,
lesen stativ, avtomobilska karta, 2 kole-
si, 1 črpalki, vrč za hrano, 2 košarici, detek-
tor, 2 naočnikov, steklenica, p'pa, boa, na-
hrbntnik, 3 pari damskih čevljev, 2 para
otroških čevljev, par gorskih čevljev, par
damskih galos, par moških galos, nogo-
metna žoga, volnena ruta, 2 novi deški
srajci, stare delavske hlače, 5 parov rokav-
ic, 6 ročnih torbic, 4 bankovci a 100 din,
zlat prstan, denarnica z 28.50 d'n, denar-
nica z 8.50 din in zapetna ura.

—lj Zaradi obračuna vsesvetvske akcije
so naprošeni vsi, naj na stojnicah ali kjer-
koli zbrane odkupnine prinese vsaj do po-
nedeljka popoldne v mestni socialni urad
v prtiličju Mahrove hiše ali pa v Mestni
dom.

—lj Za gospodinjinski pouk na meščan-
skih solah je županstvo spet nakazalo po
1000 din enkratne podpore kot prispevek
za nabavo pri pouku potrebnih živil za
revne učence, ki ne morejo same plačati
tega prispevka. Podpora so dobile dekl-
ske meščanske šole pri sv. Jakobu, v Mo-
stah, Zg. Šiški in na Viču, kjer so dobro
opremljene šolske kuhinje, da se mladenke
naučo kuhanja dobre, tečne in zdrave hra-
ne z največjo varčnostjo, poleg tega se pa
večbajo še v gospodinjiskih opravilih sploh.
K stroškom za vzdrževanje teh vse hvale
vrednih šolskih kuhinj prispeva mestna
občina 86%, hkrati si pa prizadeva tudi
s podpiranjem in prejevanjem gospodinj-
skih tečajev, da dobimo čim največ var-
čnih in dobrih gospodinj, ki so temelj dru-
žinske sreče. Spodnjeješenška deklška me-
ščanska šola ima pa pouk gospodinjstva
v sijajno opremljeni moderni kuhnji deč-
nega zavetišča v bežigradski šoli, kjer ima-
jo študentke s plinsko kurjavo in učenke
lahko spoznajo vse sodobne pridobitve v
gospodinjstvu.

—lj Ljudska univerza v Ljubljani prične
s svojimi predavanji 9. t. m. t. j. v sredo.
Prvi bo predaval dr. Stane Rape o šport-
nem poletu pri letošnji tekmi Male an-
tante. Predavanje se bo vršilo v mali dvo-
rni Filharmoničnega društva (Kino Ma-
tica). Pričetek ob 20. uri, vstop prost.

—lj Tatvine. Iz stanovanja Neže Stula-
reje na Tyrševi cesti 37 je nekdo ukra-
del zlato zapetno damsko uro, 8000 din
in bankovcih, 1 tolar Marije Terezije in 1
tolar Franca Jožefa. Stularjeva je oškodo-
vana za okrog 9000 din. V Idrjski ulici
je tat odpeljal Riku Lorbeku 250 din vred-
en otroški triček. — V tramvaju je bila
okradena Julka Sešek iz Celja. Zepar
ji je vzal denarnico, v kateri je imela 200
din, povratni vozi listek za Trbovlje in
nekaj časopisnih izrezkov. Zepar se je lo-
til v tramvaju tudi Antonije Kasteliceve
in ji ukradel denarnico z 250 din. Vladi-
slavu Virensu pa je tat ukradel v tram-
vaju denarnico z okrog 40 din. Iz stano-
vanja Dušana Ivančiča, na Cesti 29, okto-
bra, je bila ukradena modra volnena mo-
ška obleka, vredna 1000 din. V Berenskovih
ulici 23 pa je tat odnesel Jelici Lazare-
vič več perila, vrednega 400 din.

SOKOL
— Sokolsko društvo ljubljana-Vle po-
ziva svoje članstvo in naraščaj na član-
ski sestanek, ki bo drvi ob 20. v dvorani
Sokolskega doma v proslavo 20 letnice ob-
stoja bratske češkoslovaške republike. Na
sporedu so telovadna in pevske točke.
Vstop dovoljen samo članstvu in naraš-
čaju proti vabilu. Pričakuemo, da bo član-
stvo in naraščaj izpolnilo svojo dolžnost
in se drvi v polnem številu udeležilo inter-
ne proslave, ki jo prireja naše društvo.
Vsi in vse točno. Zdravo! Uprava.

SPORT

Zelo huda bitka se obeta

Ljubljana, 5. novembra
Za jutrišnji motociklistično dirko Moto-
sekcije Avtomobilskega kluba, prirejeno na
Večni poti, vlada veliko zanimanje zlasti
med sportnim občinstvom. Tekmovalci se
pripravljajo na tekmovalno z veliko vne-
mo. Včeraj so ves dan trenirali.

Vse kaže, da bo konkurenca zelo ostra.
Dirkači so zadovoljni s progo in jo vsi
hvalijo, ker jim bo v resnici lahko nudila
priliko, da bodo preizkusili najboljše svoje
spodobnosti. Prispeli so tudi že zunanji tek-
movalci. Tudi »leteči Kranjci« je zelo nav-
dušen za progo. V splošnem so tekmovalci
optimistični. Cesta je primerno napeta, da
je omogočena velika hitrost tudi na ovini-
kih. Včeraj so tekmovalci dosegli pri treni-
ngu hitrost nad 130 km na uro, kar je v
resnici zelo mnogo. Računajo, da bo znaša-
la povprečna hitrost najmanj 90 km. Nekaj
tekmovalcev ima tako močne motorje, da
dosežejo na ravni cesti nad 150 km na uro,
tako n. pr. Šiška, Dr. Hribar pa je vozil
že celo nad 160 km!

Pri prijavah ni nobenih sprememb. Do-
slej še ni nihče odpovedal. Pridetelji so
optimistični glede vremena, ker se je ba-
rometer danes zopet dvignil, dočim ni bilo
snoči mnogo izgledov za lepo vreme.

Pridetelji so pripravili za zmagovalce
lepe nagrade. Prvo nagrado, lepo darilo, v
kategoriji sportnih motorjev bo dal pre-
sednik AK Avgust Paprotnik, dočim je
dal drugo nagrado prvi klubov podpre-
sednik dr. C. Pavlin, tretjo pa drugi po-
predsednik baron K. Born. Član upravnega
odбора AK je daroval za zmagovalca v ka-
tegoriji turnih motorjev krasno zapetno
uro. Razen tega čakajo zmagovalca še trije
res lepi pokali, srebrne in bronaste plakete
in druga praktična darila.

Iz Rajhenburga

— Projekt ceste Sv. Peter—Podsreda.
Odsek ceste Sv. Peter—Podsreda so pred
kratkim zaključili. Nova cesta bo speljala
po sredi polj in travnikov. Ali bi ne kazalo
graditi ceste po desni strani potoka Bistri-
ce, kjer bi bila škoda manjša, gradnja pa
cenejša in lažja?

— Škoda zaradi slavinke in parkljevke.
Po naših okoliših vseh se je v zadnjem
času razširila slavinaka in parkljevka, ki
je napravila precej škode po naših hlevih.
Posebno veliko škodo je napravila v okoli-
ci Sv. Petra pod Sv. gorami.

Iz Teharjev

— Sokolsko gledališče. Drvi ob 20. bo
v Sokolskem domu v Storahteharjevo ot-
vritev gledališke sezone. Dramatski odsek
Sokolskega društva Storahteharje uprizo-
ri v soboto 5. t. m. ob 20. in v nedeljo 6. t. m.
ob 16.30 »Lumpaciaga vagabunda«, burko v
štirih dejanjih. Igrali bodo sokolski nara-
ščajniki. Režijo vodi br. Herman, kar nam
daje najboljšje jamstvo, da bo igra zado-
voljila vse.

— Trg St. Jurij dobi vodovod. Pred krat-
kim so se pričela prva gradbena dela vo-
dovoda za trg St. Jurij ob j. žel. Pod vo-
dostvom inž. Bidovca, ki je zaposlen pri ban-
ski upravi na hidrotehničnem oddelku so
začeli z jamejati vrelce. Nastale pa so takoj
prve ovire. Ugotovilo se je, da namreč, da
vode ni dovolj, poleg tega pa je včasih tu-
di kalna, zlasti v deževnem vremenu. Vsi
ti nedostaki se bodo vse odpravili in
upamo, da bomo dobili v najkrajšem času
prepotrebni vodovod, za katerega se za-
vezujemo že več let pa vojni. Z vodovo-
dom se bo dvignil pri nas tujski promet,
kar bo v splošno korist tržanov.

Velik požar

Maribor, 5. novembra.
V Zgornji Polskavi je izbruhnil danes
ponoči ogenj pri mlinarju Antonu Lahu.
Ogenj je kmalu zajel vse poslopje. Zgo-
reli so gospodarski stroji in precej poljs-
kih pridevkov, tako da znaša škoda nad
100.000 din. Gasilci so sicer takoj prihiteli
na pomoč, vendar niso mogli dosti poma-
gati, ker jim je zmanjkalo bencina za po-
gon motorne brigadne in ga tudi v celi
Polskavi ni bilo moč dobiti. Ogenj so
zanetili neprevidni otroci, ki so kurili bli-
zu gospodarskega poslopja.

Prometna nesreča v št. Vidu

Ljubljana, 5. novembra
V št. Vidu je prišlo davi do hujše tram-
vajske nesreče. Kmalu po 7. je odhajal
tramvaj s priklopnim vozom z zadnje po-
staje v št. Vidu precej natrpan s potniki.
Ko pa sta vozova prispela do novega ogiba-
lišča pred Baharjevo hišo, jima je privozil
naproti drugi tramvajski voz. Sprevednik
je na ogibališču voz zavrl, a premalo. Pred-
no sta zdrlila vozova, vozeča iz št. Vida
na sporedni tir, se je voz, prihajajoč iz
mesta, z vso silo zaletel v nasproti vozeči
voz. Sunek je bil izredno močan in je spre-
vodnika Rudolfa Grosa, ki je stal v vozu,
prihajajočem iz Ljubljane, poleg stene, vr-
lo ob rob stene tako, da si je zlomil desno
roko nad komolecem. Prav tako je vrglo 25-
letnega vozača Franca Ruperta ob steno,
da si je nalomil več reber na levi strani
in se poškodoval tudi po obrazu. Zaradi
sunka so popadali tudi nekateri potniki,
vendar se razen dveh ni pripetilo nobene-
mu nič hudega. Ko se je razburjenje po-
leglo, so spravili iz voza dva dijaka, ki sta
se porezala po rokah ob razbitih sipah.

V št. Vid so bili takoj telefonično po-
zvani reševalci, ki so odpeljali z avtom v
bolnico ponesrečenega Grosa in Ruperta,
dočim sta obrezana dijaka ostala v domači
oskrbi. Promet zaradi karambola je bil ovi-
ran skoraj do 9. Iz remize na Celovski cesti
je bilo takoj odpisano tehnično in pomož-
no osebje, ki je spravilo vse tri hudo po-
kvarjene vozove v delavnico. Materialna
škoda na vozovih znaša okrog 18.000 din.

Matineja ob 14.15 uri! **Kino Matica 21-24**
Mojstrovina režiserja milijonskih filmov CECIL B. de MILLE-A.
Velikostni vojni in ljubezenski film iz najburnejših dni ameriške zgodovine.
BUFFALO BILL
v gl. vlogi GARY COOPER in JEAN ARTHUR.
NEDELJSKA MATINEJA OB 14.15 URI DOP. Cene od Din 2.50 do 6.50!

— Sprememba v zborovanju učiteljskih
društev. Zadnjič smo poročali, da bo učiteljsko
zborovanje JUU Maribor levi breg
12. t. m. Zborovanje pa bo teden dni kas-
neje, t. j. 19. tm. in sicer najprej inter-
no ob pol devetih in dr. ljudski šoli v Ma-
riboru, Cankarjeva ulica, nato pa v pro-
slavo 20 letnice Jugoslavije skupno ob
pol enajstih v unionski dvorani z ostalimi
obmejnimi učiteljskimi društvi in sicer s
primernim zgodovinskim predavanjem o
naši državi in razvoju slov. šolstva v 20.
letih. Odhodna seja pa bo v četrtek 19.
novembra ob dveh v krčevinski šoli. Zbo-
rovanje 19. novembra bo naša stanovska
in domoljubna manifestacija, zato vsi to-
čno in polnoštevilno! — Sreško učiteljsko
društvo JUU Laško bo zborovalo 12. tm.
na Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Otvor-
ritev. 2. Predavanje učitelja g. Milana
Mahkote: Referati na domačih učiteljskih
konferencah. 3. Občni zbor z običajnim
dnevnim redom. Opozorjamo, da se ob 10.
uri vrše volitve uprave in morajo biti
kandidatne liste do 9.30 vložene. Poročilo
o banovinski skupščini bo podal g. učitelj
Pavčič, poročilo o dr. pa g. učitelj Mah-
kota. Prosi se za čim večjo udeležbo.

— Gg. poverjenikom (team) Vodnikove
družbe. Vse one gg. poverjenike (ice), ki
še niso poslali nabiralnih pol, prav vplud-
no prosi Vodnikova družba, da naj čim
preje pošljejo svoje nabiralne pole, da mo-
re družbena pisarna pripraviti vse potre-
bo za ekspedicio letošnjih družbenih knjig.
Z razpošiljanjem knjig pričnemo 20. okto-
bra.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI, TELEFON 41-79
Pretrsljiva drama
KDO JE KRIV?
(LE COUPABLE)
V glavni vl. znani francoski igralec
Pierre Blanchard
Predstave: v soboto ob 14.9., nedeljo
ob 3., 5., 7. in 9., ponedeljek ob 14.9.
SOKOLI! Posedajte in podpirajte
sokolski kino!

Prihodnji spored:
VRAŽJE DEKLE
(DIVJACEK)
— Hotelirji, lastniki pensionov, resta-
vraterji, kavarnarji in vobče vsi oni gos-
tinski podjetniki kraljevine Jugoslavije, ki
se bavijo s tujskim prometom, se sestane-
jo na poziv Državne gostinske zveze 24.
in 25. novembra na konferenco na Suša-
ku. Na tem sestanku se bodo ob prisotnosti
g. ministra trgovine inž. Kabalana in
odposlancev ostalih ministrstev obravna-
vala vsa najvažnejša vprašanja, ki se ti-
čejo gostinstva in turizma. Polovična vo-
zna na železnici je dovoljena. Predvideni
so tudi izleti po morju in na Reko ter v
Opatijo. Vsa podrobnejša pojasnila dobe
interesi pri pristojnih združenjih.

Naše strokovno nadaljevalne šole

Računski zaključek preteklega šolskega leta in proračun za šolsko leto 1938-39

Ljubljana, 5. novembra
Pred dnevi je bila seja šolskega odbora strokovnih nadaljevalnih šol v Ljubljani; zasluži pozornost širše javnosti, ker je bil na nji predložen računski zaključek preteklega šolskega leta in ker je bil sprejet proračun za šolsko leto 1938-39.

V lamskem šolskem letu so znašali izdatki za ljubljanske strokovne nadaljevalne šole 704.203 din. Od te vsote je odpadlo na osebne izdatke 492.113 din. Banska uprava je prispevala za obrtno nadaljevalno šolstvo v Ljubljani 200.000 din. Zbornica za TOI 25.000, prispevki združenj so pa znašali samo 3576 din. Prispevki združenj so bili v lamskem šolskem letu v primeri z letom 1936-37 skoraj za polovico nižji. Izmed 29 združenj jih je prispevalo za obrtno nadaljevalno šolstvo samo 9. Prispevki vajencev so znašali lani 203.735 din. Toda mesečni prispevki vajencev po 20 din ostanejo pogosto le na papirju. Mestna občina mora ob koncu šolskega leta odpisati mnogim vajencem in vajenkam dolg, ker žive v izredno bednih razmerah. Značilno je, da nekateri mojstri, čeprav so obvezani po pogodbi plačevati šolnino za vajenca, tega ne store. Glavno breme izdatkov za obrtno nadaljevalno šolstvo torej sloni na mestni občini in bankski upravi.

Solski odbor strokovnih nadaljevalnih šol je lani upravljal 5 strokovnih nadaljevalnih šol. Strokovna nadaljevalna šola za mehansko-tehnične obrti na Ledini je štela 12 razredov in jo je obiskovalo v začetku šolskega leta 274, ob koncu pa 257 vajencev. Poučevalo je 16 učiteljev. Izmed vseh vpisanih učencev jih je doseglo učni smoter 233, 12 jih je bilo nesposobnih in 12 neizpranih. Odnosno spričevalo je prejelo 73 učencev. Izdelalo je 92 odst. učencev. Splošna strokovna šola na Vrtači je imela 11 razredov, število učencev je pa znašalo v začetku šolskega leta 243 (178 moških in 65 deklic), ob koncu pa 225. Poučevalo je 17 učiteljev. Učni smoter je dosegel 201 učenec. Odnosno spričevalo je prejelo 57 učencev. Izdelalo je skupno 89 odst. učencev. Strokovno nadaljevalno šolo za umetne moške in oblačilne obrti na Prulah je obiskovalo v 12 razredih v začetku

šolskega leta 284 učencev (med njimi 4 deklice), ob koncu leta pa 261. Poučevalo je 17 učiteljev. Učni smoter je dosegel 222 učencev (85 odst.), nesposobnih je bilo 21 učencev, 18 jih je pa ostalo neizpranih. Odnosno spričevalo je prejelo 71 učencev. V ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti pri Sv. Jakobu se je šolalo v 13 razredih v začetku šolskega leta 320 učenk, ob koncu pa 300. Največ je bilo krojačic (222). Poučevalo je 18 učenk moči. Učni smoter je dosegel 280 učenek (93 odst.), 14 jih je bilo nesposobnih in neizpranih (7 odst.). Odnosno spričevalo je pa prejelo 90 učenek. Strokovno nadaljevalno šolo za stavbne obrti na Grabnu v 12 razredi je obiskovalo v začetku šolskega leta 259, ob koncu pa 244 učencev. Največ je bilo stavbnih mizarjev (82). Učni smoter je dosegel 226 učencev (93 odst.), nesposobnih in neizpranih je bilo 7 odst., odnosno spričevalo jih je pa prejelo 51.

Na ljubljanskih strokovnih nadaljevalnih šolah je bilo lani vpisanih skupno 1380 učencev (med njimi 389 učenek), do konca šolskega leta jih je obiskovalo šole 1287, učni smoter jih je pa dosegel 1162 ali 90 odstotkov.

Računski zaključek za preteklo šolsko leto izkazuje 704.203 din izdatkov in 705.597,50 dohodkov. Prebitek znaša torej 1394,50 din. Mestna občina je šolam nakazala 205.000 din podpore ter je krila 32,23 odst. vseh izdatkov, med tem ko so obrtniška združenja krila le 0,56 odstotka. Razena tega je mestna občina prispevala še 45.000 din za stavbni sklad.

Proračun za šolsko leto 1938-39 izkazuje 660.000 izdatkov in prav toliko dohodkov. Računajo, da bodo znašale podpore oblasti in korporaciji 440.000 din. Na mestno občino odpade 210.000 din, na banko upravo 200.000 din, na Zbornico za TOI 25.000 in na obrtniška združenja 5000 din. Od 210.000 din, ki jih da mestna občina, prejme šolski odbor v gotovini samo 150.000 din, med tem ko 60.000 din služi za pokritje izdatkov za kurjavo, razsvetljavo in snajenje. Šolski odbor je proračun soglasno sprejel.

Novo pokopališče v Kranju

Grade ga na Hujah in mrliče začno pokopavati na njem spomladi

Kranj, 4. novembra
Razvoj in razmah mesta Kranja v zadnjih 20 letih je preobrazil gorenjsko metropolo, sprožil je raznovrstna dotlej rešena vprašanja. Industrializacija mesta in splošni napredek te izhodne točke gorenjske kotline stavlja občinski upravi in ostalim korporacijam nove naloge komunalne politike, ki se morajo rešiti vsaj za nekaj bodočih desetletij. Tudi priključitev okoliških vasi h Kranju je prinesla nove zahteve zlasti glede na povečanje števila prebivalstva in pa na splošno ureditev in korporiranega teritorija. Treba je bilo zagotoviti novo ljudskošolsko poslopje, mišliti bo treba čim prej na gradnjo poslopija meščanske šole in na povečanje stare ali gradnjo nove gimnazije. Vodovod je zelo poredka zadeva, pomanjkanje vode v poletju je nadloga, ki tepe skoro vse meščane brez izjeme. Prav tako je kopalnice ena izmed nadaljnjih točk, ki so v delovnem programu občine. Naše občinske ceste kriče po modernizaciji, naprava regulacijskega načrta je nujno potrebna stvar. Upamo, da bo sedanja občinska uprava, ki se je pokazala kot dovolj delovna, energična in sposobna in zgradila novo šolo in most čez Kokro, rešila v doglednem času tudi druga važna vprašanja.

Tem nujnim potrebam mesta se je sedaj še pridružil gradnja novega pokopališča. Sedanje pokopališče v Kokrškem predmestju je prenapolnjeno, drugo pa je sredi naselbin vil in hiš, ki so nastale v tem pred 20 leti še popolnoma naseljenem kraju. Tam, kjer so bile pred leti še njive, se dviga danes moderna šola, vsekrog nje in okrog pokopališča pa lepe niše in vrtovi. Organičen razvoj mesta išče in zahteva prostora za svoj razmah, za svobodno širjenje izven nekdanjih ozkih mej mestnega obzidja Kranja. Zato je treba občini tudi v tem pogledu izreči priznanje, kajti novo pokopališče na Hujah se že gradi in bo najkasneje spomladi dovršeno.

Ko se je pred kakimi šestimi leti na občinski seji glede na intervencijo cerkvene oblasti razpravljalo o novem pokopališču, ni prav tedaj nihče mislil in pričakoval, da bo to pokopališče na Hujah. Vse je ka-

zalo, da bo pokopališče na Rupi, ali pa nekje na polju proti Naklu. Tedanji župan g. Pirce se je v resnici v informativne svrhe pogajal z lastniki zemljišč na Rupi. Ker so pa slednji stavili pretirane zahteve, so pogajanja padla v vodo.

Novozgrajeni leseni most čez Kokro je pa odprl razvoj mesta vsaj obsežno ravnino onkraj Kokre proti Čirčičam in Senčurju. In tu se je tudi našel prostor za novo pokopališče. Od novega mostu do bodočega pokopališča znaša zračna črta kakih 1000 m. Zemljišče je bilo kupljeno letos spomladi in meri 21.000 kv. metrov, spada pa v katastralno občino Klanc, parcelna št. 195 do 200. S stroški ob nakupu vred je veljalo din 184.596. — Dne 30. marca se je vršila na občini gradbena konkurenčna obravnava, ki je razpravljala o kritju stroškov za novo pokopališče. Načrt za pokopališče je napravil arhitekt g. prof. Vurnik, ki je takrat predložil sledeči približni proračun: 1. naprava ograje in zidu z železnimi vrati bi stala 173 tisoč 900 din; 2. ureditev terena z napravo gred in posameznih oddelkov 87.817 dinarjev; 3. naprava križa, hale in tlaka 104.262 din, skupno tedaj 365.979 din. To bi bila prva najnujnejša dela, s katerimi bi se omogočilo takojšnje pokopavanje. V gradbeni odbor so se tedaj izvolili g. župan Česenj, dekan Škrbec, Fock, Berjek in ing. Kočevar.

Da se omogoči takojšnja gradnja pokopališča, je občina najela pri Mestni hranilnici pol milijona din posojila, za katero občina tudi jamči. Najetje posojila je na občinski seji odobril občinski odbor, ki je predstavnik župne občine. To posojilo se bo vračalo in odplačevalo z vsakoletnimi prispevki občanov starega mesta Kranja, Čirčič, Huj, Klanc in Stružvega ter bo nekako v 6 letih plačano. K tem prispevkom niso obvezani farani na Primskovam, Gorenjah in na Rupi, ker imajo svoja pokopališča ter na Gorenji Savi, ki spada v cerkveno občino Šmartin.

Ko so bila tako urejena vsa formalna vprašanja, kupljeno zemljišče in zagotovljen denar, se je pristopilo k delu. Dne 1. septembra se je vršila licitacija, kate-

re se je udeležilo 6 ponudnikov. Dne 21. septembra so bila oddana stavbniška Kav-ki Karlu, graditelju lesenega mostu za vsoto 385.000 din naslednja dela: naprava zidu, plotov, grobišč z betonskim okvirrom, dalje naprava križa in dvojnih vrat z lopo na južnem koncu.

V začetku meseca oktobra so pričeli z delom. Najprej so izkopali temelje za ograjo, potem so pa betonirali kakih 30 centimetrov visoko in postavili v gotovih presledkih do 2 m visoke betonske stebre. Med te stebre pa potem betonirajo popolnoma zaprto steno. Stebri so postavljeni sedaj krog in krog; napravljena je tudi še ena izmed starih sten. Drugi delavci pa zopet kopljejo pota. Z odvratno pristjo bodo splinirali teren, koder ni popolnoma raven. Če bo vreme ugodno, bodo skoro vsa dela dovršena do zime, če ne, se bodo pa nadaljevala spomladi.

Prejšnji teden so tudi trasirali novo cesto za pokopališče, ki bo šla z mosta čez polje do hiš na Klancu, katerih se izogne v lahnem loku, potem pa sledi stari pot, ki vodi s Klancu proti novemu pokopališču. Priznati se mora, da se nahaja novo pokopališče na jako lepem kraju sredi kranjske ravnine in je od mesta dovolj oddaljeno. S pokopališča bo lep razgled na Kranj, zlasti pa na veličastno gorsko panoramo, ki kot venec obdaja gorenjsko ravan. Mestni hrust in truš ne bo motil miru pokopajnikov na novem pokopališču.

Čim bo novo dograjeno, se bo staro pokopališče za pokopavanje takoj opustilo. V grobnicah se bo pokopavalo še nekaj časa. Čez 10 let pa bo staro pokopališče popolnoma opuščeno. Kdor bo želel še nadalje ohraniti grobove svojih pokojnih, bo moral prenesti na novo pokopališče grobnice, kot tudi posamezne grobove. Seveda se bo na novem pokopališču napravila še kapelica in razne druge ureditve. Na prostoru starega pokopališča se bo napravil park. Ni pa še določeno, kaj bo z grobovoma naših pesnikov dr. Franceta Prešerna in Simona Jenka. Ali se jima bo v parku postavil spomenik, ali se bo našla kak druga rešitev. Če se bo vse uredilo tako, kakor je v načrtu, bo Kranj imel res lepo, novo, časovnim potrebam odgovarjajoče pokopališče.

Iz Zagorja

— **Preobremenjena zagorska pošta.** Odkar je bila prestavljena v Ljubljano tretja poštna moč, gđ. Milica Peterlovova, morata ves ogromni aparat zmagovito dvirati, kar je za tako obremenjen poštni urad, kakršen je pri nas odločno premalo in je sploh čudno, da more delovati. Kolikor nam je znano, predvideva zakon po eno moč na 2500 enot, naš poštni urad pa izkazuje mesečno okroglo 8000 enot, torej na osebo 4000, torej za celih 1500 preko po zakonu določene mere. Zgolj denarni promet doseže v enem mesecu preko dva milijona din, a prve dni v mesecu okroglo 200.000 din dnevno. Če ne upoštevamo nič drugega, so že te številke dovolj tehtne, da poštna direkcija nemudoma imenuje še eno moč.

— **Regulacija ceste.** Tako zvani »Zagorjeve klanec« blizu Rov okoli kapelice pri Pircu vznikom ne bo več prizadeval preglavice. Pod kapelico bo stekla nova, žiluz 800 metrov dolga pot v Gamberške tesni. Dela so že v teku.

— **Vsesvetni sejem,** ki se je vršil ta četrtek, je bil radi ugodnega vremena izvrstno obiskan in založen. Dočim je bilo za razno blago odrezal. Kmetje prodajalec z nizkimi cenami niso bili zadovoljni in so raje odgnali živino domov, kakor pa da bi jo prepoceni prodali.

Proslava jadranskega dne

Ljubljana, 5. novembra
Vsi trije krajevni odbori JS so priredili v ponedeljek v dvorani Trgovskega doma proslavo Jadranskega dne. Na nji se je zbralo lepo število predstavnikov naše javnosti ter članov in prijateljev Jadranske straže. Obisk bi pa moral biti mnogo večji in bi tudi bil, če bi se bolj zavedali pomena morja za našo državo. Pismo sto sta se onravičila zadržana I. podstarosta Save za SKJ Engelbert Gangl in starosta ljubljanskega Sokola Mirok Kajželj. Bana je zastopal g. dr. Lovro Sušnik, divizijskega generala brigadni general g. Dušan Dodić. Gasilsko zajednico dr. Milan Kodre, uravniške policije svetnik Albin Gerzinič, Zdrženje bivših mornarjev g. Lad. Ražem, rezervne oficirje Jože Zupančič, žensko zvezo ga Gasperlinova.

Za uvod je zapelo pevsko društvo »Sloga« državno himno V imenu vseh treh krajevnih odborov je goste priščno pozdravil predsednik krajevnega odbora JS Ljubljana-mesto g. Josko Pogačnik, ki je v kratki, jedrnatih besedah povedal, zakaj praznuje Jadranska straža vsako leto 31. oktobra kot svoj praznik, svojo krstno slavo. To je spomin na dan, ko so na vseh avstro-ogarskih ladjah od Pulja do Kotora zavirale naše zastave. Letošnji 31. oktober je pa tem pomembnejši, ker praznujemo letos tudi 20-letnico našega osvobodjenja in obstoja

naše svobodne države. 31. oktober je tudi praznik tistih, ki z razumom in srcem bde nad usodo našega morja in naše vojne mornarice, to je dan jadranskih stražarjev. Vsa pota naše lepe zemlje morajo voditi k Jadranu, vse staze naj se vijejo proti Jadranu, vse oči naj bodo uprte na Jadran in z Jadrana v pomorsko Jugoslavijo in njenega mladega kralja, vzvišenega pokrovitelja Jadranske straže. Živel kralj Peter II! — tako je zaključil govornik svoje tehtne besede.

Sledil je slavnostni govor prof. Cirila Arka o našem Jadranu in njega pomenu za našo državo, potem je pa akademik Josip Lučvonič globoko občuteno recitiral Zupančičevo »Kvarner« in več Gradnikovih pesmi. Prof. dr. Lavo Čermelj je spregovoril obširneje o 20-letnici naše svobode na morju, potem je pa »Sloga« zaključila lepo proslavo jadranskega dne s tem, da je krasno zapela »Buči morje adrijsko«.

Izpred obrtnega sodišča

ŠOFER MORA BITI IZREDNO TREZEN

Ljudevit je bil zaposlen pri avtobusnem podjetju za prevažanje potnikov kot šofer. Imel je kaj dobro mesečno plačo, ali žal — imel je pa to grdo napako, da je kaj rad užival alkohol. Nekega dne ga je podjetnik odpustil iz službe brez predpovedi 14 dnevne odpovedi. Ljudevit je s tožbo zahteval odškodnino za 14 dnevno odpovedno dobo.

Pri razpravi se je dogladno, da je šofer ponovno opravljal službo v vinjenem stanju. Že tri mesece pred zadnjim odpustom je podjelje odšlo šoferja, ker je ta bil v službi večkrat vinjen. Le na prošnjo šoferjeve žene je bil šofer zopet sprejet in Ljudevit je takrat sveto obljubil, da ne bo nikdar več pil. Toda te obljube ni držal. Priče, ki so se večkrat vozile s tem avtobusom, so večkrat opazile, da šofer mnogokrat v službi ni bil trezen in da ga je lastnik skoro vsak dan opozarjal in celo rotil, naj bo vendar pameten, da ne povzroči kakšne nesreče, ki so na dnevem redu. Ker opomini niso zalegli, je bil drugič odpuščen, pa po prošnji žene še enkrat sprejet.

Neke nedelje je peljal več izletnikov na izlet. V izletnem kraju se je toliko opil, da isti večer sploh ni bil sposoben, da bi vodil avtobus, zato so morali dobiti drugega šoferja, da je pripeljal izletnike srečno domov. Naslednjega dne je prišel 4 ure prepozno v službo, pa še v vinjenem stanju, kar ni čudno, ker je bil že predjšnjega dne popolnoma nezmožen. Zato ga je podjetje ta dan odpustilo brez odpovedi.

Na podlagi teh dokaznih dejstev je šofer tožbo izgubil. Po § 239 št. 3 in 11 obr. zakonika sme služboavec brez odpovedi odpustiti službojemnika, ako ta brez priznanega zadržka zapusti delo ali svoje dolžnosti ne vrši ali vprav neločljivo vrši in tega svojega početja zadostno ne opraviči ali če se po izrecnem opominu ne pokori službojemalec navedbam, ki so s predmetom službe opravljene, dalje če se kljub ponovnemu opominu vada med delovnim časom pijančevanja. Proti prav vsem tem točkam se je šofer pregrešil; dokazalo se je še tudi to, da je celo med vožnjami vstavljal pri različnih gostinjah in hotelih pit bodisi za svoj denar, bodisi da mu je kak gost ponudil pijačo.

Takojšen odpust je bil torej opravičen; šofer mora biti tedaj zelo previden, natančen in trezen, v njegovih rokah je življenje mnogostevnih potnikov! Spomnimo se le na nesrečo, ki se je pripetila pred več leti na Drenovem griču, dva sta bila mrtva, mnogo pa težko ranjenih.

Dvojni jubilej Antona Novljana

Novo mesto, 4. novembra
Delaven ko mravlja in zdrav ko riba praznuje naš Anton Novljan, sodni uradnik, nov okrožnega sodišča 35-letnico svojega službovanja. Zelja, da si sam služi vsakdanji kruh, ga je napotila, da je kot mlad fant s 15 leti stopil s par razredi gmnazije v notarsko pisarno že pokojnega notarja Poznika, kjer je bil v službi dobri dve leti. Ker je vedno stremel po državni službi, je leta 1903 vstopil v državno službo k novomeškemu sodišču. Tu je ostal vse do danes. Med svojim službovanjem je slo školi njegove marljive roke na stotisoče sodnih spisov. Z njegovim delom so bili vsi njegovi predstojniki zelo zadovoljni kajti moč je bil v službi vedno sam napram sebi strog in natančen. Sprič tega mu gre tudi delo z neverjetno spretnostjo hitro izpod rok. S strankami je vedno ljubeziven in gre vsakomur rad na roko, seveda v kolikor mu to pač dovoljuje njegova težka in odgovorna služba. K sodišču je prišel, ko je okrožno sodišču predsedoval že pokojni Gerdešič. Temu so sledili Jakob Kavčič, Trenz, Garzaroli, Zmave, Polensek, dr. Josip Kavčič in sedaj Gustav Foršič.

Naš slavljence se je udeleževal celo vrsto let prav aktivno pri Sokolu, kjer je

bil njegov večletni tajnik. Tudi pri bivši Narodni čitalnici je opravljal celo vrsto let to funkcijo. V splošnem se je prav aktivno udeleževal pri vseh naših narodnih in naprednih društvi, kjer je tudi imel več častnih funkcij, katere je opravljal z vso vnemo. Slavljence je tudi drugače znan. Zaradi svojih redkih vrlin ni nark samo v mestu, temveč tudi daleč naokrog. V poznih večernih urah, pa naj bo to poleti ali pozimi, ko ni na spregled žive duše, se naš Anton še sprejaha s palčico v roki po okolici ali samem mestu, kjer uživa čisti zrak, ki ga sprič svoje službe tudi najbolj pogreša.

K jubileju, ki ga bo že po statutih spravljal kmalu med upokojece, pa se je pridružil še 35-letnica, odkar je narodnik »Slovenskega Naroda«, ki je v njegovi družini — diskretno povedano, on je še vedno samec, dočim mu dom zvesto oskrbuje duše, — nepogrešljiv. Našemu dvojnemu jubilaru in zvestemu narodniku želimo, da bi zdrav in zadovoljen preživel še več veselih jubilejev oz. obletnic.

Iz Celja

— **Predavanje o protiju solunske fronte** priredil Sokolsko društvo Celje-matica v petek 11. t. m. ob 20. v Narodnem domu v Celju v okviru sokolskih proslav 20 letnice naše narodne svobode. Predaval bo poveljnik 39. pp., generalstabsni polkovnik g. Dragoljub Mihajlovič. Na to predavanje opozarjamo vsa narodno javnost.

— **Predavanje o tekstilni stroki** priredil Trgovsko društvo v Celju drevi ob 20. in jutri ob devetih dopoldne v dvorani Obrtnega doma. Drevi bo predaval direktor drž. tekstilne šole v Kranju g. dr. ing. Franjo Kočevar o tekstilnih surovinah in po možnosti tudi o glavnih skupinah barvil, jutri dopoldne pa bo strokovni učitelj iste šole g. Maks Šupica razložil osnovne pojme o dekompoziciji tkanin. Vstop prost. Na predavanje opozarjamo zlasti trgovce in trgovske nameštence.

— **Soferski izpiti.** V sredo 23. t. m. ob 9. dopoldne bodo na sreskem načelstvu v Celju izpiti vozačev motornih vozil za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, konjskega in šmarškega sreza. Zadevne prošnje je treba takoj vložiti na sreskem načelstvu v Celju.

— **Predavanje o gozdnarstvu,** združeno s predavanjem gozdnarškega filma, ki je posnet na Martuljku, bo drevi ob 20. v risalnici češke meščanske šole.

— **Dve zanimivi nogometni tekm.** Jutri ob 14. se prične na Glaziji podsavezna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Celjem Ob 14.30 pa se bo pričela na igrišču pri »Skalni kletki« podsavezna prvenstvena tekma med Atletiki in SK Olimpiem. Ob 13.30 bo istotam prvenstvena tekma mladin Atletikov in Olimpi. Za obe podsavezni prvenstveni tekmi vlada v Celju in okolici zelo živahno zanimanje.

— **Dve nesreči.** V nedeljo zvečer je padla 64 letna posestnikova žena Marija Podpečanova iz Stranice pri Konjicah doma pred hišo in si zlomila levo roko v zapustju. V ponedeljek se je ponesrečil 39 letni posestnik Miha Virant od Sv. Urbana pri Slivnici. Pri skladanju lesa mu je padel hloč na levo roko in mu zlomil dlan. Ponesrečenca se zdravila v celjski bolnici.

— **V celjskem gledališču** bodo najbrž v soboto 26. t. m. vzpizorili prvo slovensko igro »Veseli dan ali Matiček se ženi« v režiji g. Frana Žilka. Veseloligro sta predelala g. Tone Maček in Fran Žilek. Celjanom se bo pri tej predstavi nudila prilika, da spoznajo popolnoma novo smer v gledališki umetnosti.

— **Požar pri Vitanju.** V ponedeljek ob 16. je nastal požar v tekstilni tovarni Braun na Fužinah pri Vitanju in sicer v prostoru, kjer ima tovarna nakopičeno volno. Vitanjski gasilci, ki so kmalu prispeli na kraj požara, so začeli reševati volno iz skladišča in so kmalu udušili požar, ki je ogrozil vso tovarno.

— **Nočno lekarniško službo** ima od sobote 5. t. m. do vstega petika 11. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaje na Glavnemu trgu.

— **V celjski bolnici** je umrla v četrtek 25-letna dinarica Roza Kozarjeva od Marje Dobja pri Dramljah.

— **Nesreča ne počiva.** V sredo je padel 15-letni Anton Imenšek, sin tkalke na Lavi pri Celju, s klade. Klada se je prevrnila nanj in mu zlomila desno roko v zapustju. Istega dne si je 18-letni dinar Bernard Napret iz Uničnega pri Hrastniku pri padcu doma v veži zlomil levo nogo. Ko je 16-letni Alojz Zupane od Sv. Urbana pri Slivnici napajal pri hotelu »Pošti« v Celju konje, je padel in si zlomil levo roko v zapustju. Te dni je vozil 31-letni dinar Jože Račič iz Gotovelj pri Zalcu drva z Zg. Pomikve. Med vožnjo je padel pod voz. Kolo je šlo čezenj in mu zlomilo levo roko v zapustju. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

MEDSEBOJNA OCENITEV

— **Šišal** sem vas igrati na gosli. Igrate kakor Paganini, samo ne tako lepo.

— **Vi** pa govorite kakor Salomon, samo ne tako pametno.

Ricardo Balsamo-Crivelli:

Kdo sem?

Jakob je bil rojen kot poštenjak, kot dostojen človek in tak je hotel ostati. Bil je pa brezposeln, dela ni mogel dobiti nikjer in posledica je bila, da ni jedel vsak dan.

Beda in lakota pa človeka kaj rada zapeljeta v greh.

Nekoga jesenskega dne, ko je bilo mesto pogreznjeno v morje megle, je Jakob, ki že od prejšnjega dne ni imel nobenega grizljaja v ustih, vstopil v tramvaj.

Dober znanec mu je bil dal iz usmilje nja celo liro in Jakob se je hotel tako odpeljati s tramvajem v obljubeno predmestje, kjer je stanovala družina njegovega rojaka, ki jo je hotel poprositi za krožnik tople juhe ali pa vsaj za koticček, kjer bi mogel na toplem in na suhem prespati noč.

Saj bi bil lahko šel tja pes, perečete morda — in prihranil bi si bil celo liro. Da, toda ubogi Jakob je bil kot rečeno lačen, že celih štiriindvajset ur ni ničesar zavljal in komaj se je še držal na nogah.

Večerni zvonovi so zvonili, ko je vstopil v nabito polni tramvaj. Bila je ura največjega prometa, ko se marsikdo vrača z dela ali pa hiti na zabavo. In na vsakem postojališču so vstopili na mesto enega izstopivšega štirje no vi potniki, tako da so bili kmalu vsi vozovi nabito polni.

Jakob se je prijel z eno roko za držalo, kakor večina potnikov. Druga roka, ki se mu je zibala v ritmu vozečega tramvaja, je naenkrat začutila žensko ročno torbico.

V gneči se je ročna torbica odprla. Jakob je posegel v njo, otipal je dobro rejeno denarnico in jo previdno potegnil iz torbice.

Vse to se je zgodilo v trenutku. Vsak človek lahko morda za trenutek začuti, da se mu je zatemnila vest in lahko ravna kot stroj brez volje in zavesti. Tako je ravnal tudi Jakob.

Zelo ga je mikalo položiti denarnico nazaj v ročno torbico, iz katere jo je bil potegnil. Toda lastnica, lepa, elegantna dama, se je bila ta čas prerinila k izhodu, da bi izstopila. Pognal se je za njo, rad bi jo bil dohitel, to-

da bilo je že prepozno. Vrata tramvaja so se odprla in zopet zaprla. Lepa dama je izginila v gosti megli.

Toda Jakob se s tem ni dal zbegati. Počakal je, da so se vrata zopet odprla, potem je pa skočil iz tramvaja.

In ko se je dotaknil tal, mu je začepetal notranji glas: Jakob, popihaj jo z denarjem, ki ga mora biti v tej denarnici mnogo. Kaj bi tišto z očitki vesti? Naključje, morda previdnost sama ti je poslala to pomoč.

A Jakob je odgovoril: Če ga je mnogo, ga ne morem obdržati. Če ga je malo, mi pa itak z njim ne bo nič pomagano.

Ko je pa prišel pod svetliko, ki mu je bila na glavo rdečo luč, se je ustavil. Daleč naokrog ni bilo žive duše. Odprl je denarnico. Bila je res polna. Nabito polna bankovcev. Naštel jih je bil že do pet tisoč, ko mu je srce poskočilo in jelo močno utripati.

Pritisnil je denarnico na prsi, zamižal in se opotekel. Kar je zasiljal korake. Napeto je pogledal in opazil senco, ki se mu je bližala naglih korakov. Pogledal je še enkrat in spoznal svojo okradenost.

Vse drugo je bilo delo trenutka. Kakor se more vest hipoma zatemniti, tako se more hipoma zdraviti in živo širiti svojo luč.

Počakal je, da je šla v lisiči kožuh zavita dama mimo, potem jo je pa ubral za njo. Dama je pospešila korake po pusti ulici, on pa tudi.

Zdelo se je, da je obšel damo strah, kajti previdno se je ozrla, kakor da hoče opazovati moža, ki mu je morda pripisovala zlobne namene. Če bi bil peljal mimo avtotakša, bi bila gotovo skočila vanj, toda prikazal se ni in Jakob, ki jo je bil skoraj že dohitel, je zaklical glasno: Milostiva gospa!

Ni odgovorila, še bolj je pospešila korake. On ji je pa sledil za petami in ponavljal: Milostiva gospa!

Dama je pa hitela kar so jo nesle noge. Tedaj je našel Jakob besede in glas, ki so proti njeni volji ustavile njene korake. Zaklical je tik za njim hrbotom: Milostiva gospa je izgubila denarnico!

Te besede so imele čarobno

Rooseveltova predsednica USA?

Američani menijo, da bi lahko zavzemala predsedniško mesto tudi ženska

Prezident Roosevelt s svojo družino

Prav za prav v Ameriki že imajo predsednico. Ga. Rooseveltova je pa samo soproga ameriškega prezidenta. Zelo verjetno je, da se Roosevelt s njo o marsičem posvetoje, gotovo je, da mu izdatno pomaga pri volitvah, da mu je pomagala, ko je bil prvič izvoljen v to mesto. Zelo verjetno je, da se Roosevelt s njo o marsičem posvetoje, gotovo je, da mu izdatno pomaga pri volitvah, da mu je pomagala, ko je bil prvič izvoljen v to mesto. Zelo verjetno je, da se Roosevelt s njo o marsičem posvetoje, gotovo je, da mu izdatno pomaga pri volitvah, da mu je pomagala, ko je bil prvič izvoljen v to mesto.

Gospa Rooseveltova, piše neki ameriški list, je izredno nadarjena žena, ki je ne glede na svoj ugled kot prezidentova soproga doprinesla mnogo dokazov svojih izrednih sposobnosti. In mar nimamo v zgodovini dovolj primerov srečnega vladanja žen? Katarina Velika, Isabela Španska, angleška kraljica Elizabeta in velika kraljica Viktorija — da o holandski kraljici Viljmini v naših časih niti ne govorimo. Zares ni tehtnega razloga, zakaj bi ne mogla zasedati predsedniškega mesta v Ameriki žena.

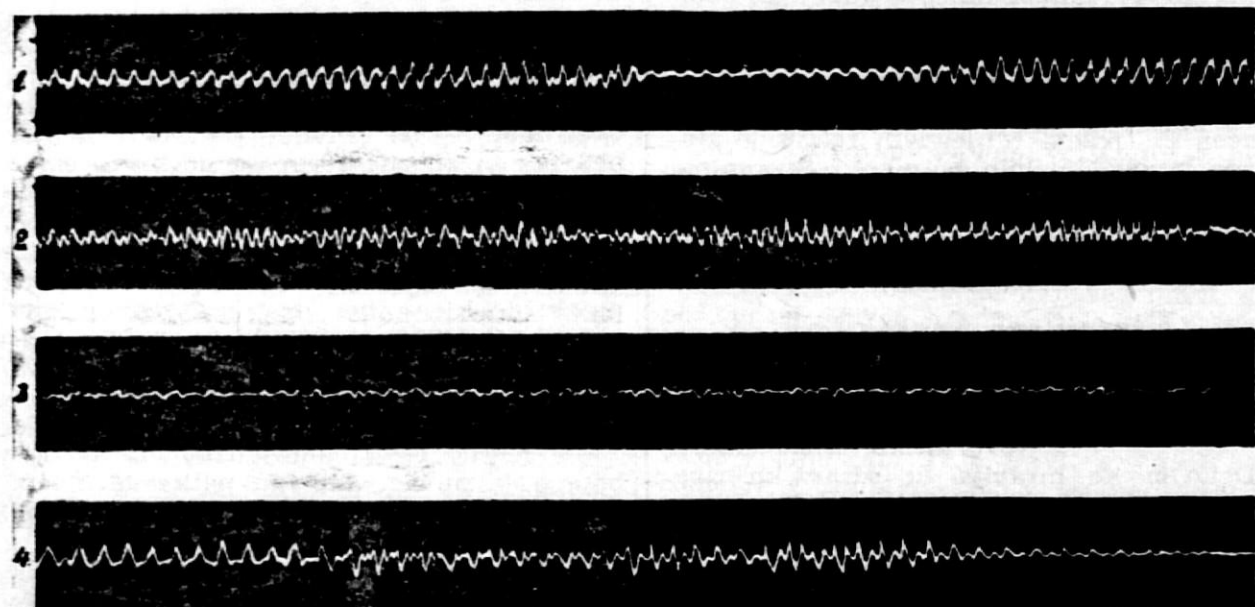
Ti glasovi se čujejo zlasti iz slojev, kjer je postal prezident Roosevelt zelo priljubljen in kjer bi radi videli Rooseveltovo ime v ospredju še štiri leta. Dosele je Ameriki še nihče ni bil trikrat po vrsti prezident, a Roosevelt je že drugi. Ni dvoma, da je njegov položaj zelo trden in ni izključeno, da bi bil izvoljen še tretjič, če bi se odločil za kandidacijo. Njegove brzojavke, ko

je dosegla kriza v Evropi vrhunce in ko je vse kazalo, da visi nova svetovna vojna na lasu, so močno utrdile njegov prestiž na vzlic kričanju radikalnih izolacionistov.

Veliki list »Fortune« je razpisal po tem anketo, obsegajočo tri vprašanja: Ali je za zaščito življenjskih interesov Amerike potrebno, da ji stoji na čelu mož, kakor je Roosevelt? Ali je prinesel Roosevelt Zedinjenim državam srečo ali smolo? Ali bi bila narodna nesreča, če bi Roosevelt še ostal v Belem domu? Na prvo vprašanje je odgovorilo trdilo 65,3% glasujočih — pred dvema letoma, po Rooseveltovi drugi izvolitvi, je bilo samo 61,7% trdnih odgovorov. Na zadnje vprašanje je odgovorilo trdilo samo 14%, proti 19% pred dvema letoma.

Poučna je tudi izkušnja nekega washingtonskega lista, ki je objavil, da bo do konca Rooseveltovega predsedstva naročnica zelo nizka. Hotel se je pa zavarovati za primer izgube, ki bi nastala, če bi bil Roosevelt izvoljen tretjič. Obrnil se je na Lloydov zavarovalni koncern, češ, naj pošlje ponudbo. Družba, ki rada zavaruje vse mogoče, je pa z obžalovanjem ta predlog odklonila, češ, da je bilo že več podobnih vprašanj, pa je vse odklonila. Rooseveltovi prijatelji bi pa hoteli imeti še sigurneje kandidacijo. Riziko tretjih volitev se jim zdi malo nenavaden, zato bi radi videli kandidacijo gospe Rooseveltove, ki bi ji sprogo gotovo ostal zanesljiv in dober svetovalec.

Fotografirani »glasovi« državnikov

Znani tehnični strokovnjak prof. A. M. Low je prestregel s pomočjo audiometra na zvočne trake glasove vodilnih državnikov in splošno znanih osebnosti. Te beležke je na poseben način fotografiral. Tako je dobil več izredno zanimivih trakov. Na traku št. 1 je zabeležen glas ministrskega predsednika Nevilla Chamberlaina. To je globok, toda v splošnem izravnani glas. Na traku št. 2 je zabeležen glas kancelarja Hitlerja. Njegov glas je poln razburjenja in nemirnosti, kar se vidi tudi na neenakomernem beleženju. Na tretjem traku je zabeležen glas kraljice Elizabete. To je mehak, nežen in dobro modellan glas. Na traku št. 4 je zabeležen glas francoskega ministrskega predsednika Daladiera. Njegov glas krije v sebi strast, vendar pa je zelo harmoničen.

Kitajske oblasti nočejo zatirati kolere ker so celo vesele, da mori ljudi, saj jih je itak preveč

Francoški zdravnik Albert Gervais je preživel več let v kitajski provinci Sečuana, kjer je bil šef-zdravnik misijonske bolnice v Čeng-te. Svoje izkušnje in opazovanja je opisal v knjigah, ki so vzbudile veliko pozornost. Naslov ene njegovih knjig je »Beda in ponos nebeske države«. Zanimivo v tej knjigi je poglavje o kolери, ki bi jo lahko primerjali edino le še z lakoto na Kitajskem. Ni čuda, da epidemije med Kitajci tako strašno razsejajo, saj so ulice kitajskih velemest, tedaj tudi Šeng-te, ki ima blizu 4.000.000 prebivalcev, prava smetišča.

Pred leti je kolera nenadoma izbruhnila v južnem delu Čeng-te. V mestu, kjer niso poznali niti najprimitivnejših pravil čisto-te, kjer so živeli ljudje na temnem, kakor v velikem ulju, se je epidemija zelo naglo širila. Ljudje so kar cepali po ulicah, bolnice so bile nabito polne in trgovci s krstami so nesramno izkoriščali konjunkturo, ker so ljudje morali kupovati krste, čeprav so bile znatno dražje kakor sicer. Uslužbenci evropskih družin se niso hoteli ukloniti zdravniškim predpisom, ker Kitajci trdno verujejo, da prinaša kolero ali ho-loan-pin, kakor pravijo na Kitajskem, tej nalezljivi bolezni, zli veter in da zadostuje zažgati pod mestnimi vrati cipresne veje za njihov plamen uniči kilce kolere. Od pamtveka je vendar znano, da ho-loan-pin nekega dne preneha in zato je treba pač počakati, da se epidemija položi. Oblasti se sploh niso zmenile za kolero. Razen dveh evropskih bolnic ni bilo v tem velemestu nobene prve pomoči, lekarnar ali zdravil. Evropski zdravniki so lahko dejali bolnikom samo pilule opija in naročali kulinjem, naj posod, v katerih so odnašali po-

mije ne napolnijo do vrha in naj jih pokrivajo.

Erez pomena je bilo obračati se na ravnateljstvo mestne zdravstvene službe, kajti ta urad je bil kakor večina drugih samo časten in ravnatelj je imel le nejasne pojme o tem, kaj bi mogel storiti. Nekaj bi bil lahko ukrenil proti strašni epidemiji samo vojaški guverner Sečuana »Lo-sin-hui«. Sprejel je delegacijo evropskih zdravnikov in pazljivo poslušal njena pojasnila, potem je pa poklical tajnika, da mu je napisal potrebne informacije, kako se je treba boriti proti nevarni nalezljivi bolezni. Ko so pa zahtevali od njega točen odgovor glede predloga o zdravstvenih ukrepih, je odgovoril, da bo razmišljal o tem in da bo predlog skrbno proučil. Potem je prijazno vprašal, kakšen vtis napravi Kitajska, zlasti Sečuana, na evropske zdravnike in obžaloval je, da ne more v tem zaostalem kraju nuditi Evropecem zabave, kakršne so vajeni.

Ko zdravniki niso dočakali odgovora, so si izprosil še en sprejem pri guvernerju in prosil so ga, naj jim pove svoje pomisleke. Lo-sin-hui je bil prisenečen nad njihovo vztrajnostjo in nekaj časa jih je začuden gledal, kakor da ne verjame prav, da so pri zdravi pameti. Rad bi vedel, da-li bom premislil, kaj bi se še dalo v tako važnih okolišninah storiti? Kaj mislite, koliko življenj bi se dalo rešiti? — Težko je bilo odgovoriti točno na to vprašanje. Sto tisoč?... Dvesto tisoč?... Morda še več. Veste, gospodje, — je dejal in pokazal na zemljevid na steni, — da je Sečuana najbogatejša ozemlje Kitajske? Tu ni niti pedaj neobdelane zemlje, kmetje sejejo po dvakrat na leto in riš raste celo vrh gora.

Kadar upade voda, goje sočivje neposredno v strugi reke, da lahko pospravijo še eno letino. In tudi kadar je dober letina, ni dovolj riša, žita in sočivja, da bi se moglo preživeti ljudstvo, ki se silno množi. Nasilno je pregosto, lakote ni mogoče preprečiti in jaz ne bom storil ukrepov, ki ste mi jih ljubezno nasvetovali samo zato, da bi rešili kakih 200.000 človeških življenj. Če se razširi kolera, nastanejo

v pregosto naseljenih krajih zaželjene vrzeli. In tisti, ki bodo epidemijo preživeli, bodo imeli kaj jesti.

Tej guvernerjevi filozofiji ni bilo mogoče ugovarjati, kajti on je bil vrhovni poglavar pokrajine in zato je bilo treba položiti pred kolero orožje. K sreči je kmalu pritisnil mraz in kolera je ponehala enako hitro, kakor se je bila pojavila.

Brezplačno kuhanje in pranje

Novozelandske vice — Največji gejzir na svetu je blizu mesta Whakarewarewa

Iz največjega novozelandskega mesta Aucklanda se pride po 250 km proti jugovzhodu do malega črnega jezera, ležečega sredi severnega otoka. Samo svarični napisi pravijo, da preti človeku nevarnost. To ti pove tudi ograja, ki zapira pot v kotlino ob jezercu. In končno spoznaš to tudi po naravi sami. Iz zemlje puhti tu pa tam par in na golih tleh ne vidiš nobene rastline. Tak je po opisu J. C. Grewa v reviji »Geographic Magazine« največji gejzir na svetu Waimangu, kadar miruje. Waimangu je mladenič med gejziri. Nastal je po ogromnem izbruhu ognjenika Tarawera leta 1886. Takrat se je izprominjala oblika vsega kraja, ugašalo je ne tisoče človeških življenj in umrlih je bilo več milijonov ha rodovitne zemlje.

Od takrat ognjenik miruje. Njegovo življenje se je prelilo v jezercu. Stiranjst let je bilo jezercu mirno in Zelandci niso stili, da jih bo nekega dne nagradilo za prekrasne rdečkaste terase, ki jih je bil ognjenik Tarawera ob izbruhu uničil. Počasi so se takrat širile vesti o dogodkih po svetu. Do svetovne vojne smo imeli v šolskih knjigah in čitankah sliko teh čarobnih kaskad, ki so se nabirale iz vročega vira ob vznemirjenju ognjenika in se iskriše v vseh barvah liči unetnina iz demantov. Leta 1900 sta se potikala okrog jezera dva zlatokopa. Kar se je jezercu razbunkalo, iz njega je bruhnila para in nastal je gejzir Waimangu. Od tistega dne bruhla ta gejzir med vsemi gejziri na svetu iz sebe največ pare, vode, kamnja, blata in peska. Večkrat bruhne to zmes 450 m visoko. Potrebna je bila pa nesreča, da je gejzir zahteval nekaj človeških življenj, predno so ga ogradili. Tako nedolžno se zdi jezercu, kadar miruje.

To je zapeljalo tudi tajnika Grewa, da je navzlic svarilju preplezal ograjo in odšel k mirnemu jezercu fotografirati mehurčke in vrele vroče pare v zalivkih. Komaj se je pa vrnil na rob ravnine, je spoznal, da je ušel smrtni nevarnosti. Izmenjaval je baš ploščo v fotoaparatu, ko je gladina jezera nenakrat zavalovila. Kriki njegovi tovarišev so se izgubili v bobnenju vznemirjene zemlje. Črna voda, črno blato in črno kamenje je bruhnilo visoko v zrak. V naslednjem trenutku je zasikalo na tisoče raket in zagrmelo na tisoče topov. Gejzir je jel bruhati in že je padel na ves kraj lijak peska in drobnega kamnja, kateremu je Grewa komaj ušel v zavetišče.

Waimangu ni edini znak, da je zemlja sredi severnega otoka okrog jezera Rotorua nemirna. Dolgo pred gejzirom hodi človek po kraju, kjer smrdi po žveplu. Bela para puhti iz zelenih gričkov in na dnu doline. Blato v jamah na obeh straneh ceste klokoče kakor kaša v loncu. V vročih jezercih žolte, modre, rdečkaste in zelene barve vse vre in kipi. Celotno dolino Tiki-tere se vsa zemlja pod nogami premika. Povsod je polno razpok, iz katerih uhaja para. Zadostuje pihnuti skozi cevko v zemljo, da bruhne iz nje oblak pare ali tok vrele vode. Ponekod se vsa zemlja maje. Kdor zapusti cesto, mora hoditi tik za vodnikom. En sam napaden korak in človek bi za vedno izginil v tem naravnem peklu.

Nevarna pot te vodi tudi k »peklenim vrtom«, blatnemu jezercu. Čigar gosti, vroči valovi bruhajo iz globokega skalnatega lijaka. Težka žveplena para se širi iz žrela in požene človeka hitro nazaj, da se nadiha svežega zraka. Med vročimi jezerci, blatnimi žreli, med plastmi izločenega žvepla in kupi pepela prideš do skupine gejzirov, ki jih lahko takoj razgledaš, če natreseš v žrela mila. Za ta prizor poskrbe navadno domačini Maori, prebivajoči v bližnjem mestu v Whakarewarewa. Človek bi se čudil, zakaj so postavili mesto sredi terase z gorkimi vreli in vročimi močvirji. Med hiše se vali dim iz razpok, ki so tako pogoste, da mora pešec na ulici na vsakem koraku skrbno gledati, kam stopi.

Vendar niso Maori ravni nespametno, da so se tu naselili. Prihranijo namreč mnogo pri kurjavi, saj jim sploh ni treba kuhati. Drv in premoga ne potrebujejo. Vse opravila narava zastoji. Skoraj vsak prebivalec ima v svoji hiši fumarolo, vroč vrelec ali odprtino z vročo paro za svojo uporabo. To je nekaj podobnega, kakor pri naših lžancih s talno vodo. Nad fumarolo si postavi Maor omario, kamor poklada v liste zavite jestvine, ki naj se skuha. Čim položi v omario jestvino, se jame širiti prijeten vonj. Če pride kdo prepozno, najde jed prisojeno. V vroči pari stoji kuhana jed tako dolgo, dokler je treba. Tudi pranje perila je kaj enostavno. Treba je samo držati nekaj časa nad vročim vrelecem. Malo smrdi po žveplu in tudi vsaka jed ima malo okusa po žveplu, toda ljudje so tega že vajeni. Glavno je, da jim narava sama skrbi za brezplačno kuhanje in pranje.

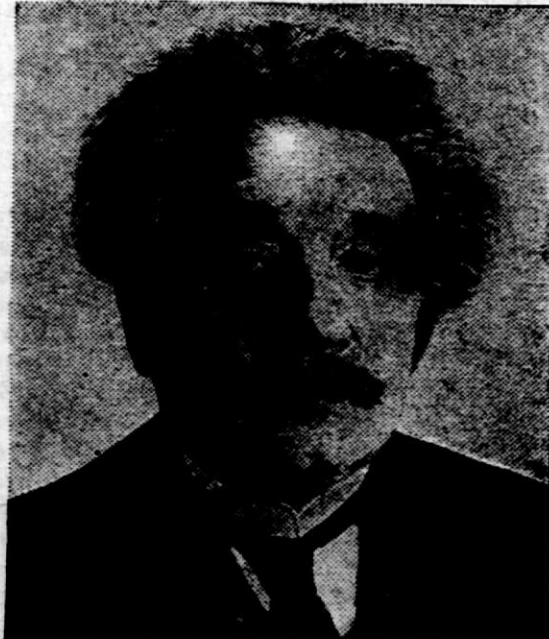
Poslanica človeštvu 70. stoletja

Prof. Einstein in Thomas Mann sta izrekla pesimistično sodbo o naši dobi

Na razstavišču bodoče svetovne razstave v New Yorku so zazidali kovinast tulec, ki naj bi ga ljudje odprli čez 5000 let, torej leta 6989, seveda če bodo takrat sploh še živeli na svetu. V tem tulcu je poslanica človeštvu naših časov človeštvu, ki bo živelo na zemlji čez 5000 let. Spise, delo odličnih predstavnikov kulturnega življenja naše dobe, so položili v tulec iz posebnih zlitine, ki jamči, da jih ne bo po-

brin sta slabo organizirana. Vsi ljudje živijo zato v neprestanem strahu, da bodo izločeni iz gospodarskega procesa. Razen tega se začnajo ljudje v raznih državah od časa do časa medsebojno pobijati in to je vzrok, zakaj zremo v bodočnost, s strahom in grozo. Vir našega trpljenja je to, da sta poštenost in značaj ljudi kot celote nižja od razuma in značaja tistih, ki so v resnici ustvarili vrednote naše dobe.

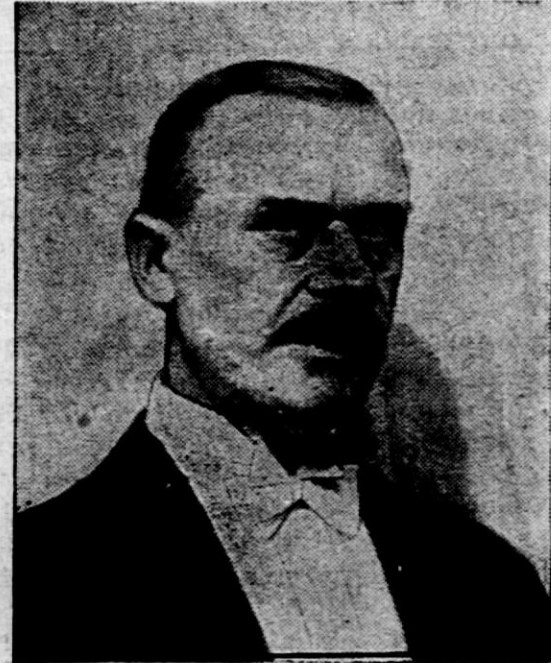
Podobno pesimistično sodbo o naši dobi je izrekel tudi Thomas Mann: »Predstava bodočnosti kot boljše sveta je ena glavnih zmot nauka o napredku. Navzlic temu pa ne izgubljamo upanja glede vas, naših daljnih potomcev. Tudi vi nam boste podobni, kakor smo mi podobni ljudem, ki so živeli pred 5000 leti pred nami in tudi v vaši dobi bo imel človeški duh svoje križe in težave. Toda duhu ni bilo nikoli lahko na zemlji; če bi mu bilo, bi ga človeštvo ne potrebovalo. Optimistična predstava lepše bodočnosti je samo izraz večnega človekovega stremljenja uresničiti svoje lastne nade in živeti človeka vredno življenje. Bratje v bodočnosti, mi hočemo, da bi vedeli, da smo navzlic vsemu z vami združeni, da smo z vami eno v tem upanju in v tem stremljenju.«

Prof. Einstein

škodovala vlaga, niti nobena katastrofa, če bi zadela kraj, kjer so spraviženi, pa naj bi bila še tako strašna. Vsebinski splošni je bila splošna javnost. Objavili so jo ameriški listi ob enem z zagotovilo, da je bilo poskrbljeno za to, da jih bodo znali ljudje 70. stoletja prečitati tudi če ne bodo več znali angleščine in latinice. Vsakemu tekstu, pisanemu v latinici, je namreč priložen prevod v slikani pisavi, v nekaterih modernih hieroglifih. Tulec z dokumenti je globok 15 m, zaprt, vodo- in zrakotesno zazidan in zavarovan z betonsko ploščo, ki ga varuje proti morebitnim bombam. Na njem je napisana prošnja, naj se ohranijo dokumenti nedotaknjeni tako dolgo, kakor so določili tisti, ki so jih zazidali, namreč 5000 let.

Slika, ki jo dajejo o naši dobi posredniki poslanice, ni posebno razveseljiva. Tvorci relativistične teorije prof. Einstein piše: »Naša doba je bila bogata na tvornih duhovih. Podjarmljenje narave in spoznanje materialnega sveta bi nam moglo zelo olajšati življenje in nehanje. Izrabili smo naravne sile, da bi ljudje postopoma osvobodili najtežje dela in truda. Znamo letati in sporazumevati se z nevidnimi valovi. Toda proizvodnja in razdelitev do-

Thomas Mann

ZDRAVNIŠKA

Neka dama je bila splošno znana po svoji lahkomiselnosti in koketnosti. Nekega dne je prihitel njen mož k zdravniku in zaklical je na pragu: — Gospod doktor, pojdite hitro, moja žena je obšla slabost.

Zdravnik je pa brž vprašal: — Za koga pa, če smem vedeti?

Nova Disneyeva zvezda

Walk Disney pripravljala nov risani film v barvah, ki bo izdelan šele ob koncu prihodnjega leta, ne pa ob koncu tekočega leta, kakor so se glasila prvotna poročila. Po »Snežulčici« se pojavi na filmskem platnu nova zvezda: deček Pinocchio, junak italijanskega pripovednika Collodia, najprej ljubljence toskanskih, kmalu pa junak vseh otrok sveta. Pinocchio je mali navihaneec, ki doživi tisočero čudežne prigode in ki ima nevarno napako: kadarkoli se zlaže, se mu nos strašno podaljša.

Sicer bo pa tudi Disneyev film o Pinocchiu precej dolg, saj bo meril 2000 m. Stroški bodo znašali 40 do 50 milijonov. Seveda, razen tega, na ves večer raztegnjenega filma, pa Disney ne zanemara krajših grotesk. Napovedal je že obširen program za prihodnje leto: »Zgodba bika Ferdinanda«, »Grda račka«, Junaki krojač Mickey, »Racman Donald igra golf«, »Morski skavti« itd. Vseh kratkih filmov bo blizu 30.

Hutchinsonov račun

O ameriškem izumitelju Hutchinsonu, prijatelju Thomasa Edisona, se pripoveduje, da je zahteval vedno za svoje strokovne nasvete in presoje bogato plačilo. Nekeč so ga prosili, naj bi v neki tovarni pregledal električni stroj. Ne gre, pa ne gre, je dejal ravnatelj tovarne. Vsa proizvodnja stoji. Storitve s tem, kar hočeta, samo da bo zopet slo. — Dajte mi klavir, se dejal Hutchinson. Vzel je klavir, se sklonil k stroju, nastavljal nanj uho in potrkal na stroj: enkrat, dvakrat, trikrat. Potem se je vzravnil, si obrisal roke in vprašal: Kje je stikalo? Vključiti je tok in pognal stroj, kakor da mu sploh nikoli ni bilo.

Ravnatelj je od veselja obraz kar zarbel. Naslednjega dne je pa malo manjkalo, da ga ni zadela kap. Od Hutchinsona je namreč dobil račun, ki je znašal 200 dolarjev. Pokazal ga je lastniku tovarne in ta je takoj odšel z njim v Hutchinsonovo pisarno. — Za kaj pa zahtevate teh 200 dolarjev? Saj niste storili nič drugega, negd da ste potrkali na stroj s klavirjem. — Seveda, — je odgovoril Hutchinson. — Potrkati sem. To trkanje tudi stane samo en dolar. Ostalih 199 dolarjev mi pa morate plačati za to, ker sem vedel, kje je treba potrkati. In tovarnar mu je odšel 200 dolarjev.

Elektronski mikroskop

Znanstvenikom se obeta nov mikroskop, mnogo preciznejši od vseh dosedanjih. V čem je njegovo bistvo? V tem, da ne potrebuje svetlobe. Opazuje se v njem v elektronskih žarkih. Elektroni prihajajo iz katode in v električnem ali magnetnem polju se združujejo v ozek trak, v kolikor so enako hitri. Čim močnejše je magnetično polje, tem večje povečanje se doseže.

Izum nemških učenjakov je vzbudil senzacijo. Ta je postopno pojela, kakor so se pojavljali nedostatk, zlasti v biologiji. To so priznali stvarno tudi nemški učenjaki sami v zadnji številki revije »Protoplasma«. Elektronski mikroskop se uveljavlja v prvi vrsti v onih obliki, ki je klicala, naj postanejo zelo drobni delci vidnejši v strukturalni kemiji, v koloidnem raziskavanju in v biologiji. Opazovati elektronskem mikroskopu notranjo strukturo pa pomeni povsem izpremeniti opazovalno metodo običajnega mikroskopa. V mikroskopu se namreč polaga živalsko ali rastlinsko tkivo v vodo, kar je najprimernejše. V elektronskem mikroskopu pa pride predmet v brezračni prostor, kar ima več slabih strani. V brezračnem prostoru izginejo celice in se posuše. Dalje vpliva predmet na elektronske žarke, prodirajoče skozi plasti celic. Elektronska slika je masta različno svetla in različna.

Pri vseh nedostatkih ima pa elektronski mikroskop mnogo dobrih strani. On omogoča ugotoviti, kako so koloidne celice postavljene, v bakteriologiji lahko z njegovo pomočjo spoznamo in opazujemo morfološke razlike bakterij. Taka opazovanja sta delala učenjaka Borries in Ruska. Dobila sta elektronske mikroskopske slike, ki veljajo za najboljše te vrste. Njihova povečava je samo 2.600 kratna. Dalje delo elektronski mikroskopu jasnejšo predstavo o obliki, velikosti, številu in razmnoževanju virusov. Verjetno je tudi, da se bo elektronski mikroskop postopoma zboljšal in izpopolnil.

Izreki

Plemenito delo pomagati svetu naprej k sreči ne čaka na to, da bi ga storili popolni ljudje.

Mladenci, ne zatrujte neprestano svojih izvoljenkam, da jih niste vredni; počakajte raje, da jih s tem presenetite.

Bog gleda z veseljem na čiste, ne pa na polne roke.

Nimamo pravice živeti v sreči, ne da bi jo sami nudili. To je isto, kakor živeti v bogastvu, ne da bi si ga človek sam pridobil.

V šoli izkušenj ni počitnice. Ljudje, ki nikoli ne prekičijo svojega mnenja, dokazujejo, da ljubijo bolj sebe, nego resnico.

Filozofija v dveh besedah: vzdržati in odpovedati se.

Ženske bolj varčne kakor moški

Statistika ameriških zavarovalnic nam kaže, da so ženske bolj varčne kakor moški. Ženskam izdane hranilne knjižice obsegajo 65 odst. vseh prihrankov, kar znaša 14,3 milijarde dolarjev. Ženske so tudi v večini pri sklepanju življenjskih zavarovanj. Zavarovancev je 65.000.000, zavarovani so na 100 milijard dolarjev in med njimi je 80 odstotkov žensk.

STUDENTOVSKA

— Gospod ravnatelj, k telefonu vas kličejo. — Pravi šolski sluga.

— K telefonu? Mene? — Da.

Glas po telefonu: Sporočiti vam moram, da Roger Michelson danes dopoldne ne more priti v šolo, ker je bolan.

— Že prav, ali bi mi pa ne mogli povedati, kdo telefonira?

In isti deški glas odgovori: — Moj oče, gospod ravnatelj.

Jugoslavija se udeleži olimpijade v Helsinki

Zanimiva plenarna seja JOO v navzočnosti zastopnikov večine sportnih savezov

Ljubljana, 5. novembra. V sredo je bila v Zagrebu pomembna plenarna seja Jugoslovenske olimpijske odbora. Seji so prisostvovali razen predsednika dr. Stevana Hadžića in odbora tudi številni delegati sportnih savezov, tako Jugoslovenski veslaški savez, SKJ sta zastopala namestnik starešine dr. Gavrančič in Macanović, kajški savez predsednik dr. Golob, JZSS podpredsednik dr. Pandaković, plavalni savez predsednik Bartolevič, Mišanović, ženski sportni savez tehnična referentka Vera Neferović, boksarski savez podpredsednik inž. Valenteković, lahkoletski klub Muhič in teh. referent Kovačević, drsalni savez podpredsednik Šuput z dvema odbornikoma, težkoletski klub tajnik Richter in sabljaški savez tajnik dr. Pintarič.

Olimpijski odbor je seznanil savezne zastopnike s službenim pozivom finskega prireditelja olimpijske igre v Helsinkiju, naj se Jugoslavija udeleži XII. olimpijskih iger 1940. Plenarna seja je soglasno sprejela poziv in se je Jugoslavija tako službeno prijavila kot udeleženec teh iger.

Blagajna JOO razpolaga trenutno s din 31.220, kar je glede na kratke čase, ki nas ločijo od olimpijskih iger, nezadosten znesek. Podpora ministrstva za telesno vzgojo, ki je bila predvidena v budžetu za 1938-39, dozdaj še ni bila izplačana niti delno, pač pa pričakujejo, da bo v najkrajšem času nakazana podpora 90.000 din za prvo polletje. Takoj ko bo denar v blagajni, bo olimpijski odbor sklepal, kako ga bo razdelil savezom.

Najzanimivejša in najvažnejša točka dnevnega reda je bilo vprašanje sodelovanja jugoslovenskih tekmovalcev na XII. olimpijskih igrah 1940 v Helsinkiju. Sklenjeno je bilo, da mora plenarna uprava JOO naprej določiti meje, po katerih bodo presodili s strogo mednarodnega vidika vrednost in kvaliteta tekmovalcev vseh olimpijskih panog. V roku 8 dni mora sleherni sportni savez javiti JOO način, kako bo presodil olimpijsko zrelost svojih tekmovalcev. V Helsinkiju bodo namreč iz Jugoslavije sodelovali samo dotični tekmovalci iz onih sportnih panog, v katerih je Jugoslavija že dosegla gotovo mednarodno vrednost. Sklenjeno je bilo, da sredstva olimpijskega fonda v nobenem primeru ne

bodo trošili v svrhe, ki ne spadajo k pripravi za olimpijske igre. (Ta sklep je gotovo na mestu, kajti pri pripravi za zadnjo olimpijado se je trošil denar v popolnoma nepotrebne svrhe. Op. ur.)

Nekateri savezi so že prijavili število tekmovalcev, o katerih domnevajo, da bodo lahko sodelovali v Helsinkiju in tudi sredstva, ki bi bila potrebna za resno, temeljito in uspešno pripravo. Olimpijski odbor je o tem prejel mnogo zanimivih podatkov. SKJ je prijavil oddelek svojih orodnih tekmovalcev, izbrane predloge glede sodelovanja so tudi poslali kolesarski, plavalni, lahkoletski in sabljaški savez. Jugoslovenski nogometni savez je edini, ki se ni prijavil k razpravi glede sodelovanja Jugoslavije na amaterskem olimpijskem nogometnem turnirju 1. 1940. Če ne prej, bo na svoji redni skupščini moral JNS dokončno razdeliti svoje igralce na amaterje in profesionalce, kakor je to določil kongres FIFA in bo sele tedaj moglo presoditi vrednost jugoslovenske olimpijske nogometne reprezentance. Ostali savezi se pripravljajo svoje odgovore in jih bodo v kratkem poslali olimpijskemu odboru. Jugoslovenski olimpijski odbor je izrazil nado, da bi se tudi naši jadralci že skoraj organizirali v svojem nacionalnem savezu, da naj bi se reorganiziral nacionalni savez za konjski sport in da naj bi streljaški savez z večjim zanimanjem pristopil k pripravi za olimpijske tekme.

Po podatkih, s katerimi razpolaga JOO, računajo, da bo stalo potovanje, udeležba in enotna obleka slehernega olimpijskega tekmovalca Jugoslavije okoli 4000 din. Ta znesek je maksimalen, kajti v njem niso vštete razne ugodnosti in popusti, ki bodo olimpijskim tekmovalcem vsekokoli dovoljeni. JOO proučuje zdaj dve obstoječi možnosti potovanja v Helsinkij. Ena je s vlakom preko Berlina v Stettin in nato s parnikom v Helsinkij, kar je 80 ur vožnje, od tega 50 ur na parniku. Druga je s vlakom preko Berlina na Sassnitz, od tam z ladjo za prevoz vlakov v Trilleborg in nato z vlakom do Stockholm. Ladjska zveza od Stockholm do Turku na Finskem je mnogo krajša, kakor je sploh vsa pot od Jugoslavije do Finske, če bi se vozili po drugi smeri. Vprašanje je le, če je ta smer cenejša in manj utrudljiva.

tem na drogih, z medenico, čepe in stoji, najtežje vaje na tleh in končno metanje žoge, nekakšen ping-pong s vršcem in klic, smehom in vzkliki. Pot je treba obrisati z obraza, vdih in izdih, pihanje in piskanje, pa vse z veseljem in v radostnem raz-

položenju. Kako so plezali na drogih, kar zavaljal sem jih. Ni malenkost svojih 90 ali 95 kg nesti pet metrov visoko. Občudal sem prožnost njih teles, vedrost duha, mladeniško razpoloženje vseh, gospoda bankirja, gospoda kapetana, gospoda sodnika, gospoda inženjerja itd.

Prof. Kozak mi je pojasnil smoter tega telovadnega sistema. Telovadna ura je premljena razdeljena v vaje, s katerimi se uri celo telo harmonično, stopnjevale od lahkih gibov in vaj do težjih, kakor se telo in duh zopet sprostita in oddahneja z lahkimi vajami. S plezanjem na droge je dosežen višek v treningu moči. Vmes so ritmične vaje, telesno delo se opravlja v ritmu. Vsi gibi so naravni in v skladu z fiziološkimi funkcijami telesa. Z umetno narejenimi prisiljenimi vajami ni mogoče dosegati smotra, ki je prožno, zdravo, mlado telo, četudi po rojstnem listu ni več tako zelo mlado. Hoditi se morajo ljudje najprej navaditi, lahka prožna hoja je zdrava hoja, kdor tolče s petami ob tla, kdor ne stopa na celotno površino podplata, težko in nerodno hodi. Napak je, da si ženske in moški s postom in z raznimi medicinskimi preganjajo tolsčo, ker navadno po takih kurah nevarno zbolijo. S telovadbo je treba okrepiti mišice, pa se človek počuti kakor pero, četudi je debel. Tolsča ne škodi, samo senilnega ne sme človeka napraviti, kar se zgodi, če debel človek ne telovadi. Tudi atletskih mišic, ki so človeku z navadnimi poklici in naporom, ne potrebujemo, potrebno je prožno mišičjevo človek, ki ga ima, je tudi duševno prožen, vztrajen in tako telesno in duševno uravnotežen.

Kar sem videl v pomlajevalnici na Resljevi cesti, me je razveselilo. Pomislil sem na vse, ki jim je telo v naslednjem, namesto da bi jim bilo v veselje, ker so se zanašali, da imajo v Ljubljani priliko tako mimosredne skoraj, poleg opravljanja svojega poklica, ohraniti svoje telo in s tem tudi svojo dušo trajno mlado, vedro in lepo.

Z Jesenic

— Sport. V nedeljo 6. t. m. popoldne se bosta na igrišču Bratsva na Jesenicah srečala na prvenstveni nogometni tekmi najhujša gorenjska rivala SK Kranj in SK Bratsvo. Obeta se izredno huda prvenstvena borba, kajti nedeljska tekma bo odločila kdo bo prvak ljubljanske skupne. Kranjčani bodo prišli na Jesenice v svoji praznični postavi ter s celim vlakom navijačev, ki bodo prav po kranjskem navijali za svoje ljubljence. Tudi Bratsvo se je za to vročo borbo dobro pripravilo in bo zastavilo vse sile, da zruši kranjskega leva z vrha tablice. V dobrem spominu je se lekleja, ki so jo jeseničani dali kranjčanom na njihovih lastnih tleh. Toda jeseničanov takratna zmaga ne sme motiti, ker so nasprotniki nastopili v oslabilni postavi. Na Jesenicah bo v nedeljo borba kakršne že dolgo ni bilo. Pričakuje se, da bo šla v nedeljo vsa jeseniška sportna javnost na igrišče, kjer bo bodrila svoje igralce v najhujši borbi, kar jih je zadnje čase bilo. Pred pričetkom nogometne tekme se bo vršil gozdni tek GZSP, ki se bo končal na igrišču s tekmo starih krogov omlad igrišča.

— Počrtnica SPD na Jesenicah javlja, da je kočna na Golici ob sobotah in nedeljah odprta.

— Sokolski oder je otvoril letošnjo gledališko sezono s krasno dramo v štirih dejanjih »Fotografij sveke«. Zasedba vlog je bila zelo posrečena. Glavno vlogo dr. Veljara duhovnika in univerzitetnega profesorja je postal urat Verko Gaser v splošno zadovoljstvo občinstva. Po daljšem preedletu smo videli zopet na naših deskah starega in dobrega igralca brata Franceta Hlebanjo, ki je zelo dobro pogodil težko vlogo monsignorja Cirila — škofa. Njegova dostojanstvena igra je napravila zelo dober vtis. Želim ga videti večkrat v sličnih vlogah. Filmsko igralko Lilijano je zelo dobro podala sestra Mara, ki občasno hiti ene najboljših moči našega sokolskega odra. Viviano Garnier, njeno sestro, je prav dobro podala sestra Rihčeva, knjižničarjevo tajnico Klaro Vilgny pa je izobno pogodila naša stara znanca sestra Milica Petričeva. Na mestu je bil tudi Vister C., ki je dobro pogodil brezposelnega delavca. Vse figure je izvrstno napravil naš mojster v sminkanju brat Ivan Potrat. V splošnem je predstava prazenitljivo lepo uspela. Pogrešali pa smo godbo v odmorih, ki je bila najavljena tudi na lepaki. To je povzročilo tudi med občinstvom nezadovoljstvo.

Z Zidanega mosta

— Zbiranje učiteljskega društva JOO za srez Laško na Zidanem mostu. V soboto 19. t. m. bo na tukajšnji ljudski šoli redni letni občni zbor, pri katerem bodo volitve nove uprave. Naprosamo vse interese, ki nameravajo vložiti na skupščini liste, da narode pri tajništvu društva predpisane tiskovine. Volitve bodo ob 10. uri in morajo biti do 9.30 ure vložene in pravilno opremljene liste, prav tako tudi želje po eventualnem tajnem glasovanju. Kdor še ni plačal članarine, nima glasovalne pravice. Če se bo udeležil kak član iz laškega sresa skupščine 6. novembra, naj zahteva legitimacijo na tajništvo.

Iz škofje Loke

— Iz sokolskih vrst. Pisarna škofjelokskega Sokola posluje odsele v večernih urah v prednji stavbi v prvem nadstropju. Tam so tudi pevke vaje, ki se vrše odle zopet redno in to vsak ponedeljek in četrtek zvečer. Pevski zbor se je znatno pomnožil. Pritegnili so nekatere starejše pevce, navdušila pa so je za lepo pesem tudi mladina. Bratje, ki bi želeli v pevski zbor kot novinci, naj se prijavijo, predno se prične študiranje novega programa. — Knjižnica Sokola tudi redno posluje in to v svojih dosežanih prostorih.

— 100 naročnikov je naš prdini in vztrajni poverjenik za Vodnikovo družbo g. Janez Humer že zbral. Novi prijatelji omenje in dobre naše knjige, postanite še vi člani VD in plačate škofjelokskemu poverjeniku dva kovača.

— Prosimo in želimo! Asfaltirani prehodi za pešce čez tako zvali Lahov most pri tovarni »Šesir« so ob vsakem deževju polni mlakuž. Skoro je bolje hoditi po voznišču, kakor po pločnikih. Prosimo, naj se hodniki za pešce popravijo! Luknje ne zaležejo mnogo!

— Zadnja pot zglede namice, ge Marije Kernove v petek je bila polna spoštovanja in pietete do pokojnice. Pred hišo žalosti na Mestnem trgu v škofji Loki je že za mnogo pred 16. uro zbrala velika množica pogrebcev. Ko so krsto, pokrito s krasnim cvetjem, dvignili uniformirani člani škofjelokskega pogrebnege zavoda, se je izvršil po mestnih ulicah žalni sprevod, v katerem so nosili polno lepih vencev in rož, krsti in globoko užalošenim svojem pa je sledila dolga vrsta znancev in prijateljev. V sivem jesenskem dnevu, sredi najhujšega naliva, se je zgrnila množica ob poslednjem domovanju matere, ki je po tolikih preizkušnjah našla svoj večni počitek! Bodi ji lahka zemlja, v srh vseh znancev ji bo ohranjen lep spomin!

— Zatemnitev škofje Loke v noči na torek je vzel naše meščanstvo, pa tudi okoliške vasi z vso resnostjo, in tako smo doživeli zelo poučno vajo. Točno ob 19. so ugasnile vse električne luči po ulicah, par trenutkov pozneje pa se je tudi že ostalo mesto po stanovanjih, lokalih, dvoriščih in tovarnah začelo zavijati v temo. Ostali smo v egiptovski temi, ki je trajala do pete ure zjutraj. Kontrolni službo je imelo orožništvo, mestna policista in vojaštvo. Kontrolni organi pa niso imeli kaj posla, ker so se ljudje že sami naredili pokorili in zastrli vse luči. Delo v Sokolskem domu je odpadlo, ker je bil dom zaklenjen. Ne moremo pa reči, da bi bile zaradi zatemnitve prazne ulice in ceste. Našlo se je dokaj radovednežev, pa tudi mladine, ki je hitela v gluho noč, da se razgleda. Le bolj težko je šlo. Nekateri so se bali tatvin, toda nič takega ni bilo. Vaja se je končala lepo po načrtu.

— Zopet nesreča. Ivana Dolenceva je hotela v Zabnici z garami čez cesto. Ta čas pa sta privozila po cesti dva kolesarja, eden s Poljanske ceste v škofji Loki in drugi puškarski mojster. Dolenceva se jima je hotela baže ogniti in je zavozila

brž na nasprotno stran. Tedaj pa se je pojavil na cesti avto iz Trzica. Dolenceva je avto zagledala zadnji hip in tako nesreče ni bilo mogoče preprečiti. Avto se je zaletel v gara in jih dobora stolček, tudi avto je utrpel manjše poškodbe, ljudje pa so na srečo odnesli zdravo kožo.

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega stiva dobitve v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«. Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

Nedelja, 6. novembra
8: Kmečki trio. — 9: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. prior Valerian Učak). — 10: Jesenski odmevi iz švice (plošče). — 10.30: Koncert Radijskega orkestra. — 12: Šrnel kvartet s tirje fantje. — 13: Napovedi. — 13.20: Slovenski vokalni kvintet. — 14: Kar želite, to doblite (plošče po željah). — (od daja prekinjena od 14.30—17. ure). — 17: Kmet. ura: Gospodarska navodila. in nasveti. — 17.30: Operetna ura. Sodelujejo: g. Jean Franzl, operni tenor, ga. Dragica Sokova in Radijski orkester. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Matos in Bodler (Josip Tomič, prof., Zgb). — 19.50: Koncert na kitari, g. Stanko Prek. 20.30: Večer slovenske glasbe. Sodelujejo: Bežigradsko pevsko društvo in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Ura angleške glasbe (plošče). — Koniec ob 23. uri.

Ponedeljek, 7. novembra
12: Moderni pesni zvoiki (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura: Na duha-nasma (Bož. dr. Lavrič-Zajčeva). — 18.20: Koncert s harmoniko (plošče). — 18.40: Kulturna kronika: Umestnostni spomeniki Savinjske doline (g. Marjan Marolt). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Kamnik — zgodovinsko in letoviško mesto (Rudolf Dostal, Ljubljana). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Reservirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahka glasba, igra Radijski orkester. — Koniec ob 23. uri.

Torek, 8. novembra
11: Šolska ura: November doma in v prirodi, dialog (g. Miroslav Zor). — 12: Sprehod po Balkanu (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Operna glasba (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Pester spored, igra Radijskega orkestra. — 18.40: Gradovi na Gorenjskem, II. del (g. Leo Pettauer). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Vzgojni pomen življenja in dela Vuka Karadžića. 19.50: Vesela kronika. — 20: Gluek: Ifigenija na Aulidi, uvert. (plošče, berl. fil. harm. ork.). — 20.10: Celestin: Roza, zv. igra — (izvajajo člani rad. igr. družine). 21: Prenos iz Rima: Hristič: Suton, opera; v odmoru okrog 22: Napovedi, poročila. — Koniec ob 23.30. uri.

Sreda, 9. novembra
12: Citre in mandoline (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski šrnel. — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: Zgodovina glasbe (g. dr. A. Dolinar). — 18.40: Voja in mir v luči mednarodnega prava (g. Roman Rus). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Leposlovci Primorskega Zagorja (Arsen Vencelides, knjiž. Zgb). — 19.50: Prirodopisni kotiček (g. prof. Fr. Pengov). — 20: Orgelski koncert. Sodelujeta: g. prof. Pavel Rantigaj (orgle), gđc. Vida Rudolfova (samospjevi). — 21.15: Koncert na violoncelu, izjava g. čenda Sedelbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«. — Koniec ob 23. uri.

Četrtek, 10. novembra
12: Operetni napavi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Francoske popevke (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Vsakemu nekaj (Radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje saveza Sokola kraj. Jugosl. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21.10: Koncert moderne češke klavirske glasbe (g. prof. Pavel Štivec). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli zvoiki (Radijski orkester). — Koniec ob 23. uri.

Petek, 11. novembra
11: Šolska ura: Tolsče, naša hrana, naš lek in surovine važnih življenjskih potrebščin (g. Josip Zabkar). — 12: Pesmice iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Žena v kiparstvu (ga. Mara Kralj). — 18.20: Glaszovno: Stenka Razin, simf. pesnitev (plošče, ork. bruselj. konservatorija). — 18.40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Delo žen za osvobodjenje (Anka Raketič). — 19.50: Izseljeniška poročila (g. Jože Premrov). — 20: Koncert Radijskega orkestra. — 21.10: Ljubljanski godalni kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče. — Koniec ob 23. uri.

V pomlajevalnici za dame in gospode Smoter fiziološke gimnastike, s katero si človek ohrani mladost

Ljubljana, 5. novembra. V telovadnici učiteljskega na Resljevi cesti se trikrat na teden pomlajujejo gospodje in gosposdične ter gospe. Ne gre za ljubljansko podružnico Vronovega pomlajevalnega zavoda, tudi opitiš žlez nikjer ne vidiš, gre za tako zvano fiziološko ali zdravstveno gimnastiko, ki jo vodi prof. Josip Kozak. Dve uri sem opazoval gospe in gosposdične, oženjene in samske gospode, ki so se spremenile v trenutku, ko so vstopili v telovadnih oblekah v telovadnico in začeli izvajati različne vaje. Kakor otroci so metali žogo, hodili po vseh starih, se sklanjali in upogibali na vse strani. Pa s kakšnim navdušenjem!

Mehka kolena so naredile dame, hodile so po prstih, roke so dvigale in spuščale, potem pa vdih in izdih. Trde mišice je treba tudi narediti, tako trde, da bi lahko orehe trli na njih, kar pa ni tako lahko. Pomlajuje se dame, ki se jim je nabrala že tolsča po telesu in so postale neokretne.

Odkar obiskujejo pomlajevalnico prof. Kozaka, je njih korak prožen, hoja lahka, večji del tolsče so nadomestile zdrave, krepke mišice.

Ob zvokih klavirja dame poskočijo, se navadijo tiho teči, se igrajo z »medicinko«. To je žoga, v kateri je prožna diaka severnega jelena. Ta žoga je najboljša medicina za zanemarljivo telo, za ostarele ude, za žolodec in črevesje, ki se je polenilo. No, saj veste, sedimo, preveč sedimo vsi pa se začnemo starati že v mladih letih. Sram nas je, da bi se poigrali z žogo pred ljudmi, ki bi rekli, da smo udarjeni. V pomlajevalnici prof. Kozaka se telovadkinje in telovadci sprostijo, si razgibajo zaspane ude. Poglejte naše ženske, ki štorasto hodijo, ki so neokretne in nerodne, ko stopijo v kavarno, ko sedejo k mizi, ko vstanejo, ko odlagajo plašče, ko jih oblačijo. S smotrim treningom telesa, s pomočjo posebnih vaj je mogoče doseči prožnost in eleganco vseh kretenj. Videli sem dame, kako so »kolesarile« in »plavale«, sedeč na tleh, kako so mahale z rokami in nogami: vaje za harmonični razvoj telesa. Ni šlo vse gladko, prof. Kozak je dal recept: ko se meso upre, naj se postavi volja! »Spehe« pa gine in se izgublja, pacientke niso več mladenke z betožnimi koraki, medlim izrazom in mahavratimi kretnjami, v pomlajevalnici na Resljevi cesti so se pretorile, ne da bi vedele, kako se je zgodilo.

Ko so prišli gosposdi v telovadnico, sem videl, da so v večini debelčki, ki se jim je nabralo dokaj tolsče v zadnjih desetih letih. Ne vsem, seveda! Lepo so se razvstili, gospod bankir je ugotovil, da hlače popuščajo čez trebuh. Kako je vesel, da izgubja špeheh in postaja gibčen in prožen. Gospod trgovec mi pošepe, da je telovadba »zahrbina«, nič nevarna ni videti, pa le človeka »zmartra«. Pa so začeli z menjalnim korakom. Trebuški so se po svoje premikali, potem po vseh starih na tleh, po-

P. W.: V zelenem pekiu roman

Avto je švignil iz glavnih ulic in zdrvel skozi okraj vil, ko je na koncu ceste zamahnil stražnik v znak, naj šofer zmanjša brzino. Gray se pa ni zmenil za to, pognal je še hitreje in švignil mimo prometnega stražnika.

Bob, ki se je bil ozrl, je videl, kako je stražnik zažugal s pestjo in odhitel k svojemu telefonu.

— Gospod, zasledovali naju bodo.

Mladenič je pa samo zamahnil z roko, češ, to je nekaj vsakdanjega, o takih malenkostih ni vredno izgubljati besed. Izkazalo se je pa, da je bil Bob dober prorok.

Sivi avto je švignil liki puščica mimo dveh stražnikov na motokikih, ki sta bila že pripravljena in sta se takoj pognala za drvečim avtomobilom.

Gray je še bolj pognal. Za hip sta se stražnika v ogledalcu skrčila, potem pa sta zopet zrasla. Močna policijska motokicla sta dohitela avto in končno sta ga dohitela. Stražnika sta se ločila, eden je vozil po desni, drugi po levi strani in tako sta prisilila Grayev avto, da se je ustavil.

— Ali veste, fantič, da ste vozili sto deset?

— Zares? Če je tako, sem vam pa hvaležen za

opozorilo. Takoj dam popraviti brzinomer. Kazal je namreč sto trideset.

Stražnikov obraz je zardel od jeze.

— Prednostni vam pač ni treba kazati, sicer vas obrnem in odvedem s seboj na policijsko stražnico.

— Mudi se mi drugam.

— Naju prav nič ne zanima, kam se vam mudi. Bom že poskrbel za to, da vam vzamejo šofersko izkaznico, — mu je zagrozil mož v uniformi.

Predno je mogel mladenič odgovoriti, je posegel v pogovor še drugi stražnik.

— Halo, fant, rad bi videl vašo šofersko izkaznico.

V očeh mladega Graya se je zopet zalesketal plamenček, ki se ga je toliko ljudi v tovarni balo.

— Čujte, gospod, izgubil sem že mnogo časa. Ovadite me, če hočete, toda dobro si zapišite številko. Morda vam na policijskem ravništvu povedo, da je to številka tovarnarja Graya. Razumete? Tovarnarja Graya. Ko mesto pred meseci ni imelo denarja za plače uradnikom in učiteljem, je plačal moj oče davke vnaprej in če ste vsaj pol leta v službi, je plačal tudi za vas. Tako, zdaj pa nadaljujte svojo pot. Vi si zapomnite številko mojega avtomobila, jaz si pa zapomnim vašo.

Sivi avto je krenil naprej. Takoj je mladi Gray zopet pognal in dirjal kakor prej. Morda je vozil celo hitreje.

Prometna stražnika sta kislih obrazov obrnili svoja motokicla.

— Gromska strela! — je zagodrnjal prvi. — Še tega je bilo treba.

Drugi redar, ki je imel sodeč po našivih na rokavih več izkušenj, je samo zamahnil z roko. — Počakaj fant, vsemu se privadi. To je bil vsaj človek, ali človeček, ki nam je njegov oče pomagal in morda nam bo še. A jaz sem doživel že hujše stvari. Moral sem ubogati celo tolovaje in klanjati se morilec.

Mladi Gray je pa zopet na vso moč drvel po cesti. Ni bil več daleč od letališča, kajti nad njim so že brneli motorji letal.

— Čuj, Bob, — se je mladenič naenkrat zdrnil iz svojih misli. — Kaj je dejal ta redar o sto desetih? Pa nama vendar tahometer ne kaže krivo? Ali pa si se ti, črna duša, s tem malo poigral?

Zamorec se je zarežal, pa si je takoj zopet natknil svojo črno, nepremično masko.

— To je bil moj trik. Vi ste zadovoljni, če kažete mnogo kaže, pa sem ga tako postavil.

Mladi Gray pa za odgovor ni imel več časa. Zasukal je volan in v velikem loku je zavil proti vходу na letališče, pred hangarje.

PRVO SREČANJE S POLKOVNIKOM MORRISON

Na enakem glasu, kakor v pisarnah, je bil John Elias Gray tudi na letališču.

Bil je na glasu mladeniča, ki zna napraviti življenje neprijetno in ki zna vsakemu uslužbencu starega Graya zagreniti pol ure časa. V čast in slavo letalskega sveta je pa treba povedati, da se

za mladega Graya navadno ni dosti zmenil in da ga ni gledal s tako bojaznijo in strahom kakor uradniki. Letališče je bilo tudi kraj, kjer je dobil J. E. Gray prvo pošteno gostilno. Prisililo mu jo je bil pred tremi leti stari Goodley, ko mu je lezel dečko v letalo.

Stari Goodley, ki je šlo skozi njegove roke vsako v tovarni izdelano letalo, je bil sicer takoj pokličan v pisarno, toda čez nekaj minut se je vrnil iz nje miren in zadovoljen.

— To pot sem našemu staremu pojasnil vse sam, — je pravil svojim tovarišem. — Dejal sem mu, da je njegov sin najboljši fant na svetu, samo da bi ga bilo treba včasih pošteno nasekati. Povedal sem tudi, da vtika svoj nos tu v naše nosle in da bi rad ukazoval, čeprav še nima niti pravice nositi dolge hlače. Stari me je poslušal in kimal z glavo, nazadnje je pa dejal: Mislim, da imate prav. Toda kaj naj storim? Sam nimam toliko časa, da bi mogel siva vzgajati in tako moram biti prav za prav hvaležen, če ga včasih kdo namestu mene naseka. In po teh besedah mi je segel v roko.

Te prigode se je spomnil Goodley, kadarkoli je prišel mladi na letališče in na njo je pomislil, ko se je blizil sivemu avtomobilu, da bi pozdravil gospodarjevega sina.

— To pot bi mu ne prisilil ene, temveč kar dve, — je mrmral sam pri sebi. — Halo, fant, ali bi hotel malo letati? Tvoje letalo je v redu, toda spravljeno je v stranskem hangarju. Ali naj ti ga izvelejo?

**Jaz moram biti
v vsaki
ročni
torbici!**

Ravno ob vlažnem in mrzlem vremenu je nujno potrebno, da imate pri sebi Niveo, da si morete poljubno večkrat namazati kožo z Niveo. S tem zagotovite svoji koži trajno varstvo pred vplivom slabega vremena in si ohranite mladostno, svežo in zdravo barvo.

J. Barry:

Parfum

Ta čas, ko si je zvijal cigareto, je razmišljal o tem, kako bi jo ubil. Ko je iztrgal iz knjižice cigaretnega papirja bel listek, je pomislil: — Sedela je v njegovi sobi in se mu smehljala prav tako, kakor se je smehljala takrat meni. In roke so se mu v nemem gnevu tresle.

Okno požarnega jaska je bilo odprto. Nihče ga ni videl, ko je prihajal po stopnicah gori in ker ga tudi zdaj ne bo nihče videl na povratku, bo policija mislila, da gre za nov blazen zločin »jaskovega nestvora«, kakor so krstili listi neznanega morilca, ki je bil umoril že pol tuceta žensk. On sam je bil povsem neomadeževan. Nihče ga ne bo imel na sumu.

Opazila je, da je drugačen, kakor navadno in poskusila je navezati z njim veselo kramljanje. — Pazi, ljubček, da ne streses tobaka po preprogi. Zakaj pa ne kadiš navadnih cigaret? — Ne diše mi. Vedno sem kadil zvit cigarete.

— Mislim, da te zabava zvijanje cigarete. Ne imel bi nobenega užitka, če bi jih zvijal kdo drugi.

On je molčal.

— Sičar pa itak veš, — je gostolela kar naprej, — kako dolgo že rabim parfum »Pêche Gaillard«.

— Saj sem ti ga sam kupil nekaj stekleničic.

Toda velika luksuzna steklenica Gaillardovega »Grehu«, stoječa že od božiča na njeni blesteči toaletni mizici, ni bila njegovo darilo. Težak vonj tega parfuma je ležal v ozračju. Z njim si je mazala uheljčke, in kadar jo je poljubljala...

Krčevito je stisnil med prsti konec cigarete.

Lahno si je pogladila z roko mehke, svetle kodre. Pri tem ji je zdrsnil z rame pester svilen jopič.

— Seveda, dragec. Toda govorila sem o pismu, ki sem ga dobila danes. To je reklamni dopis, v katerem mi priporočajo, naj poskusim parfum »Pêche Gaillard«. In v pismu je bil vzorec. Pogledj. Nekaj kapljic na kosčku pivnika. Zasmejala se je in mu vrgla parfimirani pivnik. — Ali ni to smešno? Pošiljati vzorec meni, ki porabim vsako leto kdove koliko stekleničic.

Zmečkal je kosček parfimiranega pivnika, rekoč: — Da, gotovo je to smešno, kakor stvari, ki ti jih kupim jaz — poleg daril, ki jih dobivaš od njega.

— Kaj pa govoriš, Dick! — Kaj si misliš?

— To veš zelo dobro. Tisti skunks recimo...

— Toda, dragec, saj sem ti vendar pravila o ženi...

...da, ki je zašla v denarno stisko in je morala kožuh pod ceno prodati. Toda jaz sem dognal, da je bil kožuh kupljen istega dne nov v trgovini D'Oro.

— Dick, jaz...

— Kako je pa s to ogrlico? Praviš, da je to imitacija. Toda ti dragulji so pristni in vem tudi, kje jih je kupil.

— Srček, lahko...

— O, da, lahko si izmisliš novo laž. Ves ta čas sem delal in se trudil, da bi ti mogel kupovati darila, toda tebi je bilo to samo nekaj kapljic na pivniku. Seveda, on te lahko obsuje z darili. Zdaj pa se poskušaj dokazati mi, da dela to kar tako tebi nič meni nič.

Zavedel se je pravočasno, da ne sme prižgati te cigarete in spravil jo je v žep. Potem je pa vstal. Ko je zagledala njegov obraz, je hotela krikniti, pa je bil preuren...

Nihče ga ni videl, ko je odhajal. Na ulici si je prižgal cigareto, da bi storil nekaj, kar bi ga odvrnilo od namena bežati kakor blaznež. Nikotin je pomiril njegove živce.

Polijska preiskava je bila prava muka, toda dokazati mu niso mogli ničesar. To je gotovo storil tisti »jaskov nestvor«, je dejal Dick prepričevalno in listi so mu pritrdili. Ko so ga izpustili, je krenil po ulicah proti domu. Komaj se je premagoval, da mu niso šklepetali zobje. Vsake noči se mu je prikazal njen obraz, živo se je spominjal, kakšna je bila. Morda se mu bo posrečilo izbrisati si jo iz spomina, ko

bo minilo nekaj časa. Zvil si je cigareto in si jo prižgal. Prvi hip je malo manjkalo, da ni kriknil. Naenkrat je zopet vse strahotno oživel, stokrat pomnoženo. — Groza trenutka, ko se je sklonil nad njo. Stal je kakor kamenel in zrl topo na mimoidoče, na vrsto avtotaksijev in hiš v solnčnih žarkih. Njegovo dušo je za hip potegnili v mračno sobo z mrtvim dekletom. To je storila cigareta, ki je takoj zadišala po Gaillardovem »Grehu«.

In to se je ponovilo vedno, kadar si je prižgal cigareto... Razmišljal je. To je vendar naravno, si je zatrdil v krčevitem prizadevanju, — svoje živce mora imeti v oblasti. Kupil si je nov tobak in nove papirčke. Bal se je prvega dima. V zaprti sobi si je zvijal cigareto, počasi si jo je prižgal, potem je pa uprl topi pogled na steno. Zopet je začutil oni nežni vonj in zopet se mu je vse prikazalo pred očmi. Parfum so nekaj groznega, je pomislil. Gledajo nam moči. Roža — to je bila noč, ko je umrla moja mati. Nagelj v dežju — prvo dekle, ki sem jo ljubil, nedolžnost, hrepenenje po nečem čistem, pravljicnem. — A zdaj čutim vedno, kadar začnem kaditi Pêche Gaillard — to je grozno. To se dogaja zato, ker sem hotel kaditi, predno sem storil to in ker sem kadil, ko sem potem odhajal.

Izogibal se je kaje, kolikor je le mogel. Toda živci so mu tako popustili, da je jel popivati. S tem si je pa nakopal še hujše muke. Vedel je, da mora kaditi, če se noče skrušiti, vedel je, da mora nekomu vse priznati. Usodni parfum ga je preganjal.

— Dejal sem, da je to gotovo storil blaznež, je izjavil mirno na policiji. — In to je bilo res. Blazen sem. Blaznim od trenutka, ko sem jo ubil. Preganja me ta parfum.

Preiskali so ga, da-li nima pri sebi orožja, s katerim bi se lahko ubil. Našli niso nič nevarnega. Le en detektiv je našel nekaj posebnega. Čudak, je dejal, rad bi vedel, čemu nosi tole v žepu?

Bila je kroglica, zgnetenjena iz parfimiranega pivnika, ki jo je bil Dick takrat nehote spravil v žep, v katerem je vedno nosil cigaretni papir.

Iz Radeč

— Požigalca Franca Goleta so odpeljali v novomeške zapore. Te dni so odpeljale naše varnostne oblasti na okrajno sodišče v Novo mesto požigalca Franca Goleta iz Močilnega, ki je zažgal leta 1933 svojo hišo, katero je imel zavarovano za 300.000 din, četudi ni bila vredna niti 100.000 din. Zločin je ostal dolgo let prikrit. Gole je prejel med tem 79.000 din zavarovalnine in je dobro živel. Prišel pa je v nasprotje s svojim bratom, katerega naj bi umoril nekdo tretji, ki pa načrta ni izvršil, marveč je obvestil brata Jerneja. Ta je razkrinkal brata kot požigalca, nakar so ga odgnali v tukajšnje zapore sreskega sodišča, kjer je priznal zločin. Z njegovim hudodelstvom se bo pečalo še okrajno sodišče v Novem mestu.

— Cene sadja. Letos je bilo pri nas zelo malo jabolk. Zato jih dovažajo v mesto razni prekupci, pa tudi sadjarji sami. Slabo in neizbrano sadje prodajajo po 3.— dan, dočim hočejo imeti za kg voščenk kar 4.— din.

— Radijske motnje so neznane. Ponovno smo že pisali o radijskih motnjah, o katerih slišimo številne pritožbe iz vrst naših radio-amaterjev. Včasih je tako močno pokanje v aparatu, da je vsak sprejem izključen. Zvečer se tudi prav slabo sliši zlasti Ljubljana. Naprošamo pošto direkijo, da preišče vzroke radijskih motenj ter odpravi te nedostanke.

— Razpisana službena mesta. Železniška direkcija v Ljubljani je te dni razpisala službena mesta na novozgrajeni železniški progi št. Janž-Sevnica za postajenačelnike v Trzinu in dr.

— Inspekcija strokovno nadaljevalne šole v Radečah. V četrtek je prišel inspicirat tukajšnjo strokovno nadaljevalno šolo podpredsednik Trgovske zbornice g. Miloš Hohnjec iz Celja, v petek pa je bil v Radečah banski inspektor za obrtne šole g. Mihael Presel iz Ljubljane.

Iz Gornje Radgone

— Tatovi koles se pojavljajo v zadnjem času zlasti tu na meji. Nedavno je bilo ukradeno skoraj novo kolo izpred trgovine Korošec v Gornji Radgoni nekemu delavcu, ki se je mudil v trgovini. V četrtek zvečer pa je bilo ukradeno žensko kolo Francu Strahu, trgovcu v Podgradu, ki se je pomudil v gostilni Avgusta Berlana v Podgradu, kolo pa pustil zunaj. Med tem časom je neznanec odpeljal njegovo žensko kolo ter izginil v temni noči brez sledu.

RAZNO

Sveže najkrajše
norveško

ribje olje

iz lekarn
dr. G. POCOLJA
v Ljubljani

se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Nepremotljivo Hubertuse
trenčkotne in vse vrste dežnih
plaščev, oblek, perila i. t. d.
na najboljši nakup pri
PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje, vezanje zave, perila,
monogramov, gumbic. Velika
zaloga perja po 6.75 din.
»Julijana«. Gospodstva c. 12.

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo v modernih
frizurah Vam napravi z
najnovejšim aparatom za ceno
din 60.— »Salon Meriak«, Sv.
Petra c. 76. 1952

POZOR!

Specijalist pediker bom prihajal
vsak prvi ponedeljek v mesecu
na Jesenice, da vam odpravim
kurja očesa, v meso zaraščene
nohte in trdo kožo. Sprejemal
bom stranke v kavarni Novak
v kopalnici. Druge dneve ves
dan v kopalnici Okrožnega
urada v Ljubljani — tudi ob
nedeljah in praznikih od 8—12.
Tudi v Kranj prihajam vsak
mesec. Sprejemam v gostilni
Sifrer. Priporočam se za obilen
obisk. Pediker R. Avbelj. 2580

KLISEJE

ENO
VEČERAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

ŽENITEV

UPOKOJENEC

41-leten, ločen po njeni krivdi,
poroč gospodično srednje
starosti, mirnega značaja, varčno,
preprosto, z nekaj gotovine. —
Ponudbe na upravo Sl. Naroda
pod osamljen. 2568

POUK

Beseda 60 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za začetnike in
izvežbance se prične 7. novem-
bra t. l. oddelek od 1/2. do 8.
in od 1/2. do 9. ure. Pouk tudi
po diktatu. Vpisovanje dnevno.
Christofov učni zavod, Domo-
branska cesta 15. — Največja
strojepisnica! 2565

BOLJŠA GOSPODIČNA

z dežele, išče znanja v mestu
za poučevanje solo havajske
kitare. Ponudbe na upravo Slov.
Naroda pod »Veseljec«. 2569

SLUŽBE

2.500 DIN
potrebujete, da zaslužite 1000
Din mesečno. Pišite: »ANOS«,
Maribor. 3.M.

PISAENISKE ZAPOSLOTITVE
kakršnekoli, za 2—3 ure dnevno
iščem. Ponudbe pod »Popoldne«
na upravo »Sl. Naroda«. 2573

POSEST

NOVA HIŠA

2 kuhinji, 4 sobe, drvarnica s
kletjo, velik vrt, električna luč,
je takoj naprodaj za 62.000 din.
20.000.— lahko ostane, 10 let
davka prosta. Na vogalu Gub-
čeve ulice 46, Pobrežje pri Ma-
riboru. 45. M.

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STARO POHISTVO

vseh vrst, tudi starinsko, por-
celan, slike, ure i. t. d. kupuje
Golob Marija, Gallusovo nabr.
št. 29, Ljubljana. 2575

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

MOTORNO KOLO

Sachs 98 ccm, skoraj novo, ta-
koj prodam. — Pfafl Josip,
Kamnik, Graben 9. 2567

Otroški vozički
najnovejših
modelov

Dvokolesna
motorji,
tridkili

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

STE SE ŽE PREPRIČALI,

da Vam je »SLAVIN« pri snazenju štedil-
nika, jedilnega pribora, emajliranih predme-
tov, steklenine, medenine i. t. d. neobhodno
potrben? »SLAVIN« Vam vse to osnaži
brez drugih pripomočkov. Zahtevajte pri
svojem trgovcu samo domače čistilo

SLAVIN

ŽENSKI PLAŠČI

NAJVEČJA IZBIRA,
NAJNOVEJŠI KROJ,
NAJNIZJE CENE,
PROST OGLED!

J. PREAC, MARIBOR, GLAVNI TRG 13

Pozor!

Vsi na

Pozor!

tedensko razstavo

odlikovanega šibeniškega vina v restavraciji »LLOYD«,
Sv. Petra cesta, kjer se bodo točila raznovrstna vina
iz lastnega vinograda. Priporoča se

BUJAS

VOLILCI!

za najugodnejši nakup
manufakture na obroke
z vedno najnovejšimi vzorci in ogromno izbiro volite

**NARODNI MAGACIN,
SV. PETRA CESTA 27/1.**

Izpolnjujoč bridko dolžnost sporočamo, da
je gospod

ravnatelj

Ing. Leo Dostal

ki je moral radi hudega obolenja pred kratkim
izstopiti iz našega podjetja in iskati zdravja v
Švici, tam nenadoma umrl, zadet od kapi.

Pokojni ravnatelj je v času 8 letnega sodelo-
vanja posvetil svojo delavnost, svoje bogato
znanje in svoje velike izkušnje na polju železar-
stva in plavžarstva koristim naše industrije.

Njegove velike zasluge mu zagotavljajo, da
mu bo med nami za vse čase ohranjen časten
spomin.

JESENICE, dne 4. novembra 1938.

**Uprava in ravnateljstvo
Kranjske industrijske družbe**